

Vak 73

236

DE

CHRISTELIJKE MOEDER.

Imprimatur.

Leodii, 5 Februaril 1876.

J. C. WARBLINGS, Vic.-Gen.

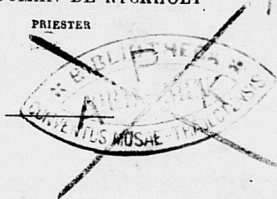
Vak 73
236

DE
CHRISTELIJKE MOEDER

IN DE
OPVOEDING EN IN HARE GEBEDEN

DOOR
W. CRAMER
KANNUNIK EN REGENT VAN HET SEMINARIE TE MUNSTER
MET VERLOF VAN DEN SCHRIJVER UIT HET
HOOGDUITSCH VERTAALD DOOR
L. DE BOUMAN DE RYCKHOLT

PRIESTER

LUIK 's HERTOGENBOSCH
H. DESSAIN, DRUKKER W. VAN GULICK

BIBL. CONV.
1876

O.F.M.
WIJCHENS

EIGENDOM. — ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN.

INLEIDING.

Door meerderen aangespoord en aangemoedigd om in het katholijk Missieblad eenige bijdragen te leveren, over het oud, heilig en eerbiedwaardig gebruik, dat men, helaas ! in onze dagen, op alle mogelijke wijzen in verval poogt te doen geraken, volgens hetwelk de katholieke moeder, na de geboorte van haar kind, op eene door de H. Kerk geregelde wijze, een plechtig dankbezoek in 's Heeren heiligdom daarbrengt, hebben wij het, bij de voldoening aan zoo veler wenschen, nuttig geoordeeld, een woord tot de christelijke moeders te richten, waarin wij echter niet beter konden slagen, dan door te beginnen den eersten kerkgang te bespreken.

Vol vreugde aanvaarden wij dezen arbeid. En hoe dieper wij dezen doorgron-

den, des te inniger werd onze overtuiging, dat deze arbeid voor velen heilzaam en voor allen uiterst nuttig zoude wezen. Daarom hebben wij besloten, van deze verhandeling die oorspronkelijk slechts voor het Missieblad bestemd was, verder uit te breiden, en een afzonderlijk werkje uit te geven, ten einde aan allen deszelfs inhoud toegankelijk te maken.

Ten einde elke verkeerdeopvatting voor te komen, diene men hier wel op te merken, dat het hoofddoel van dit werkje is, de groote verplichtingen der christelijke moeder, grondig daar te stellen — en dit hoofdzakelijk, betrekkelijk hare nog jeugdige kinderen, en die van meer gevorderden leeftijd. Hierbij hebben wij ons hoofdzakelijk moeten beperken, ten einde aan dit werkje, een zoo groot mogelijk getal lezers te kunnen verzekeren.

Vele huismoeders ontbreekt het aan tijd, om uitgebreide werken te lezen, en niet gering is het getal diergenen, die zich wegens geldgebrek, hiervan moeten

onthouden. Eene meer beknopte verhandeling, stelt beide hinderpalen ter zijde, en verzekert aan dit hoogst belangrijk vraagstuk, vooral in de betreurenswaardige dagen die wij thans beleven, ieders belangstelling. Wordt niet in onze dagen alles in het werk gesteld, om den mensch zijnen godsdienst en zijn geloof te ont-rooven? Tusschen den Schepper, en het schepsel mag geene vereeniging meer bestaan, het geloof aan de bovennatuurlijke waarheden moet uit 's menschen hart verbannen worden, aan een beter, leven, aan gene zijde van het duistere graf, mag hij niet meer denken, en om hierin zeker te slagen, kennen wij geen zekerder middel dan de vergoddeloozing der school, De H. Kerk en hare bedienaren, mogen op de school geen invloed meer uitoefenen, en die verhevene hoedanigheden, waarmede de Allerhoogste 's menschen ziel en hart heeft verrijkt, moeten door godsdienstig onverschilligheid worden verdoofd; en door het

naturalisme dat den kinderen reeds vroeg wordt onderwezen, zal het laatste gevoel van hoogere en veredelende waarheden, geheel en al uit deze jeugdige harten verbannen worden. Wat blijft er dan nog over, welk ander redmiddel voor de heiligste en dierbaarste belangen der jeugd, dan de invloed der godsdienst in den huisselijken kring te doen bloeien, en der christelijke moeders, die zulk eenen overwegenden invloed uitoefenen, op het tijdelijk en eenwig belang der aan hen, door God toevertrouwde kinderen, de grootheid en de verhevenheid hunner bestemming voor oogen te houden? En hoe belangrijk is dit niet in onze dagen? Een oprecht en waarlijk christelijke moeder, hoeveel goeds kan die niet stichten! De kinderen waarvoor zij zorgt en waakt, ondervinden nog niet den verpestenden invloed eener diep bedorvene wereld, hunne jeugdige harten zijn buigzaam, en voor den heilzamen invloed der godsdienst, en de vreeze des Heeren,

vatbaar ! Daardoor worden de harten der kinderen reeds vroegtijdig gevormd, en de grond gelegd, van eene vaste en grondig godsdienstige overtuiging, welke de noodlottige invloeden, van het kwaad nooit bij machte zullen zijn, te kunnen krenken. En derhalve heeft de spreuk van eenen nog in leven zijnde kerkvoogd, dien wij tot Motto van onzen arbeid genomen hebben. « Eene der grootste genade die God den mensch kan schenken, is voorzeker eene goede moeder, » in onze dagen eene onschatbare waarheid.

Een ander streven van den bedorven tijdgeest strekt, om jonge lieden, die door God, tot de priesterlijke waardigheid geroepen zijn, aan dezen roep ontrouw te doen worden en om zoo doende, een gebrek aan priesters te doen ontstaan, — eene ramp wier treurige gevolgen wij dagelijksch meer en meer ondervinden, en waarover in vele katholieke landen, te recht zulke bittere klachten worden vernomen. Mag men dan niet hopen, dat een

jongeling die door God, tot het verheven priesterambt der katholieke Kerk geroepen is, het doel zijner bestemming bereiken moge, en eens een sieraad worde van Gods heiligdom? Deze hoop duldt niet eens den minsten twijfel, wanneer hem het onbesefbaar bezit eener waarlijk christelijke moeder verzekerd is. Op haar berust de verhevene taak, van door haren vroomen levenswandel, van door hare vurige godsvrucht, dezen roep te verzekeren, en de bestemmingen van den hemel; op de aarde te verwezenlijken. De hoop der kerk en der katholieke wereld, berust onder dit opzicht geheel en al op de christelijke moeder, en daar ons de zware taak is opgelegd van de jeugdige levieten op te leiden, en van hen te vormen tot ware priesters naar Gods hart, konden wij niets beters, en niets heilzamer verrichten, dan een werkje uit te geven, in het belang van hen, die met ons deze zware taak, met zulk eene stichtende offervaardigheid deelen. De gegronde

overtuiging, dat 's hemels zegeningen, op den werkring der christelijke moeder, dan alleen zullen berusten, wanneer de genade Gods, al hare handelingen bezielt, heeft ons aangespoord om bij dit werkje eenige gebeden te voegen, bijzonder bestemd voor de christelijke huismoeder.

Nooit genoeg zullen wij God dankbaar voor kunnen zijn, wanneer deze arbeid, aan allen het beoogde doel, doet bereiken !— Moge de hemel aan dit werkje den toegang in alle christelijke gezinnen verzekeren, en de heilzame grondbeginselen der godsdienst, diep doen doordringen in het hart der christelijke moeder, en al hare werken bezielen.

Munster, den 8sten dag van het feest der onschuldige kinderen 1872.

DE SCHRIJVER.

VOORREDE VAN DEN VERTALER.

Met toestemming van den Hoogeerwaarden schrijver, bieden wij aan u, christelijke huismoeders, een werkje aan, dat binnen twee jaren in Duitschland, 14 uitgaven verwierf. Voorzeker kan er voor een werkje geene betere aanbeveling zijn, omdat zoo vele verschillende uitgaven, op het gebied der letterkunde tot de werkzaamheden behooren. Moge deze arbeid die wij voor het eeuwig en tijdelijk heil, van u christelijke moeders van Nederland hebben ondernomen, met Gods hulp, onder U en onder de uwen, het geloof en de liefde voor Jezus vlekkelooze bruid, steeds verlevendigen, en U en uwe dierbaren vrijwaren, tegen den noodlotigen invloed, van den bedorven tijdgeest.

Ook hier te lande wordt, tot groot onheil der zielen, met groote krachtsinspanning gewerkt aan het bederf der

jeugd. De godsdienstlooze school, de slechte pers, ondermijnen de twee heetste steunen van den staat, het christelijk gezin, en de H. Kerk.

DE VERTALER.

land. De kerkvervolgde school, de
slechte pens, onderwijzen de twee hecht-
ste stroomen van den staat, het christelijk
gezin, en de H. Kerk.

DE VERHAAL.

DE

CHRISTELIJKE MOEDER.

I. HOOFDSTUK.

DE EERSTE KERKGANG.

De vooruitgangsmannen van dezen tijd verwerpen het gezag van God en van den Godsdienst. De eigentlijke en de alleen ware bestemming van den mensch, ontkennen zij hardnekkig, en verdierlijkt door de booze driften, wier weerlooze slaven zij geworden zijn, stellen zij's menschen volmaakt geluk in de bevrediging der zondige driften, en in het genot der aardsche goederen. De H. Kerk, en de aan haar alleen, door God, toevertrouwde waarheden, leeren ons integendeel, dat de mensch hier op aarde, alles moet aan-

wenden om eens zijne ware bestemming te bereiken, dat de mensch een kind Gods en verplicht is van hem te dienen, hem te verheerlijken, opdat hij eens zalig worde. Ook deze verplichtingen moeten zij nakomen die den huwelijken staat aanvaard hebben. Bovendien zijn echtelieden verplicht van God getrouw te dienen, van zich door het huwelijk te heiligen, en van de kinderen waarmede God hen gezegend heeft, in de deugd en in de vreeze des Heeren op te leiden, opdat zij door hunne getrouwheid aan God, eens de eeuwige zaligheid mogen verwerven. Daarom laat de H. Kerk, krachtens het bevel des Heeren, hare kinderen den Huwelijken staat niet aanvaarden, zonder vooreerst, deze verbindtenis te heiligen en te zegenen door het ontvangen van een groot en heilig Sacrament, dat de Goddelijke Heiland tot dat einde heeft ingesteld.

Door dit heilig Sacrament worden na het verheven voorbeeld der vereeniging

van Christus met zijne heilige Kerk, man en vrouw op eene geheimzinnige wijze innig aan elkander verbonden, zoo dat zij voortaan in zekeren zin, geen twee, maar slechts één daarstellen. En krach- tens den zegen en de genaden aan dit heilig Sacrament verbonden, ontvangen de gehuwden de noodige hulp en bijstand van God, opdat hunne verhouding eene waarlijk Christelijke zij, en zij te zamen komen, niet gelijk de heidenen die God niet kennen, maar zoo als het de kinde- ren der heiligen betaamt.

Gods zegen is over beiden nederge- daald en de bruid is moeder geworden. In hare moederlijke vreugde drukt zij haar zoontje, haar dochtertje in hare ar- men. Het woord des Heeren heeft zich voor haar verwezenlijkt: « Eene vrouw wanneer zij baren zal treurt, omdat voor haar het uur gekomen is; heeft zij echter een kind ter wereld gebracht, dan vergeet zij hare smarten, en jubelt van vreugde omdat een mensch geboren is. Deze

vreugde echter zal voor haar nog grooter worden.

De heilige Kerk begeeft zich tot de moeder, neemt het kind uit hare armen, opdat het door het H. Doopsel van de smet der erfzonde gereinigd, en herschapen worde in een kind Gods. En dan ontvangt de gelukkige moeder, haren lieveling weêrom terug. Haar vurig geloof, hare groote liefde tot God bezielt haar gemoed met de verhevenste aandoening, wanneer zij hare liefelijke kroost aanschouwt. Haar dierbaar kind is een kind Gods geworden, uitgerust met al de heerlijkheden die eigen zijn aan de erfgenamen van zulk een grooten en machtigen vader, nog meer bemind door Hem, dan door zijne eigene moeder, voorzien van het grootste voorrecht om eens den Hemel, in al zijne heerlijkheid en vreugde, te bezitten. Kan eene geloovige en godvreezende moeder, hier op aarde eene grootere vreugde genieten?

En welk eene verhevene taak is nu haar

aandeel geworden! Het kostbaarste, dat voor God buiten Hem zelf bestaat, Zijn kind, in wiens reine en vlekkelooze ziel zijn evenbeeld straalt, vertrouwt hij op eene bijzondere wijze toe aan de moeder, opdat deze Hem behulpzaam zij in het groote werk der opleiding van Zijn kind, tot die heerlijkheid en zaligheid, welke Hij hem in alle eeuwigheid toegekend heeft, en ook opdat de moeder, eens in den Hemel, deze groote belooning moge ontvangen, welke God eens zal toekennen aan die de zaligheid van anderen, door hunne medewerking hebben verzekerd.

Welk eene taak! En welk eene waardigheid, tot welke zij is verheven geworden: de moederlijke waardigheid!

Dusdanig is de toestand eener christelijke echtgenoot, wanneer zij eenmaal moeder geworden is. Welke gevoelens der verhevenste dankbaarheid moeten haar dan niet jegens God bezielen? Het bewustzijn harer moeder-waardigheid en het besef der verplichtingen die daaraan

verbonden zijn, zullen haar steeds tot hogere gevoelens stemmen en met eenen heiligen ernst bezielen.

En wanneer eens de gevolgen van een smartvol lijden verdwenen zijn, eene volledige herstelling daar is, en het bezoek van Gods heiligdom wederom kan plaats hebben, dan heeft deze eerste kerkgang niet op eene gewone, maar op eene zoo plechtig mogelijke wijze plaats ! Hoe zal zij God hare dankbaarheid betwigen, die haar met groote weldaden overladen heeft, bij haren eersten stap in den tempel ? Met hem, zal zij eenen nauwen en innigen liefdebond sluiten, die tot in de gelukzalige eeuwigheid zal voortduren. Daar zal het bewustzijn harer moederlijke waardigheid zich verlevendigen, en zal zij nieuwe genaden ontvangen om hare moederlijke plichten met de meeste nauwgezetheid te vervullen, en aan den voet der H. Altaren, de plechtige belofte vernieuwen, om voortaan met de stipste getrouwheid, alle verplichtingen van

haren levensstaat te vervullen, hoe groot ook het lijden, hoe zwaar ook de offers zouden mogen wezen, die van haar gevorderd worden. En met welk eene liefde zal zij haren lieveling onder 's Heeren bescherming en onder de hoede zijner vlekkelooze moedermaagd stellen? Voor dat duurbaar pand zal zij 's Hemels rijkste zegeningen afsmeeken, aan hem de ijverigste zorgen wijden, voor zijn tijdelijk en voor zijn eeuwig welzijn, Gode het offer harer rust, en van hare komernisvolle zorgen daarbrengen uit wederliefde voor Hem, die eens uit liefde voor haar, den bitteren en smartvollen kruisdood stierf.

Dit zijn alle gedachten en stichtende overwegingen, welke zich bij eene christelijke moeder, wanneer zij haren eersten kerkgang doet, opdringen. Maar de H. Kerk, die teedere en voor ons aller heil zoo bezorgde moeder, bevredigt zich hiermede niet. Ook zij blijft niet ongevoelig aan het geluk en aan de gcnaden die het aandeel

zijn geworden der brave en godvreezende moeder, maar neemt daaraan een ruim deel. Zij heeft haren priester belast, om de door God begunstigde, aan den ingang van 's Heeren heiligdom te verwelkomen, en haar plechtig te begeleiden tot aan het H. Altaar. De priester moet, door zijne gebeden, hare godsvrucht steunen en sterken. De zegeningen die hij over haar afsmeekt, verzekeren haar nieuwe genaden, en verzekeren aan hare handelingen het kenmerk der Godgevalligheid. In het portaal der kerk, wordt de moeder door den priester, met de stola en het roket ontvangen, en dit om ons te toonen, den hoogen eerbied die de moederlijke waardigheid overwaardig is, en om ons te doen zien, de grootheid der verplichtingen die aan het moederschap verbonden zijn. Derhalve is ook de eerste groet tot haar gericht: « Dat Gods heilige genade over haar nederdale, opdat zij ten allen tijde de verplichtingen van haren levensstaat getrouw moge nakomen. » En wanneer de H. Kerk, door

haren dienaar, de moeder met het gewijde water besprengt, zegt zij: « De Heer besproeie u met den dauw zijner Hemelsche genade. — Amen. » — Als wilde zij zeggen: Gelijk de droppels van het door mij gezegend water over u neerkomen, gelijk de dauw, zoo mogen ook de goddelijke genaden uwen moederlijken staat, even als een zachte dauw besprengen. — Daarna wordt de moeder eene brandende kaars in de handen gegeven, en ook in deze geeft de H. Kerk een nieuw bewijs van haren eerbied voor de moederlijke waardigheid — en het brandende licht in hare handen is tevens eene waarschuwing. — « Dat voortaan het licht van het Christelijk geloof en van uwen oprecht christelijken levenswandel het hart en den geest verlichten van uw kind, opdat het getuige zijnde uwer goede werken, door uw voorbeeld worde aangespoord, deze na te komen en den vader in den Hemel lofprijze en danke. » In de andere hand neemt de moeder het eene

einde van den stola, hetgeen beteekent, dat zij voortaan zich geheel en al moet beijveren om haar kind op te leiden volgens de grondbeginsels en de voorschriften der H. Kerk. In innige vereeniging, en nauw aan de heilige Kerk verbonden, maakt zij haren eersten kerkgang en de daarbij gebruikelijke godsdienstige oefeningen. En zulks ten gevolge der woorden die de priester bij het aanbieden der stola spreekt: « Treed binnen in Gods tempel, en bid — betuig uwe dankbaarheid aan den zoon der vlekkelooze moedermaagd Maria, die u de vruchtbaarheid der nakomelingschap verleend heeft.

En in de lezingen, en in de gebeden van den priester, die de moeder naar het heilig Altaar begeleidt, gebeden die de priester in den naam der moeder uitsprekt, ademt alles vreugde en zoete voldoening voor de moeder; en dankbaarheid voor de groote weldaad des hemels, het vast en onwrikbaar voornemen van het kind Christelijk op te voeden en te

verzorgen ; en vurig wordt er gebeden, opdat God hiertoe zijne hulp en zijnen bijstand moge verleenen.

Bij het naderen van het altaar wordt de 120^e psalm gebeden : « Ik heb mijne blikken tot den Hemel gewend, van waar ik de noodige hulp zal erlangen, mijne hulp komt van den Heer, die Hemel en aarde geschapen heeft, en Hij alleen kan ons de noodige hulp verleenen. »

Deze bede richt de priester tot God in naam der moeder om Hem te bedanken voor de hemelsche weldaden waarmede haar kind begiftigd is geworden, en om de zoete en troostvolle hoop te verlevendigen, dat noch aan haar, noch aan haar dierbaar kind, de bescherming van den algoeden Hemelvader, nooit meer zullen ontbreken.

Dan bidt de H. Kerk voor de moeder zelve : « Dat de Heer al mijne gangen begeleide, en dat hij alleen mijn steun en mijne kracht blijve, alle dagen mijns levens. » Dan zegt hij tot de moeder :

« De Heer die zijn volk op eene liefdevolle wijze beschermt, sluimert of slaapt niet maar waakt. De Heer beschermt u, en wreekt de handhaving uwer rechten. Bij dage zullen u de brandende zonnestralen niet hinderen, en de treurige bleekheid der maan zal des 's nachts uw gemoed niet tot droefheid stemmen. De Heer zal u voor elke kwaal behouden, de Heer zal uwe ziel beschermen, en toezien over uwe gangen, niet alleen nu maar ten allen tijde. Eere zij den Vader, den Zoon en den H. Geest. »

Daarna worden de vrome gevoelens der gelukkige moeder op eene bijzondere wijze gestemd, door het gezamentlijk bidden van den « Onzen Vader » voor het welzijn van haar kind. « Ontferm u onzer, o Heer, Christus, ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer ! » Zoo smeekt, zoo bidt de H. Kerk, en de moeder door den onbreekbaren band der getrouwheid en der liefde vereenigt hare bede met haar, met den heiligsten eerbied bezield, looft

en prijst zij God, zij bidt den Onzen Vader, haar vader en de vader van haar lief kind, « geheiligd zij uw naam. » Geloofd en geprezen zijt gij, o God, die mij tot de moederlijke waardigheid verheven hebt, die door de geboorte en door de genade van het H. Doopsel mijn kind met twee groote weldaden verrijkt hebt. O moge toch voortaan uw heilige Naam door mij en door mijn kind aanhoudend verheerlijkt worden. Schenk ons hiervoor de noodige genade ! « Ons toekome uw rijk, » verleen aan mij en aan mijn kind, dat wij steeds door eenen onwrikbaren trouw aan de H. Kerk, hare weldaden steeds waardig mogen blijven, en door eenen oprecht christelijken levenswandel steeds bevalliger worden aan uw aanbiddelijk aanzijn. « Uw wil geschiede. » Beschik over mij en over mijn kind volgens uw goedvinden, en ten allen tijde zullen wij de beproevingen, zoo wel als de weldaden, zonder morren uit uwe hand ontvangen. « Geef ons heden ons dagelijksch brood, »

Beschik over onze stoffelijke belangen, zoo als uwe voor ons allen even liefdevolle als vaderlijke besluiten, het voordeeligste zullen oordeelen voor ons eeuwig zielenheil. « Vergeef ! » O vergeef mij al mijne fouten, al mijne zonden, al mijne gebreken. « Leid ons » mij en mijn kind « niet in de bekoringen, maar verlos ons van alle kwaad. Amen. »

Na het Vader Ons, worden afwisselend door den priester en zijnen dienaar gebeden uitgesproken waardoor de H. Kerk den Hemel smeekt voor de noodige genaden, voor dien voortdurenden bijstand, waaraan de moeder zulk eene groote behoefte heeft.

P. Heer, maak uwe dienaressen zalig ;

D. Die steeds op u, o God, hoopt met een vast betrouwen !

P. Zend haar uwe hulp, uit uw heilighdom ;

D. En bescherm haar van uit Sion.

P. Dat de vijand van alle goed op haar niets vermoge ;

D. En dat de zoon van alle hoosheid
zich niet verstoute haar te schaden.

P. Heer, verhoor mijn gebed,

D. En mijn smeeken kome tot u.

P. De Heer zij met u,

D. En met uwen geest.

Laat ons bidden.

Almachtige, Eeuwige God, die door de
geboorte der vlekkelooze moeder-maagd,
de smarten der geloovige barenden in
vreugde veranderd hebt, werp eenen ge-
nadenvollen blik op uwe dienaressen, die
met de heiligste vreugde bezielde, dezen
tempel is binnen getreden om U hare
dankbaarheid te betuigen, verleen haar,
door de voorspraak der H. Maagd Maria,
dat zij eens na dit leven, met haar kind
(even vreugdevol als nu) de eeuwige He-
melen moge binnentreden, om daar de
vreugde der eeuwige zaligheid te mogen
genieten. Door Christus onzen Heer.
Amen.

Welk een troostvol gebed ! Door de geboorte van Jezus zijn die smarten der geloovige barenden in vreugde veranderd, daar zij die geboren worden, herschapen worden in kinderen Gods, en erfgenamen van den goddelijken Vader. Zonder deze wedergeboorte, zoude de geboorte van een kind de oorzaak zijn der diepste droefheid, en van het grootste leed. — Die om U hare dankbaarheid te betuigen dezen tempel binnentrad. — Vreugdevol ; wij vernamen de groote redenen dezer vreugd. — Om dank te betuigen, begaf zij zich heden op weg. Verleen haar dat zij eens even zoo vreugdevol met haar kind, de vreugde der eeuwige zaligheid moge genieten. Verleen haar dat zij altijd de moederlijke plichten stipt vervulle, en haar kind opvoede in de deugd, in de orde en in de vreeze des Heeren, opdat zij met ter tijd, met haar kind, den tempel uwer hemelsche heerlijkheid moge binnen treden, even zoo vreugdevol, als ten huidige dage, opdat zij door hare

voorbede aan haar kind de eeuwige zaligheid verzekere.

De voorlezing van het begin van h t Evangelie van den H. Joannes « In den beginne was het woord, en het woord was bij God » sluit de plechtigheid. Hierdoor wordt de moeder vermaand en haar de groote verplichting voorgehouden, dat de grondbeginselen van het H. Evangelie, van den eens uit liefde voor ons mensch geworden Zoon Gods » haren levenswandel moeten bezielen en dat zij volgens deze grondbeginsels alleen, het groote werk der opvoeding van haar kind bewerkstellige. Ten bewijze harer bereidwilligheid en uit eerbied voor de leer des Heeren, kust zij het Evangelieboek, haar door den priester overhandigd, daar waar de H. tekst begint. Daarna zegent haar de H. Kerk nog eens: « Dat de zegen van God den Vader, van God den Zoon en van God den Heiligen Geest over u nederdale, en u nimmer verlate! Amen. »

Wiens gemoed wordt door dezen zegen

niet tot ernst gestemd ? Want door dezen zegen verzekert de H. Kerk der moeder de noodige hulp en bijstand des Heeren, om zich van hare moederlijke plichten zoo te kwijten als de goede God het van haar vordert, ter zijner meerdere eer en glorie, en voor het eeuwig heil van haar kind.

Gezegend en gesterkt door de goddelijke genade, keert de moeder huiswaarts om hare groote en gewichtige taak te aanvaarden. Zoo moet men den eersten kerkgang, die met zooveel beteekenende plechtigheden gepaard gaat, met het oog des geloofs beschouwen. Alhoewel deze kerkgang ook gebezigd wordt om God voor de grootheid zijner weldaden te danken, blijft echter zijn hoofddoel, volgens de beschikking der H. Kerk : het bidden en het smeken om Gods zegen, en om de genade van de verplichtingen van het moederschap stipt te vervullen. — Het is het uitdrukkelijk bevel der H. Kerk, dat de moeder bij deze gelegenheid ernstig nadenke over de grootheid harerverplicht-

tingen, en de hieruit voortspruitende verantwoordelijkheid ; zij verplicht is van haar zelve en haar kind onder de bijzondere bescherming van den Hemel te stellen. De zegeningen der H. Kerk verplichten haar van het groote werk der opvoeding met de meeste nauwgezetheid te leiden, volgens hare leer en volgens hare voorschriften. Hoe bedroevend is het, en welke treurige gevolgen ontstaan uit het verzuim van deze daad der christelijke moeder ! Maakt zij zich en haar kind niet veler groote genaden en weldaden onwaardig door zich te onttrekken aan den heilzamen invloed der Godsdienst ! Geve de Hemel dat dit stichtend gebruik door elk een geëerbiedigd worde ! En mogen alle moeders dit met zulke gevoelens nakomen als wij hier aangeduid hebben. Dan zullen zij vele hemelsche vertroostingen genieten, in het volbrengen hunner kommernisvolle taak, en aan hun dierbaarst pand vele hemelsche weldaden verzekeren.

II. HOOFDSTUK.

DE VOORBEREIDENDE OPLEIDING DER MOEDER.

De H. Kerk stelt het grootste belang in het beroep der christelijke moeder ; hiervan hebben wij ons reeds voldoende kunnen overtuigen, en het is om een denkbeeld te geven der groote verplichtingen die op de moeder berusten, dat zij haar plechtig bij den eersten kerkgang in hare tempels ontvangt. Nu moet zij in naam der H. Kerk, den jongen mensch, haar zoontje of dochttertje, verder deelachtig maken aan de groote weldaden waarmede Christus de Heer hem begiftigd heeft, door hem op te voeden in de vreeze des Heeren en in de vurigste godsvrucht. Hetgeen de priester krachtens zijne verhevene bediening verplicht is van te doen voor de kinderen van meer gevorderden leeftijd, moet de moeder doen voor haar kind gedurende zijne eerste levensjaren,

zij is alzoo den dienst der H. Kerk toegewijd. Verhevene bediening ! wier grootheid wij nu meer uitgebreider zullen bespreken.

In de eerste levensjaren, is het kind nitsluitend aan de zorgen der moeder toevertrouwd. Zijn lichamelijk gestel is nog te teeder om even als de meer volwassene zijn voedsel direkt uit de hand der natuur te kunnen genieten. In deze behoefte heeft de Schepper op eene wondervolle wijze voorzien, door het lichaam der moeder zoo te vormen, dat het kind het voor hem onontbeerlijk voedsel ontvangt, en dit is de moedermelk. Het kind ligt aan de moederborst, en ontvangt gretig van haar voedsel. En zoo versterkt zich zijn stoffelijk leven, en groeit langzaam op in de armen zijner liefdevolle moeder. Maar dat kind heeft ook een ander leven ontvangen in het heilig Doopsel, en dit is het leven der heiligmakende genade, waardoor het een kind Gods geworden is. Gelijk nu de Heer de voeding van het na-

tuurlijk (lichamelijk) leven aan de natuur heeft toevertrouwd, heeft hij de sterking en den vooruitgang in het bovennatuurlijk leven, aan de H. Kerk toevertrouwd ; zij voedt en sterkt dit door hare leer, door hare genademiddelen en door hare liefdevolle leiding. Maar zoo lang als dit hooger leven, bij het kind, nog zwak en weinig ontwikkeld is, kan zij dit slechts door de tusschenkomst der moeder. Ook hier is het kind niet in staat, om zijnen vooruitgang in het bovennatuurlijk leven te bevorderen, en kan zich hoegenaamd geen begrip vormen van hetgeen de heilige Kerk van hem verlangt , dat het opgeleid worde in de godsvrucht en in de vroomheid, hiertoe moet het door zijne moeder worden voorbereid op eene wijze die voor zijnen teederen leeftijd vatbaar is. De moeder moet het kind langzamerhand de leer der H. Kerk, de schoonheid der deugd, het groote geluk van eenen oprecht christelijken levenswandel voorhouden en beminnelijk maken, en zoo

zal het lichamelijker wijze en geestelijker wijze tot een oprecht Christen, tot een getrouw zoon der H. Kerk opgroeien, rustende op het moederlijk hart.

Werkelijk, vervangt dus, gedurende de eerste jaren, de moeder bij haar kind, de H. Kerk. De bevelen des Heeren, die de H. Kerk ontvangen heeft, om aan de menschen de eeuwige zaligheid te verzekeren, kunnen in dien teederen leeftijd alleen gehandhaafd en uitgevoerd worden door de christelijke moeder.

De christelijke moeder is voor haar kind de dienaarssse der H. Kerk, wee haar wanneer zij hare groote verplichtingen niet beseft en niet stiptelijk vervult !

Men mag zich niet met de geringste hoop vleien, dat iemand die niet van af zijne prille jeugd, door zijne moeder godsdienstig is opgeleid geworden, ook een werkelijk goed Christen zal worden. Gelijk de mensch, het hem door Christus verzekerd eeuwig welzijn, niet zal ontvangen, wanneer de H. Kerk hem hieraan

niet deelachtig maakt, zoo zal hij altijd min of meer Godes bovennatuurlijke weldaden ontberen, wanneer zijne moeder zal verwaarloosd hebben van hem deze te doen kennen en als kind te doen besef-
fen.

Maar van het kind dat het onschatbaar geluk eener christelijke moeder ten deele viel, eener moeder die zich beijverde om hem reeds vroeg eenen waarlijk christelijken geest in te boezemen en hem opgeleid heeft in de beoefening aller christelijke deugden, kan men bijna met zekerheid van zeggen, dat dit kind later eenen hoogen graad van christelijke volmaaktheid zal bereiken en de eeuwige zaligheid zal verwerven.

Hoe groot is het aantal der Heiligen, welke hunne wondervolle heiligheid en de grootheid hunner hemelsche heerlijkheid, na God, verschuldigd zijn aan den heilzamen invloed die hunne vrome moeder, in hunne jeugd, op hen heeft uitgeoefend. Ja hoe veel heiligen tellen wij

niet wier moeders eveneens heilig zijn, en de eerste grondlage waren hunner eigene heiligheid. Welk eene groote weldaad heeft dan God aan een kind verleend dat eene echt christelijke en grondig godsdienstige moeder bezit ! De christelijke moeder is de dienaressen der H. Kerk; toont zij zich in alles harer verhevene bediening overwaardig, dan is zij niet alleen voor haar kind, maar ook voor de maatschappij, een ware zegen en de bronader van veel heil. Daarom spant de H. Kerk al hare krachten in en wijdt zich onverpoosd aan de grondig christelijke opleiding der moeders, opdat deze eens hare plaats op eene waardige wijze bekleeden. Ja, God zelf heeft het uitdrukkelijk gewild, dat zij zich op eene meer bijzondere wijze aan zijnen dienst toewijden, die hij zulk eene verhevene bediening bij zijne kinderen heeft toevertrouwd. Wie zal het durven ontkennen, dat de personen van het vrouwelijk geslacht eene zekere natuurlijke neiging hebben tot de vreeze

Gods en tot de vroomheid, en eene bijzondere voorliefde bezitten voor de beoefening der deugden, welke voor de goede behandeling en de degelijke opvoeding van kleine kinderen van het uiterste belang zijn, en dat God haar gewoonlijk rijker met deze weldaad bedeeft dan de mannen, en dat zij onder menig oogpunt met mindere moeite eenen godvruchtigen levenswandel leiden, en eene hoogere christelijke volmaaktheid bereiken dan deze. Het is aan geen twijfel onderhevig dat de Schepper zulks zoo geregeld heeft met het inzicht op het moederschap. Omdat de jonge mensch gedurende zijne eerste jaren, waarin zijn hart het meest gevoelig is aan den invloed, van meer volwassenen bijna uitsluitend onder het toezicht zijner moeder staat, en hij in hare onmiddellijke nabijheid den dag doorbrengt, terwijl de vader zijne zaken moet waarnemen, daarom ligt er zoo veel aan gelegen dat de invloed der moeder, eene goede, en met de vreeze des Heeren, en

eene grondige godsvrucht bezielt zij. Zoo heeft de Heer ook zelf op natuurlijke wijze, bij het vrouwelijk wezen der moeder de beoefening der godsvrucht en der deugden welke den moederlijken staat eigen zijn, gemakkelijk gemaakt.

Des te ongelukkiger zal de moeder zijn die hieraan zich onttrekt. Maar ook de heilige Kerk, zooals wij reeds gezien hebben, beschouwt de grondig godsdienstige opleiding der moeder als eene harer hoofdverplichtingen. Aan wie zijn hare pogingen onbekend? Wie kent niet de tallooze vereenigingen, de broederschappen, die de H. Kerk heeft ingesteld voor het welzijn der jeugd, om haar te bezielen met een waren christelijken geest, en vooral om hare onschuld ongeschonden te bewaren? Met betrekking tot de christelijke maagden beoogt de H. Kerk, door deze instellingen, hoofdzakelijk, eene grondig godsdienstige opleiding en vorming tot dien levensstaat dien de overgrootte meerderheid der maagden met

der tijd eens zullen aanvaarden, en zij verlangt dat allen, eens in den huwelijken staat getreden, het christelijk moederschap door de verhevenste deugden zullen opluisteren. Derhalve wijdt zij haar al hare zorgen, en waakt zij zoodra de eerste stap tot deze verhevene waardigheid plaats heeft, wanneer de maagd bruid geworden is. Ach, mogelijk is nu het gevaar van de onschatbare parel der onschuld, het kostbaarste kleinood harer ziel, te verliezen, grooter geworden. De Kerk kent de grootheid van het ongeluk dat daarin bestaat, wanneer eene maagd misbruik maakt van haren bruidstaat, en hare onschuld verliest. Hoe kan zij hopen dat zulk eene ongelukkige, die zoo roekeloos te werk gaat, aan hare christelijke plichten ongetrouw geworden, eens eene brave en godvreezende moeder zal zijn?

Van daar hare strenge vermaningen, hare onderrichtingen op den predikstoel, hare waarschuwingen in den biechtstoel en hare onverpoosde zorgen om elkeen

bij
groc
en
gew
gom
der
nen
keli
zon
zier
ond
tell
luk
vel
ell
ver
ge
dep
ou

wo
de
tig
vo

bij voorkomende gelegenheden, van het groote gewicht van dit punt te overtuigen en de redenen waarom zij den Hemel geweld aandoet, opdat bruid en bruidegom, gesierd met de onschatbare kroon der onschuld voor hare altaren verschijnen. Is deze overkostbare parel nog werkelijk hun aandeel, dan kan de H. Kerk, zonder kommernis de toekomst te gemoet zien, want dan zal zij na eenigen tijd, onder de haren, eene goede moeder meer tellen. Waarom ziet men zoo vele ongelukkige huwelijken, waarom gaan zoo vele gezinnen, in jammer en in de diepste ellende te gronde? Omdat gedurende de verloving zoo vele zonden zijn bedreven geworden, zonden waaraan de ouders medeplichtig zijn, door het verzuim hunner ouderlijke plichten.

Het tijdstip waarop de maagd vrouw zal worden nadert. Met moederlijke liefde snelt de H. Kerk haar te hulp, opdat deze gewichtige stap niet geschiede zonder de noodige voorbereiding. Zij heeft hare dienaren ver-

plicht van de christelijke bruid, vóór dat zij den huwelijken staat aanvaardt, bij hen te doen komen, om haar hiertoe voor te bereiden, en te onderwijzen in de groote verplichtingen die aan den huwelijken staat verbonden zijn. En om deze verplichtingen te kunnen vervullen, moeten de ouders de herders behulpzaam zijn; verplichting die den ouders met nadruk steeds moet worden voorgehouden.

De dag van de inzegening des huwelijks is daar: De bruid moet voor het trouwaltaar gevoerd worden om den bruidegom, ter bekrachtiging van den eeuwigen band, de hand te geven. Maar de H. Kerk laat haar niet zoo in eens tot voor het heilige der heiligen verschijnen. Heeft zij reeds, in het bruidsonderzoek, aan beiden hunne verplichtingen voorgehouden, en hen overtuigd der groote verantwoording die zij eens in het oordeel over het nakomen der verplichtingen van den huwelijken staat zullen moeten afleggen, dan vordert zij nog, dat 's avonds voor

het huwelijk of wel 's ochtens, de bruid met haren bruidegom voor de vierschaar der boetvaardigheid verschijnen, en daarna tot de tafel des Heeren naderen, om daardoor gezuiverd van alle zonden, gelouterd door den liefdebond, dien zij met den liefdevollen Heiland gesloten hebben, voor het trouwaltaar te verschijnen.

En gedurende dezen eersten stap, staat de H. Kerk haar ter zijde.

In hare tegenwoordigheid moet deze heilige bond gesloten worden, opdat zij werkelijk een heilig sacrament ontvangen en deelachtig worden aan de genaden en aan de zegeningen die er aan verbonden zijn. Bijgevolg duldt de H. Kerk, volgens het streng bevel des Heeren, het aanvaarden van den huwelijken staat door de bruid, dan alleen, wanneer zij een heilig sacrament ontvangen heeft, opdat door deszelfs bovennatuurlijke werking het huwelijk geheiligd worde, en de grond waarop eens telgen zullen ontspruiten, door Gods zegen vruchtbaar worde,

en ook opdat door de genadevolle werkingen van het H. Sacrament, de moeder reeds vooraf in staat worde gesteld om die kinderen welke God haar eens zal schenken, op eene waarlijk christelijke wijze ter zijner eer op te voeden.

Zoo gaat de H. Kerk te werk met den huwelijken staat, met het daaraan verbonden moederlijk beroep, dat haar dierbaar en heilig is. Daarom spaart zij noch moeite, noch zorgen, om de echtlieden en vooral de vrouw, te bezielen met eenen heiligen eerbied, haar te overtuigen van de groote deugden die haar aandeel moeten zijn, opdat zij den huwelijken staat met de noodige vereischten aanvaarde, en in die staat zich zelve en de haren zalige !

Heil en zegen de maagd en der echtgenooten, die deze voorbereiding onder de leiding der H. Kerk stiptelijk zal gedaan hebben. Wanneer de tijd van haar moederschap daar zal zijn, dan zal het christelijk moederschap haar schoonste sieraad

zijn, zij zal zich met een onbegrensden ijver aan deszelfs verplichtingen toewijden, en zoo zal zij in de H. Kerk veel goeds en in de maatschappij veel stichtends daarstellen. Het is aan deze school waaraan eens zoo vele uitstekende moeders werden gevormd, die de heilige Kerk als heiligen vereert: eene heilige Elisabeth, eene heilige Hedwig, eene heilige Monika, eene heilige Paula en zoo vele anderen.

Maar hoe vele zijn er niet in onze dagen die de bevelen der H. Kerk verachten, hare wijze en heilzame raadgevingen van de hand wijzen, en van eene voorbereiding onder hare leiding tot eenen levensstaat, waaraan zulke groote gevolgen zijn verbonden, niets willen weten! Hoe groot is het aantal der maagden niet waarbij men te vergeefs den geest der godsvrucht en der vreeze des Heeren zoude zoeken? Ach, alles wordt gebezigd voor uiterlijk vertoon, de praalzucht maakt haar bij dag voor hare omgeving onverdragelijk, en

beneemt haar de nachtrust, altijd dorstend naar ijdele vermaken, hebben zij geenen ijver meer voor het gebed, voor het bezoek der kerk, voor het ontvangen der heilige Sacramenten, zij eerbiedigen hare ouders niet meer en houden zich met nietigheden onledig. En hoe is het met de onschuld des harten? Ach, deze heeft sedert lang schipbreuk geleden!

En wanneer voor deze ongelukkige, de tijd der verloving daar is, wordt deze niet misbruikt in de verschrikkelijkste en in de walgelijkste zonden? Terwijl men niets zoude mogen verzuimen om zich met den grootsten ijver tot zulk eenen gewichtigen levensstaat voor te bereiden, hoopt men zonden op zonden! En in welken betreurenswaardigen toestand verschijnt men dan eindelijk voor het trouwaltaar. Ach! de lichtzinnigheid van den verlovingstijd verpest het huwelijksfeest, en men ontwaart geen spoor van dien heiligen ernst welke aan zulk eene plechtigheid betaamt. En ontvangt men niet,

ten gevolge van het verzwijgen der zonden in de Biecht, ten gevolge van het onwaar- dig naderen tot de H. Tafel des Heeren, het H. Sacrament des huwelijks in eenen staat van doodzonden !

Hoe vreeselijk ! met eenen drievoudigen Godsroof, met een geweten, bezoedeld met drieërlj heiligschennissen aanvaart men den huwelijken staat !

Hoe kan Gods zegen nederdalen over zulk een huwelijk ? Hoe zoude men kunnen verwachten dat zulk eene persoon eens eene goede moeder zal zijn ? Ach ! eene droevige ondervinding heeft dit maar al te dikwijls bevestigd, dat bij de kinderen de gevolgen van het los- bandig gedrag der moeder maar al te zichtbaar zijn ! En eene moeder, die in stede van hare kinderen in de deugd en in de vreeze des Heeren op te voeden, voor hen een steen des aanstoots is, maakt zich schuldig aan hunnen ondergang.

III. HOOFDSTUK.

NOODZAKELIJKE VOORWAARDEN.

De christelijke moeder is voor haar kind de dienaress der H. Kerk. Gelijk deze de verplichting heeft van hare geloofsgenoten te onderwijzen, te leeraren en te vermanen opdat zij eens het doel hunner bestemming bereiken, zoo moet ook de moeder, betrekkelijk hare kinderen, werkzaam zijn. Zij moet (en de vader eveneens) voor zoo verre het van hen afhangt, alles aanwenden, opdat hunne kinderen eens zalig worden.

De mensch heeft — om zoo te zeggen — eene dubbele bestemming, eene bestemming voor het tijdelijke, eene andere voor het eeuwig leven, eene aardsche en eene verhevene bestemming. Hoofdzakelijk is er echter slechts eene; de bovennatuurlijke, maar om deze te bereiken moet de aardsche medewerken.

De groote verplichting der ouders en

hoofdzakelijk der moeder, bestaat hierin, dat de kinderen reeds vroeg tot deze dubbele bestemming worden opgeleid. En om dit met een goed gevolg te kunnen doen, moet zij, voor verre zij daarvoor in staat is, haar kind tot toonbeeld strekken in alles wat voor zijne tijdelijke bestemming nuttig kan zijn, hem eene goede toekomst kan verzekeren, door hem op te leiden tot een nuttig lid der maatschappij.

Maar grootere zorgen moet zij aanwenden, dat het kind zijne eeuwige bestemming bereike, dat het onder hare leiding eens een waardig lid der heilige Kerk worde, opdat het in het rijk Gods, in het verblijf der gelukzaligen worde opgenomen. Deze is de grootste verplichting der moeder, van altijd in overeenstemming met den vader, hare kinderen in de vreeze des Heeren op te voeden en hen de geloofswaarheden grondig te leeren. Al het overige waarover eene moeder niet zonder bezorgdheid kan zijn, is met deze

groote verplichting vergeleken, slechts van ondergeschikten aard, en wordt door deze zoo ver overtroffen, als het eeuwige het tijdelijke overtreft. Bijgevolg is de hoofdtak der christelijke moeder, de echt godsdienstige opleiding der kinderen, zonder welke de christelijke opvoeding niet kan bestaan. Al heeft eene moeder niets verzuimd om de geestvermogens van haar kind zoo goed mogelijk te vormen, om eens als lid der maatschappij een goed burger, een ijverig en werkzaam man te zijn, heeft zij echter verwaarloosd of is zij niet bij machte geweest het hart en den geest des kinds diep te doordringen van de vreeze des Heeren, en van de grondbeginsels van onzen heiligen godsdienst, dan moeten wij zeggen dat zij hare verplichting niet is nagekomen, zij heeft haar beroep misacht, zij is geene goede moeder voor hare kinderen geweest en hare verantwoordelijkheid voor de vierschaar van den onverbiddelijken rechter zal ontzettend zijn ! En hoe mees-

terlijk zij ook hare kinderen voor de wereld moge hebben opgevoed, en hoe groot ook de loftuigingen der wereldlingen over haar mogen zijn, niets zal haar ongeluk, niets zal het leed welk zij zich zelf berokkend heeft, kunnen bezweren.

Hoe groot ook de voordeelen mogen zijn welke de kinderen aan de moeder verschuldigd zijn, het allernoodzakelijkste, datgene hetwelk de moeder, krachtens de strengste rechtvaardigheid, verplicht was, van aan hare kinderen te verleen, heeft zij hen echter onttrokken.

De vreeze Gods en eene grondige deugzaamheid, dit zijn de eerste en de belangrijkste onderwerpen, waarin de moeder reeds vroeg hare kinderen moet onderwijzen.

De vreeze Gods en eene grondige deugzaamheid moeten de eerste geschenken zijn waarmede eene moeder hare lievelingen begiftigt, dit is de verhevenste en de heiligste verplichting der moeder,

maar om deze verplichting met de meeste nauwgezetheid na te komen, en om aan het edel en liefdevol streven der christelijke moeder, dien zoo vurig door haar verlangden uitslag te verzekeren, moeten hoofdzakelijk twee vereischten grondig worden nagegaan.

Eerstens moet de moeder bezielde zijn met de vreeze des Heeren en diep doordrongen zijn van de leer van onzen heiligen godsdienst. Tweedens moet zij hare kinderen eene ware liefde toedragen. Dit zal het onderwerp zijn van het volgende hoofdstuk.

IV. HOOFDSTUK.

DE MOEDER MOET GODVREEZEND EN GODSDIENSTIG ZIJN.

Om hare kinderen eene degelijke opvoeding te kunnen geven, is het onmisbaar dat de moeder zelf werkelijk god-

vreezend en vroom zij. Kan iemand iets aan een anderen schenken, hetwelk hij zelf niet bezit? En hoe zoude het mogelijk kunnen zijn dat eene moeder hare kinderen den geest der vroomheid inboezeme, wanneer zij dezen zelve niet bezit? Of wie zoude eenen anderen in het een of in het ander vak kunnen onderwijzen waarvan hij zelf niet eens de geringste notie heeft? Beschouwen wij de eenvoudigste dingen, een handwerk, eene kunst, eene wetenschap; om iemand anders hierin te kunnen opleiden, moet men, gelijk elk een het zeer goed weet, ze zelf geleerd hebben, en zelfs er zeer in ervaren zijn. Zoude het mogelijk met de godsvrucht en de godvreezendheid anders kunnen gaan? Voorzeker niet, want om daarin anderen te kunnen onderwijzen, moet men grondiger ervaren zijn dan in gewone zaken. Men moet om anderen hierin te kunnen onderrichten, zich zelf beiden eigen gemaakt hebben. Het hooge gewicht van dit onderwerp, noopt ons om

ons hierover meer uitgebreid onledig te houden.

En vooreerst stellen wij deze vraag : Zal eene moeder wier geest de deugd en de godsvrucht verafschuwt, zich er veel over bekommeren om hare kinderen eene godsdienstige opvoeding te verschaffen ? Niemand beijvert zich voor eene zaak, welke hem onverschillig is. Zietdaar de redenen waarom zoo vele ouders, en vooral zoo vele moeders, zoo weinig zorg dragen opdat hunne kinderen eens vroom en godvreezend worden. In de meeste gezinnen is de volledige opleiding der kinderen het werk der moeder, huiselijke bezigheden, orde en uitspanningen benemen al den tijd aan eene opleiding tot eenen echt christelijken levenswandel. Aan het onderwijs in den heiligen godsdienst, aan den ijver in het beoefenen der christelijke deugden, aan het morgen- en avondgebed, aan het bidden voor en na het eten, aan het bezoeken en aan het bijwonen der godsdienstplechtigheden wordt

niet eens gedacht. — Dat wordt hun niet geleerd, daar hooren of zien zij niets van te huis, de moeder zegt hun daar niets van, en waarom? Omdat de moeder er weinig aan gelegen ligt. *

Bijgevolg, wil men van de moeder te recht vorderen, dat zij aan haar kind eene godsdienstige opvoeding geve, zoo moet zij zelve met een vurigen godsdienst bezielde zijn. Dan alleen zal zij in staat zijn om de bezwaren en de bekommernissen

* Voor eenigen tijd, ontmoette ik op eene wandeling een flink jongetje, en met hem sprekende vernam ik dat hij reeds 6 jaren oud was. Ik vraagde hem of zijne moeder hem nog niets van den goeden God, van den hemel, van den goddelijken Heiland verteld had? Daarvan wist het arm kind niets. Op de vraag of hij het Wees gegroet bidden kon, antwoordde hij neen! Of hij het teeken van het heilig kruis maken kon, neen! Arme jongen, dacht ik bij mij zelve, gij zijt alreeds 6 jaren oud, en van dit alles hebt gij nog geen begrip. Welke ouders moet gij toch hebben en welk eene plichtvergetene moeder moet de uwe zijn. Ik deed den jongeling begrijpen dat hij zijne moeder moest verzoeken hem te leeren het H. Kruisteeken maken en te bidden. Toen ik later den naam van de familie kende heb ik mij verplicht geacht dit aan haren herder mede te deelen.

die daaraan verbonden zijn te torschen. Want de degelijke en grondig godsdienstige opvoeding der kinderen vereischt op den duur eene groote opoffering, eene onbegrensde liefde. Niet gering zijn de moeiten die eene moeder zich moet getroosten om hare kinderen tot werkzaamheid, tot het bezoek der kerk en der school aan te wakkeren, om al hunne handelingen gade te slaan, te waken over hunnen omgang, en hen te onderrichten hoe zij den waren weg moeten bewandelen, hen te waarschuwen, en wanneer zulks noodig mocht zijn, te bestraffen. En toch moet dit alles stipt vervuld worden, om een werkelijk goed kind te vormen. Om dit te verwezentlijken is alleen eene echt christelijke moeder in staat.

De moeder die niet beziel is met eenen waren godsdienstzin, acht dit alles zeer weinig, zij zoekt haar gemak, alsmede een aangenaam en zorgloos leven en hierin wil zij niet door hare kinderen gestoord en belemmerd worden, en zij be-

kommert zich met hare kinderen dan alleen, wanneer de nood zulks vordert.

Kan men van de waarlijk christelijke vrome moeder alleen zeker zijn dat zij de godsdienstige opleiding van haar kind behartigt, zoo kan hare werkzaamheid alleen heilvolle gevolgen hebben. Eene brave en godvreezende moeder kent alleen de taal der deugd eigen, welke in de jeugdige gemoederen der kinderen diep doordringt. En hoe meer haar hart blaakt van liefde voor God, des te meer zal zij zich beijveren om haar dierbaar kind den Heer te leeren kennen, en hem te onderrichten om God getrouw te dienen, want groot en vurig is de liefde die haar jegens God bezielt. Des te gemakkelijker zal het voor haar zijn om de dierbaarste belangen van haar kind te behartigen, en zonder eenige moeite, zullen hare woorden diep in zijn hart doordringen. Hoe heilzaam en hoe zalig zijn dus de vermaningen en de onderrichtingen eener godvreezende moeder, welken zegenrijken

invloed oefenen dezen niet uit op het teedere hart van het kind, en verzekeren hem alle mogelijk heil, gedurende zijn geheel leven.

Maar hoe koud, hoe gevoelloos zijn de woorden eener moeder wier hart van God verwijderd is, wanneer zij nog soms met haar kind over God en godsdienst spreekt! Aan zulke woorden blijft een kinderhart onverschillig.

De grondige en degelijke opvoeding der kinderen is verder eene zware en hoogst moeielijke taak. Hoe zoude men kunnen vorderen dat alle ouders, dat alle moeders vooral, de regels en stellingen eener grondige opvoeding kennen en in derzelver toepassing ervaren zijn?

Maar is de moeder bezielde met den geest der ware godsvrucht, zoo wordt aan dat hart, verlicht door het geloof en door de goddelijke genade, den rechten weg aangewezen, en haar vrome levenswandel zal voor het kind eene school zijn in welke het eindelijk beter dan door alle regelen

en grondstelsels zal gevormd worden. De ondervinding leert ons dat een kind hetwelk godvreezende ouders heeft, op den duur zoo licht niet ontaart, terwijl andere kinderen, welke volgens de regels en de stellingen opgeleid zijn, maar het goed voorbeeld missen, jammerlijk van den goeden weg geraken.

Daarbij valt nog op te merken, dat een kind in de vroegere, teedere jaren, slechts weinig, en later hoegenaamd niet meer vatbaar is voor godsdienstige onderrichtingen en vermaningen door het woord, maar des te beter de taal van het voorbeeld der moeder verstaat. Zoo uiterst gaarne, maakt het alles na wat het zijne moeder doen ziet. God zelf heeft deze zucht tot nadoen in 's kinds hart gelegd, opdat het des te meer van de moeder leere, hetgeen het leeren en verstaan moet, omdat het zijn wil is dat het kind van de moeder slechts goed leere, en zij hem niets dan heilzame onderrichtingen geve. Zoo zullen dan, wanneer eene moeder de

groote waarde der deugd weet te beseffen, hare dagelijksche aan God toegewijde handelingen, voor het kind eene school zijn waarin het het wezen en de oefeningen van het christelijk leven, in zekeren zin, reeds eerder leert dan het begrijpen kan, en is het eens zoo ver gevorderd dat het ze beseft, des te zekerder zal alles getrouw worden nagekomen, en dit ten gevolge van het stichtend voorbeeld der moeder.

Zoo leert het kind van af zijne teedere jeugd, door het goed voorbeeld der moeder, God en zijnen Zaligmaker beminnen, met eerbied en met een groot vertrouwen zijne handen hemelwaarts te heffen ; hoe hoog de H. Kerk en de godsdienst moeten geacht worden, wordt hem gezegd en met liefde gaat het ter kerk ; een groot medelijden voor de armen wordt hem ingeboezemd, het leert arbeidzaamheid, orde en reinheid, die aan den godsvrucht eenen hoogen luisterschenken, zachtzinnigheid, vriendelijkheid en wel-

dadigheid worden hem ingeprint, altijd de waarheid zeggen, en alle andere deugden, die de moeder behartigt, worden zijn aandeel. Driewerf gelukkig kind, omdat het zulk eene moeder heeft! Haar levenswandel, haar voorbeeld zijn zijne school, waarin het bijna zonder te weten, en zonder groote moeite tot een grondig christelijk leven wordt opgeleid.

En niets dringt zoo diep in het hart door als datgene hetwelk door het voorbeeld geleerd wordt. Eenmaal tot eenen rijperen leeftijd gekomen, dragen al zijne handelingen het kenmerk eener grondige godsdienstigheid en alles wordt door eenen christelijken geest beziel.

Hoogst moeielijk zal daarentegen een kind eens een braaf christen, een verdienstig lid der maatschappij worden, welk, in zijne teedere jeugd, de onbesefbare weldaad eener goede moeder en de zegen van haren Godgevalligen levenswandel niet heeft ondervonden. Wanneer het ongeluk wil dat de moeder jegens God

en jegens de deugd onverschillig is, dan zal zij deze onverschilligheid aan haar kind mededeelen, en wat zal ooit in staat zijn om den band der koude onverschilligheid, die zijn jeugdig hart knelt, te verbreken? Hoe zal het met der tijd nog mogelijk kunnen worden, het kind ijver in te boezemen voor God en voor de beoefening der deugd, iets waarvan het te huis bijna niets, of misschien nog wel nooit iets vernomen heeft, en hetgeen hem in die jaren, waar het hart zich vormt, en zijn wil een vaste richting genomen heeft, vreemd is gebleven. Een kind dat zulk eene moeder heeft is door een ongeluk zonder naam bezocht geworden, eene moeder die in God, in den heiligen godsdienst en in eenen christelijken levenswandel geen belang stelt!

Mogen toch alle christelijke moeders begripen, hoeveel er aan gelegen ligt, dat zij grondig godvruchtig en werkelijk vroom zijn, en hoe zij zich moeten beijveren om in de christelijke volmaaktheid dage-

gelijks nieuwe vorderingen te maken! Zoo veel kinderen de Heer haar geschenken heeft, zoo vele redenen te meer om de beoefening van alle christelijke deugden met nauwgezetheid te behartigen. Want al deze kinderen zullen dan alleen werkelijk goed worden, wanneer de moeder braaf en godvreezend is, en zullen slechts in zoo verre braaf en deugdaan zijn, als eene moeder zulks is. En hoe volmaakter de levenswandel eener moeder is, des te zorgzamer zal zij zijn om hare kinderen goed op te voeden, en zij zal hen ook des te beter kunnen leeren, hoe zij de beoefening van alle christelijke deugden moeten behartigen, en hoe groot hunne liefde moet zijn jegens den goeden God. Hoevele heiligen waarvan wij reeds melding gemaakt hebben, waren van deze waarheid diep doordrongen? En hoevelen zijn heilig geworden, omdat hunne moeders heilig waren, en het is aan deze dat zij na God hunne hemelsche heerlijkheid verschuldigd zijn.

Welaan dan, christelijke moeder, besef nu eens met den geest des geloofs de verhevenheid van uw beroep, dat niets minder te vervullen heeft dan de kinderen welke God u toevertrouwt, voor God op te leiden, en denk er ernstig over na dat het onmogelijk is deze verplichting te vervullen, zonder dat gij zelf u uit geheel uw hart aan zijnen dienst toewijdt, en zijne geboden stiptelijk nakomt. Beijvert u om dagelijks in de liefde Gods nieuwe vorderingen te maken, door zijnen heiligen wil in alles te eerbiedigen, in de beoefening van alle christelijke deugden. Bidt den Heer vurig en met een onbegrensd vertrouwen, opdat God u hiervoor met zijne genade begiftige.

DE LIEFDE.

Maar waartoe kan het dienen dat wij ons hierover uitbreiden? Waar zoude men eene moeder kunnen vinden die hare kinderen niet bemint? Liefde, — de innigste, de teederste liefde der moeder voor haar kind is ja de voor-

naamste hoedanigheid van haar moederschap. Wanneer de uiterste ontaaring daar zoude zijn, dan zou zulks mogelijk kunnen zijn, — het zoude ja anders te onnatuurlijk wezen.

Van deze natuurlijke moederliefde is hier geene spraak. Wij spreken hier alleen van de liefde eener christelijke moeder voor haar kind, in zoo verre deze eene voorwaarde is om hare plicht goed te vervullen. Daarvoor is de natuurlijke liefde alleen niet voldoende, daarvoor heeft zij eene hoogere hulp, eene bovennatuurlijke kracht noodig, en deze zal haar alleen de ware christelijke moederliefde kunnen verstrekken. En het is over deze dat wij de vrome lezeressen nu zullen onderhouden.

De natuurlijke moederliefde alleen, is niet toereikend om aan eene moeder de noodige hulpmiddelen te verzekeren, om hare moederlijke plicht zoo te vervullen als het behoort. En zij is op zich zelve beschouwd, zonder dat zij door de boven-

natuurlijke christelijke liefde veredeld is, een beletsel in de vervulling der moederplichten, en de oorzaak dat deze hoege-naamd niet of slechts ten halve worden nagekomen. Zoude het moeielijk zijn van door voorbeelden te kunnen bewijzen, dat moeders, ten gevolge hunner natuurlijke liefde, verzuimen datgene voor hare kinderen te doen, hetwelk voor hun welzijn zoo dringend noodzakelijk is? Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat moeders, alhoewel zij hunne kinderen hartstochtelijk uit natuurlijke liefde beminnen, dan nog voor hen datgene verzuimen hetwelk hen waarlijk gelukkig kan maken, en hen opvoeden op eene wijze die hunnen volledigen ondergang verzekert. Mag dit niet te recht van alle moeders beweerd worden die aan het tijdelijke al hunne zorgen wijden, en zich daarbij bepalen? Welke om aan hunne kinderen groote winsten, een onderkomen te verzekeren, hen aanhoudend in gevaar laten vertoeven van in zware zonden te vallen, hunne

onschuld en hun geloof te verliezen.

Ten gevolge harer ontijdige liefde, he-
grijpt eene dusdanige moeder, niet de rech-
te wijze, van een kind te straffen, zijne
verkeerde neigingen te beteugelen, zooals
het met beleid en met voorzichtigheid
moet plaats hebben, zij laat hem alles
toe, zelfs datgene wat tot zijn verderf
strekt, en zij voedt in hem, door zijnen
verkeerden omgang, allerlei fouten en
gebreken. Ware het ons gegeven van
mensen die door hunne lichtzinnigheid
en door hunne zonden, ongelukkig ge-
worden zijn, te vragen waarom zij zulke
ontaarde en diepgezonken schepsels gewor-
den zijn, allen zouden ons eenparig ant-
woorden: Onze moeders zijn hiervan de
schuld, omdat zij, in onze eerste levens-
jaren, hunne plicht niet gedaan hebben.

Zonder twijfel die natuurlijke, door
het H. geloof niet gelouterde, en veredelde
liefde der moeder, is voor een groot aan-
tal mensen, de oorsprong van hunnen
eeuwige verdoemenis. Zoo onbetwistbaar

het is, dat eene vurige liefde voor de kinderen onmisbaar is om het moederlijk beroep te kunnen vervullen (de moeder moet ja moedig, geduldig en volhardend zijn, ijverig om zulke lasten te overnemen, offerwaardig en nooit moedeloos, om hare plichten te vervullen) zoo zeer wordt het eveneens vereischt dat deze liefde, opdat zij haar doel bereike, den stempel van het bovennatuurlijke, eene christelijke en bijna goddelijke zij. Deze ontstaat door de genade en door het geloof.

Al die hoedanigheden, welke der natuurlijke moederliefde eigen zijn, de innigheid, de gelatenheid, de offervardigheid, zijn ook eigen aan de bovennatuurlijke moederliefde, maar in eenen veel hooger en edeleren graad. Neemt de stam van eenen vruchtboom, en daarop eene uitgelezene vrucht, hoe levendiger en hoe sterker de wilde stam zal zijn, des te krachtiger zal zich de fijne vrucht ontwikkelen, en eenen rijken oogst opleveren. Zulk eene sterke stam is de na-

tuurlijke moederliefde, door het geloof en de genade Gods veredeld en verheven tot eene bovennatuurlijke, zal zij de natuurlijke liefde ver overtreffen.

De waarlijk christelijke moeder, wanneer zij haar kind, met het oog des geloofs aanschouwt, ziet in hem een kind Gods. Gelijk het door de natuurlijke geboorte uit haar ontsproten is, en daardoor haar kind is, zoo is het door het heilig Doopsel voor God herboren, en daardoor een kind Gods geworden. En nog meer is het een kind Gods, dan haar eigen kind. Aan hem de teederste liefde, en de groote liefde die de moeder jegens God bezielt, deze liefde gaat door zijne genade ook tot zijn kind over; en daar zij hetzelfde ook als haar eigen kind liefkoost, zoo wordt deze liefde met de bovennatuurlijke vereenigd, door deze opgeluisterd en verheven.

Niet alleen erkent de christelijke moeder in haar kind een broertje, een zusje van Jezus-Christus, den God-Mensch, den

lieveling van zijn heilig hart. Zij weet hoezeer Jezus, de groote kindervriend, de kinderen en ook haar kind bemint, en hoe dierbaar ze Hem zijn. Zoozeer zij haren Heiland bemint, zoo zeer, en uit wederliefde voor Hem, bemint zij haren lieveling met eene steeds toenemende en veredelde moederliefde.

Het geloof leert haar, dat haar kind een lid is der groote gemeenschap der Heiligen, en dat derhalve, de geheele Hemel, met Maria, de koningin der Hemelen aan het hoofd, en met haar alle uitverkorenen, het grootste belang in haar kind stellen, en hem als haar broertje of zusje beminnen, voor hem zeer deelnemend zijn en zijn eeuwig heil vurig verlangen. Zij weet ook dat de verhevene Geesten, de H. Engelen in deze liefde der uitverkorenen voor haar kind een aandeel nemen; ja, dat een onder hen, de getrouwste vriend, de beschermer van haar kind is.

Zullen deze beweegredenen den lieve-

ling van haar hart niet oneindig dierbaarder maken?

Door het geloof ziet zij in haar kind het evenbeeld Gods, hetwelk in het heilig Doopsel met de heiligmakende genade verrijkt is, het beeld van den Allervoogsten spiegelt zich in zijne reine ziel, hoe aangenaam en hoe bevallig moet het dan niet zijn in zijn oog? De moeder erkent verder in haar kind, eenen, door Jezus-Christus, den Zoon Gods, verlost, voor welken Hij eens zijn kostbaar bloed gestort heeft, en welken Hij door zoo veel lijden en door zoo vele smarten vrijgekocht heeft. — Verder erkent zij nog in hem eenen tempel van den heiligen Geest, waarin hij op eene geheimenissvolle wijze, door de heiligmakende genade troont. — Haar kind is een erfgenaam des Hemels, bestemd om eens aan de vreugde en aan den luister van het groot vaderlijk huis deel te nemen.

Zijn dit geene beweegredenen genoeg, om steeds eenen heiligen eerbied voor haar

kind te hebben, en hem steeds als haar dierbaarst pand te beschouwen? Voorzeker, en haar oog zal met ontzag den lieveling van haar hart aanschouwen, en haar hart zal met vreugde vervuld worden, en door den bijstand der goddelijke genade, zal deze liefde op eene wonderlijke wijze gesterkt worden, en begeesterd met wonderlijk heilige liefde, zal zij haar kind in hare armen sluiten en aan haar hart drukken.

Deze is de liefde welke, volgens Gods wil, de moeder voor haar kind moet bezielen, en die haar beroep moet kenmerken. Daarom heeft God zelf er voor gezorgd om, door bijzondere genaden, deze bovennatuurlijke liefde te versterken, en deze altijd hooger te doen stijgen. Dit is eene dier genaden, welke aan het H. Sacrament des Huwelijks verbonden zijn, en wanneer de christelijke moeder voortaan door het gebed, door het bijwonen van het H. Sacrificie der Mis, door het dikwijls naderen tot de H. Sacramenter

der Biecht en der H. Communie, en door eene dagelijksche beoefening der christelijke deugden aan de ingevingen der goddelijke genade beantwoordt, dan wordt de moederliefde, door de heilzame werking der genade, vernieuwd en versterkt. De liefde der christelijke moeder heeft in de genade haren oorsprong, en ontvangt door haar nieuwe krachten en eene groo-tere vermeerdering, en wordt door haar eene bovennatuurlijke. En alle beschouwingen welke het geloof ons voorhoudt, om deze liefde te voeden, op te wekken en te sterken, zullen dan alleen nuttige en heilzame gevolgen hebben, wanneer aan de genade medegewerkt wordt. Zie- daar de moederliefde waarvan het hier geldt, de liefde eener christelijke moeder. Zij is het werk Gods in de schepping van het moederlijk hart.

Hij die dit hart met de macht der natuurlijke moederliefde begiftigd heeft, is het ook welke door zijne genade en door zijne waarheid, tot eene bovennatuurlijke

verheft. En verwerft de werking der natuurlijke liefde onze bewondering en onzen eerbied, hoe oneindig grooter en verhevener is dan niet de werking van het bovennatuurlijke, dat in den Hemel zijnen oorsprong heeft, de bovennatuurlijke moederliefde ! En hoe machtiger en hoe heerlijker zijn hare uitwerksels en hare vruchten !

« Sterk als de dood is de liefde ! » Nergens wordt deze spreuk van den heiligen Geest sterker bevestigd ! Geeft de natuurlijke moederliefde ons hiervan een plechtig bewijs, hoe wordt dan door de bovennatuurlijke moederliefde deze Godsspraak bevestigd ! Hoe meer eene moeder van eenen echt christelijken geest bezielde is, hoe meer hare liefde voor haar kind zich door het bovennatuurlijke zal onderscheiden, des te warer, des te inniger zal deze liefde zijn : Geene moeite, geen bezwaren, geen arbeid, geene onaangenaamheden, geen offer hoe groot, hoe zwaar het ook zoude mogen wezen, zal haar weerhouden,

daar voor haar kind haar niets zal afschrikken. Hoeveel last het haar ook moge veroorzaken, welke ontberingen zij zich ook moete laten gevallen, en al heeft zij ook bij dag en bij nacht, wegens hem geene rust, zij verliest hare vroolijke stemming niet, en nooit wordt zij ongeduldig of verdrietig. Voor haar kind laat zij zich alles welgevallen, voor haar kind doet en lijdt zij alles, en is zelfs bereid om voor hem haar leven ten beste te geven. Hetgeen de H. Apostel ons in het algemeen van de christelijke naastenliefde leert, wordt op eene bijzondere wijze door de christelijke moederliefde beoefend: Zij wordt niet boos, zij is geduldig, zij is verdraagzaam, zij schikt zich in alles, zij is goedaardig, en vergeet haar zelve. 's Kinds leed is het hare, zij kan niet rusten vooraleer zij zijn leed verzacht en heeft doen wijken. 's Kinds vreugde, 's Kinds geluk, is het doel van haar streven en is het eenig waar geluk, de eenigste vreugde die zij kent. Dit is eene alge-

meene waarheid die op eene verhevene wijze wordt bevestigd, wanneer het hooger welzijn of wel een groot onheil het kind ten deele wordt.

De degelijk christelijke moeder ziet in haar kind, zooals wij het reeds gezegd hebben, een kind Gods, hetwelk de machtige hemelvader aan haar heeft toevertrouwd, zoo als wij reeds gezien hebben, zij moet het tot Hem voeren, zij moet, zoo verre het in hare macht is, zijne opneming in het hemelsch vaderhuis verzekeren. Het is juist de bovennatuurlijke liefde die haar jegens haar kind bezielt, die haar er toe aanmoedigt, opdat zij dit werkelijk doet. Haar grootste levensvraagstuk en het onderwerp harer aanhoudende zorgen en moeiten, is de opleiding van haar kind tot een werkelijk kind Gods, hem te beschermen voor de zonden en de eeuwige verdoemenis, hem het hoogste geluk, de heerlijkheid des Hemels en de eeuwige zaligheid te verzekeren. De christelijke moeder behartigt

niets zoo zeer dan het behoud van haar kind voor de zonden, en dat wanneer het het ongeluk gehad heeft van in zonden te vallen, of zich aan andere fouten plichtig gemaakt heeft, zoo spoedig mogelijk van de banden der zonden bevrijd worde en zich betere.

Zoo deed Blanca, de godzalige moeder van den heiligen koning Lodewijk. Als men deze, na het heilig Doopsel aan de moeder terugbracht, nam zij hem in hare armen, kuste zijn hart en sprak: Kind, gij zijt nu een tempel van den heiligen Geest geworden, o moge toch nooit dit Godsverblijf ontheiligd worden door eene zonde! Toen hij grooter werd, trachtte zij hem eenen grooten haat in te boezemen tegen de zonde en zeide hem dikwijls: Mijn kind, liever wilde ik u den troon en het leven zien verliezen, dan u bevlekt te zien met eene doodzonde. Wij kennen de vrucht dezer moederliefde. Haar zoon werd heilig.

Geen leed, geene smart, geen ramp, en

hiervan is de christelijke moeder ten volste overtuigd, kan de vergelijking doorstaan met de smarten en de rampen welke de zonden en de verkeerdheid aan het kind berokkenen. Daarom is de ware moederliefde nergens minder voor gene- gen dan ontijdige teederheid en verschoo- ning, wanneer de zonde moet afgeweerd of wel bestreden worden. Daarom aarzelt de christene moeder niet om haar kind aan eene strenge tucht te gewennen, hem allerlei onderrichtingen te geven, hem te bestraffen, hem zelfs lichamelijk te tuch- tigen, zoo dikwijls zij dit noodzakelijk oordeelt, om het kind voor de zonden te vrijwaren, of hem te beteren. Moet hare liefde voor haar kind eene uitzondering maken aan die liefde welke Gods hart jegens den mensch bezielt? Wederhoudt deze liefde den Heer, ons te tuchtigen en te bestraffen, wanneer dit noodzakelijk is? Integendeel: « Diegenen welke God bemint, zegt de Apostel, die tuchtigt hij, en den zoon welken hij als den zijnen

aanneemt, beproeft hij met gestrengheid. »

Het is dezelfde verhevene liefde welke de moeder aanwakkert, om waakzaam te zijn over haar kind, en om, zoo veel zij kan, alles van hem te verwijderen, dat aan zijne ziel schade kan veroorzaken, hetzij in of buiten 's huis, hetzij door lichtzinnige gesprekken, slechte voorbeelden, gevaarlijken omgang, bedenkelijke uitspanningen of iets van dien aard. Hoe volmaakter de liefde zal zijn, des te zorgzamer, des te ijveriger zal deze waakzaamheid wezen.

Dat het kind in ware godsvrucht en deugdzaamheid opgroeië, dat is het hoogste verlangen van elk met de christelijke liefde bezielde moederhart. En hoe grooter en hoe inniger deze liefde zal zijn, des te ijveriger zal ook haar streven zijn om het kind van af zijne eerste jaren, door woord en voorbeeld, voor alle goed, voor eene volmaaktere kennis der geloofswaarden, voor het gebed en voor eene groote

liefde Gods en eene groote naastenliefde op te leiden, zonder eene christelijke deugd te verzuimen. Gelijk eene moeder, uit liefde voor haar kind, zijn tijdelijk welzijn behartigt, zoo moet zij oneindig grootere zorgen wijden aan zijne ziel, opdat het eens eenen godzaligen levenswandel leide, omdat zij zeer goed weet dat het onmogelijk is hier op aarde tot stand te komen, eenig welvaren te verwerven, zonder de vreeze Gods en zonder eene ware godsvrucht.

Houdt zoo de liefde de inspanningen en de bemoeiingen der moeder levendig voor het welzijn van haar kind, zoo is het ook zij die steeds de moeder aanmoedigt om in het gebed te volharden. Daarom doet de ware liefde de moeder zoo dikwijls naderen voor den troon Gods, om voor zich en voor haar kind datgene van den Hemel af te smeecken, hetgeen hare liefde voor hem wenschelijk acht.

Genoeg hiervan.

Het hier behandelde is voldoende om te

bewijzen welken heilzamen invloed de ware christelijke liefde op het beroep der moeder uitoefent. Zij is onontbeerlijk opdat de plichten die aan dit beroep eigen zijn, zoo als het behoort, en op eene volmaakt mogelijke wijze vervuld, met den besten uitslag bekroond worden. Ook van haar kan men zeggen hetgeen de H. Geest ons van de wijsheid leert: « Met haar is alle goed mijn aandeel geworden ; » en hoe meer deze moederlijke liefde met het kenmerk dier hoogere christelijke liefde zal opgeluisterd zijn, des te rijkelijker zal zij er de hier besprokene heilzame uitwerksels van ondervinden.

Moet dit alles de christelijke moeder niet aansporen om deze bovennatuurlijke liefde voor hare kinderen te beoefenen, te sterken en te volmaken ? Zij doet het alreeds door elke oefening van het christelijk leven. Kan die moederliefde waarvan hier rede was, alleen tot stand komen bij de waarlijk christelijke moeder, zoo zal elke vooruitgang in de christelijke vroom-

heid ook deze versterken en eene hoogere volmaaktheid doen bereiken. Hierover moet de christelijke moeder zeer dikwijls nadenken, en dan zal zij de noodzakelijkheid inzien van den onverpoosden ijver, waarmede zij den vooruitgang in deze deugd moet behartigen. Zij moet zich gewennen van haar kind dikwijls met het oog des geloofs te betrachten. En alle aandoeningen betreffende haar kind, welke deze aanschouwing in hare ziel zal doen ontstaan, zullen haar kind des te dierbaarder maken aan haar moederhart. Hoofdzakelijk moet de moeder den Heer smeeken, dat hij haar zulk eene liefde verleene, dat door zijne genade, hare natuurlijke liefde tot eene bovennatuurlijke verheven worde, en dat deze liefde zich steeds vermeerdere. Dit zullen wij later nog behandelen.

V. HOOFDSTUK.

DE UITZET.

Wanneer de zoon, de dochter op eenen rijperen leeftijd gekomen, het ouderlijk huis verlaten, om zelf een familiewezen tot stand te brengen, dan worden zij door de liefdevolle zorgen der ouders, van al datgene voorzien, hetwelk voor eene huishouding te beginnen, noodig is, en dit is de uitzet. Van dezen uitzet wordt hier niet gesproken. Wij beoogen ja, alleen het teeder en lief kind, en den invloed dien de moeder op hem uitoefent. Maar er is nog een ander uitzet, die door de ouders en hoofdzakelijk door de moeder, alreeds aan het nog jeugdig kind verleend wordt.

Wanneer het kindje, na het plechtig doopsel huiswaarts gedragen wordt, dan ontvangt de geloovige moeder hem met innige vreugde, met een hart bezield met eene groote dankbaarheid jegens God.

Van nu af aan, is haar kind een kind Gods, hetgeen het geworden is door zijne wedergeboorte in het H. Doopsel. En krachtens deze wedergeboorte heeft het aanspraak op de onvergankelijke goederen des hemels, en is met de heiligmakende genade en met al de voorrechten die er aan verbonden zijn, begiftigd. Dat is de uitzet, hem door den hemelschen Vader geschonken ; dat is de uitzet die zijne geestelijke moeder, de H. Kerk, hem verleend heeft voor zijn leven en de eeuwigheid, voor het eeuwig leven.

Maar ook van de lichamelijke moeder (even als van zijnen lichamelijken vader) heeft het kind eene medegift, eenen uitzet ontvangen, en het is deze die het bij zijne geboorte medebrengt. Dat zijn de hoedanigheden der moeder en misschien hare eigendommelijkheden. Deze gaan op eene geheimnisvolle wijze van de moeder op het kind over.

Aanschouwt dit kind. Is het niet het evenbeeld zijner moeder ? Dezelfde ge-

laatsvorming, dezelfde oogen, hetzelfde voorhoofd, dezelfde gelaatstrekken, en wanneer het grooter geworden is, welke gelijkvormigheid in de grootte en in de lichamelijke vorming, in den gang en in zijne manieren ! Het is alsof de moeder haar lichaam in haar kind verjeugdigd heeft. Eveneens, en zelfs in hooger en graad, gaan ook de geestelijke hoedanigheden der moeder op het kind over, vooral de hoedanigheden van haar hart. Wanneer de moeder zacht, goedaardig, vriendelijk en meedoogend is, wanneer de moeder de zindelijkheid en de orde hoogacht, wanneer de moeder waarheidslievend en rechtvaardig is en in alles redelijk te werk gaat, dan zal men reeds vroeg in het kind eene natuurlijke genegenheid voor al deze schoone deugden ontwaren ; ja, is de moeder grondig godvreezend en vroom, dan zal het kind eene zekere natuurlijke neiging tot de vroomheid mede op de wereld brengen.

Maar ook het tegendeel, ook de ver-

keerdheden der moeder, erven zich op het kind over. Spoort men de oorzaak op, waarom men soms bij kinderen, reeds vroeg, eene overheerschende neiging tot allerlei fouten ontwaart, dan zal men spoedig de treurige ondervinding opdoen dat de hoofdgrond dezer fouten en dezer onaardigheden hoofdzakelijk bij de moeder, alhoewel okeenigzinsbijden vader, te vinden zijn. De moeder is eigenzinnig, opvliegend, toornig, het kind is dit eveneens. Zij is ijdel en pronkziek, het kind is het ook. Zij is leugenachtig en zoekt niets dan haar genoegen, zoo ook haar kind. De moeder heeft hare ziel met onreinheden bezwalkt, haar kind toont reeds vroeg tot dit ontzettend kwaad eene groote neiging. De moeder is onredelijk, oneerlijk en steekt hare handen uit naar andermans goed, en het kind maakt zich aan dezelfde fouten schuldig. Zoo is het, alsof de moeder het zaad, de kiem harer fouten in het teedere hart van haar kind heeft overgeplant, en zoo ontstaan

dezelvde fouten, in het teedere kinderhart; en zijn doen en laten, kenmerkt zich door eene groote overwegende neiging tot dezelve. Dit is ook een uitzet der moeder voor haar kind, maar een allertreurigste en jammervolste uitzet.

De daadzaak kan niet bestreden worden. Want in elk huis kan men voldoende bewijzen vinden. Wel is waar, zijn deze aangeboren deugden of fouten nog geene ware fouten of gebreken, want door de eerste is het kind nog niet aangenaam aan Gods oog, en door de laatste heeft het zijne gramschap nog niet verdiend. Maar hoeveel dragen, deze natuurlijke, aangeërfde fouten of deugden, er niet toe bij, dat de mensch bij tijds de christelijke deugden beoefent en daarin eenen grooten vooruitgang make, of dat hij des te gemakkelijker in de zonden valle en dieper daarin verzinke.

Het is waar dat iemand die zich aan zonden overgeeft en de daden der boozen behartigt, zich bij God niet zal kunnen

verontschuldigen dat hij aan de kwade neigingen die hem werden ingeboren, den vrijen teugel heeft gelaten, omdat God zijnen toestand in aanmerking neemt en omdat ook voor hem de noodige genaden niet ontbreken om, hoe zwaar ook de strijd moge wezen, hij altijd overwinnaar zal zijn, vermits hij slechts met de genade medewerke. Elkeen ontvangt van God de noodige genaden om zalig te worden. Maar leert ons eene treurige ondervinding niet, dat menschen, welke ingeboren booze neigingen hebben, zich zoo licht door deze laten overmeesteren, en zich zoo licht laten misleiden?

Welk eene vreeselijke waarschuwing voor eene moeder, wanneer zij hare eigene verkeerdheden, hare fouten en hare zonden in hare kinderen, om zoo te zeggen, afgedrukt ziet. Welk eene wroeging voor haar, wanneer zij, zooals het niet zelden gebeurt, met der tijd wegens de fouten en wegens de grillen harer kinderen door de eene onaangenaamheid na de andere

gekweld wordt, en zij dan zich zelve moet verwijten dat dit alles hare schuld is ! Gij zelf zijt er de schuld van, gij zelf hebt u dezen geesel op den hals gehaald ! En welk een gevoel van akelige moedeloosheid moet haar hart bevangen, wanneer zij de treurige verzekering opdoet, dat hare overgeërfde fouten in de kinderen booze driften zijn geworden en hen bedreigen met hunnen tijdelijken en met hunnen eeuwigen ondergang !

Ook dit moet der christelijke moeder eene ernstige vermaning (en ook voor den vader) zijn, dat zij zich moet beijveren om zich met de meeste nauwgezetheid van alles te onthouden wat verkeerd, laakbaar en zondig is ; dat zij verplicht is van zich meer en meer van hare gebreken te ontdoen, opdat zij aan hare kinderen niet zulk eenen ongelukkigen uitzet in het leven verzekere.

En dit spoort haar krachtig aan om de beoefening en den vooruitgang in de christelijke volmaaktheid vurig te behar-

tigen, opdat eens eene groote genegenheid voor het goed, een groote ijver voor de beoefening derzelfde deugden het onschatbaar erfdeel zij dat de moeder aan hare kinderen verzekert.

Inderdaad is deze overdraging der deugden en der fouten der moeder op het kind niet uitsluitend toe te schrijven aan dien invloed welke de moeder, door haar voorbeeld en door haar woord op het kind uitoefent, maar ook aan die geheimnisvolle schikking des Scheppers, krachtens welke de moeder aan het kind haar innerlijk wezen mededeelt, gelijk zij hem door de mededeeling van haar bloed, dat hare aderen doorloopt, en door de voeding der moederborst het lichamenlijk leven in stand houdt. Ja, en met de verleening harer lichamenlijke bestanddeelen voltooit zij ook op eene even geheimnisvolle wijze, de mededeeling van den innerlijken toestand van haar hart, van de strekkingen harer ziel, in het algemeen, op eene meer bijzondere wijze, van die

genegenheden en gemoedsaandoeningen welke gedurende den staat van zwangerheid ontstaan. En zoo gebeurt het dan dat de moeder alreeds voor de geboorte van haar kind op de vorming van zijn hart en op de stemming van zijn gemoed eenen overwegenden invloed uitoefent, die door de ondervinding zoo dikwijls werd bevestigd. De gezinning, de gemoeds- en hartenstoestand welke de moeder, gedurende hare zwangerheid in zich voedt en sterkt, gaat niet zelden op eene hoogst opvallende wijze op het kind over. *

Bijgevolg, welk eene groote verplichting voor de christelijke moeders, van dezen tijd, die weken en die maanden voor de geboorte van haar kind te heili-

* Men heeft er voorbeelden van dat, wanneer de moeders zich gedurende dien tijd aan diefstal schuldig maakten, de kinderen reeds vroeg eene niet wederstaanbare neiging, om te stelen, toonden. Bij eenen jongen mensch ontstond reeds vroeg eene groote voorliefde voor vrome oefeningen, eene buitengewone godsvrucht, terwijl al zijne bloedverwanten zeer onverschillig waren

gen. Hoe moeten zij niet op hare hoede zijn om zich aan geene verbodene geoemoedsaandoeningen schuldig te maken, om in geene zonden te vallen ! Hoe zeer moeten zij de ware christelijke vroomheid behartigen, ijverig zijn in het gebed, in het bijwonen der H. Mis, en van andere godsdienstoefeningen. Zij moeten gedurende dien tijd dikwijls waardig naderen tot de H. Sacramenten, en, volgens haren stand, werken van christelijke liefdadigheid verrichten.

Zoo wordt ons in de legenden van moeders van vele heiligen verhaald. Alreeds voor de geboorte droegen zij haar kind den Heer op, en deze opdracht ging gepaard met talrijke goede werken, en met een aanhoudend en vurig gebed voor hare

in den dienst van God en in het volbrengen hunner christelijke plichten, en werd hij ordensgeestelijk. Later vernam men dat de moeder gedurende hare zwangerschap nergens anders aan dacht dan dat zij spoedig zou sterven, en alles aanwendde om den dood der braven en der godgevalligen te sterven. Zij stierf dan ook werkelijk en het raadsel was opgelost.

kinderen. En zoo gebeurde het dat zij hen een zekeren aanleg tot de heiligheid, en eene kostbare genegenheid om aan de genade te beantwoorden, mede gaven bij hunne geboorte. En eens zal het openbaar worden hoe zeer deze onschatbare uitzet der voortreffelijkste moeders er toe bijgedragen heeft, dat hunne kinderen zulke groote en uitstekende heiligen wierden, en welk groot aandeel aan de deugden, aan de volmaaktheden en aan de christelijke heldendaden dier uitstekende dienaren Gods hunne heilige moeders hebben. Haar roem zal onsterfelijk blijven, haar geluk in de zalige eeuwigheid is onbeschrijfelijk.

Wie begrijpt niet welke groote verplichtingen in dit alles op de moeder berusten, verplichtingen van wier getrouwe vervulling het tijdelijk en eeuwig geluk of ongeluk geheel en al afhankelijk is. Dit heeft ons aangemoedigd om deze zoo uiterst teedere questie, ondanks eenen zekeren afkeer, hier te behandelen; zij

dringt immers zoo diep door in het geluk of ongeluk der kinderen. Geve de goede God dat wij dit niet vergeefsch gedaan hebben! Moge dit het zijne er toe bijdragen opdat de christelijke moeders zich beijveren om altijd eenen waren christelijken levenswandel te leiden, om alle zonden en elke neiging tot de zonden uit hun hart te verbannen, om de beoefening der deugden te behartigen, opdat zij aan al hunne kinderen den overkostbaren uitzet van eenen grooten aanleg voor alles wat goed is kunnen verzekeren. *

* Om elke verkeerde opvatting voor te komen voegen wij hierbij de volgende opmerkingen :

Wanneer wij in het hier besproken onderwerp aan den van de ouders overgeërfdan aanleg tot zekere deugden of ondeugden zulk een groot gewicht hechten, zoo zijn wij er, het spreekt van zelve, verre van verwijderd, om daardoor de grondbeginsels der ongeloovigen (hoofdzakelijk der materialisten) te huldigen, welke van eene onsterfelijke ziel, van God en van de genade niets willen weten, en daarvan niets willen hooren, alsof de deugden en de fouten niets anders waren dan eene natuurlijke stemming die alleen ontstaat uit de verschillende lichaamshoedanigheden. Zooals reeds bewezen is, heeft deze diepe

VI. HOOFDSTUK.

DE OPLEIDING.

Neem deze plant, neem deze bloem, wilt gij dat ze weeldrig en krachtig opgroeit, zoo is het onmisbaar dat de dampkring rein en zuiver zij, dat in de planting en in de verzorging, de eigenaardigheden der plant in aanmerking worden

grond tot de deugd of de ondeugd zijnen oorsprong in de onsterfelijke ziel in in hare verhouding tot de goddelijke genade. Bovendien hebben de dikwijls van de ouders overgeërfdte natuurlijke hoedanigheden op de ziel in de beoefening van het goede of in het najagen van het kwaad eenen beduidenden, belemmerenden of wel begunstigden invloed, zoodat krachtens de natuurlijk overgeërfdte neigingen, het goede of het booze groote tegenkantingen ontmoet, of wel zeer vergemakkelijkt wordt. Wie begrijpt dan niet duidelijk de groote beduiding dezer aangeërfdte neigingen, alhoewel het eigenlijk de door de genade ondersteunde wil is, die door de medewerking aan de genade het goede doet, en door de miskennen der genade de zonden bedrijft. En gelijk de mensch ook met den besten natuurlijken aanleg niets vermag, en niet in staat

genomen. Eene zekere soort van bloemen, en deze zijn meestal de prachtigste, groeien alleen in een zuidelijk, zacht en door de zon sterk verwarmd klimaat. En zal in het vroegjaar niet alles dor en schraal vergaan, wanneer de koude noordenwind aanhoudend woedt en niets dan eene koude vochtigheid in den dampkring aanbrengt, die de weldadige werking der zon belemmert en alle weldoende bestanddeelen uit de lucht verdrijft?

is om iets goeds te vernichten zonder de genade, zoo kan hij ook met behulp der genade de ongunstigste en de boosaardigste natuurlijke neigingen overwinnen. Daarom zal ook nooit iemand bij God eenige verontschuldiging vinden wegens zijne zonden, in de hevigheid en in de kracht zijner ingeborene booze neigingen. God was bereid om hem met zijne genade behulpzaam te zijn, en om hem de overwinning te verzekeren, hij behoefde slechts zich dezer genade waardig te maken. Valt iemand in zonden, gaat hij verloren, dan is dit zijne eigene schuld, maar daar het door niemand redelijker wijze kan betwijfeld worden, dat zekere booze neigingen bij het kind de eerste aanleiding tot de zonden geweest zijn dan blijft voor de moeder een al-tijddurend verwijt, daar zij gedwongen is van te bekennen: Deze hevige booze neigingen heeft het kind van of door mij ontvangen,

Zoo moet ook in huis eene weldoende lucht ingeademd worden, want anders is het onmogelijk dat het goede kind groeit en dagelijks sterker wordt. De Heer heeft in het H. Doopsel met het bovennatuurlijk leven, de kiem dier kostbare hemelsche planten van het geloof, van de hoop, van de liefde en van alle andere verhevene deugden in het teeder hart geplant; daar moeten zij steeds sterker aangroeien, prachtige bloemen en eens heerlijke vruchten dragen voor het eeuwig leven. Het ouderlijk huis is de beschutting, die gedurende de eerste jaren, deze hemelsche planten in het kinderhart uitsluitend omgeeft, daarin worden zij bewaard, en zoo is het een hoofvereischte dat hier in het ouderlijk huis, de ware dampkring zij, met andere woorden, dat in het ouderlijk huis een echt christelijke geest heersche, dat onder alle opzichten, in alle betrekkingen en in alle handelingen van de huisgenoten eenen oprecht christelijken levenswandel zich in al zijne ver-

levenheid vertoone. En opdat dit werkelijk zoo zij, gedurende de eigenlijke kindsheid, is uitsluitend de zaak der moeder.

Het is Gods genadige wil, dat zulk eene echt christelijke, zuivere en reine atmosfeer in alle huisgezinnen heersche, opdat zich in deze de onschatbare kiemen der deugden en van het christelijk leven ontwikkelen, groeien en bloeien, eens rijke vruchten dragen, opdat het kinderhart eene waarlijk christelijke vorming ontvange.

Verbeelden wij ons een kind hetwelk van af zijne teederste jeugd in zulk eene christelijke familie vertoefde, waar alles van den geest der katholieke godsvrucht en der vroomheid bezielde is, waar nooit iets gezien of gehoord wordt wat met dezen geest in strijd is, kan men er nog aan twifelen dat zulk een kind niet met dezelfde gevoelens opgroeie? Deze is de dampkring van een echt christelijk huis, en brengt hij oneindig veel bij voor de

gelukkige en werkelijk Christelijke opvoeding van het kind, hij is het die dat teeder kinderhart in waarheid eene zekere wijding, de wijding van het christelijk leven verleent.

Bijgevolg, schep moed, christelijke moeder, spaar noch moeiten noch tijd, opdat zulk eene atmosfeer uwe kinderen omgeve. Als het waar is, zooals wij reeds meermalen aangetoond hebben, dat het kind, gedurende zijne eerste maar ook gewichtigste levensjaren, hoofdzakelijk en bijna uitsluitend, aan de moederlijke zorgen is toevertrouwd, dan ook moet hare levenswijze, hare manier van handelen, haar gedrag, haar voorbeeld, alles in één woord, als de atmosfeer harer kinderen uitmaken. Gelukkig de moeder, driewerf gelukkig het kind, wanneer zij het er na aanlegt, opdat dezelve christelijk en katholiek zij; dit is werkelijk heilzaam voor hare kinderen. Moge elke christelijke moeder dit behartigen.

Het huis zelfs ontvangt door hare tus-

schenkomst een christelijk uiterlijk. Men vindt er in verschillende, en ten minste in de hoofdvertrekken, godsdienstige prenten, een kruisbeeld, mogelijk nog een beeld der heilige maagd en van andere heiligen, men vindt er wijwatersvaatjes, eene gezegende kaars, enz. Het kind ziet rond, wordt opmerkzaam, vraagt en hoort van de moeder wat dit alles beteekent. Het leert van de moeder derzelver betekenis, en ontvangt door het zien en door het hooren de heilzaamste indrukken, wordt reeds vroeg aan het katholiek leven gewend; voorwaar een heilzame zegen voor zijn kinderlijk hart.

Maar deze heilzame dampkring bestaat hoofdzakelijk in den christelijken levenswandel der moeder. — Het kind ziet de moeder bidden en naar de kerk gaan, de godsdienstige onderwijzingen bijwonen, naderen tot de heilige Sacramenten der Biecht en der H. Communie, het merkt op dat zijne moeder voor en na het eten hare handen vouwt en aandachtig

bidt, juist omdat het zijne moeder doet, bezielt zulks hem reeds vroeg met eerbied, en wordt het aangespoord om hetzelfde te doen; het doet het en maakt het na zoo veel het er voor in staat is.

Het kind bewondert de arbeidzaamheid der moeder, ziet hoe zeer zij de zindelijkheid en de orde hoogacht, hoe zij de bezwaren, de onaangenaamheden en het lijden met de grootste bedaardheid en met het grootste geduld verdraagt, nooit ontsnapt aan haren mond een verdrietelijk woord, en nog veel minder een vloek of eene uitdrukking van gramschap. Het ziet dat de moeder zoo deelnemend, zoo milddadig en vriendelijk is jegens allen in huis, en hoe zij goedaardig jegens anderen gestemd is, hen gaarne behulpzaam en gedienschtig is, hoe zij de armen ondersteunt; en dit alles zijn stille onderrichtingen voor het kind; zeer gaarne doet het zijne moeder dit alles na, en wordt, zonder dat de moeder hem hier

over een woord zegt, tot al deze deugden aangespoord.

De kiem dezer deugden welke God in zijn hart gelegd heeft, beginnen te groeien en ontwikkelen zich weeldrig. En zoo in alles. Het doen en laten eener werkelijk christelijke moeder is inderdaad voor het kind eene gezegende en gunstige atmosfeer, in dewelke de door God in zijn hart geplante kiemen eenen krachtigen en rijken groei ontvangen, en hem reeds vroeg de eerbied en de liefde voor den godsdienst ingeprent worden. Dit is de christelijke inzegening van het kinderhart. Ja, de invloed dien de oprecht christelijke levenswandel eener moeder op haar kind uitoefent, dringt diep door in het gansche wezen van het kind en werkt onder vele opzichten heilzamer dan de vermaningen en andere onderrichtingen. Gelukkig het kind dat zulks in zich ondervonden heeft, een geluk, eene genade waarmede niets op deze aarde vergeløken kan worden.

VII. HOOFDSTUK.

DE ONDERRICHTING IN CHRISTELIJKE GELOOFS-
WAARHEDEN.

Wanneer het kind op de zoo even vermelde wijze, in het ouderlijk huis aan den christelijken geest gewend is, zoo richt het zijn leven daar na onwillekeurig, zijn hart ontvangt zonder het te weten eene christelijke vorming.

Maar de moeder verzuimt niets om het kind tot het christelijk leven op te leiden en doet dit hoofdzakelijk door het kind in de geloofswaarheden te onderrichten. Overwegende dat God de Heer het eerste en het grootste aandeel aan haar kind heeft, dat hij het haar toevertrouwd heeft om het voor hem op te voeden, is de moeder er reeds vroeg op bedacht zijn hart en zijne zinnen, door onderrichtingen en door eene terugwijzing op God tot hoo-

gere en verhevener gevoelens te stemmen. *

Het is werkelijk iets buitengewoons wanneer men de groote voorliefde betracht die de kinderen, ook dan alreeds wanneer hunne geestvermogens nog niet ten volle ontwikkeld zijn jegens God en jegens al datgene hetwelk op het toekomstig leven betrekking heeft, bezielt. Het is alsof in het binnenste van hun

* Onlangs lazen wij eenen brief waarin eene brave christelijke Dame, welke de kleine kinderen eener hoogadelijke familie toevertrouwd waren, de volgende mededeeling deed over de verpleging van het kleinste: Het klein kindje wordt zoo bevallig, het vouwt alreeds zoo lieflijk zijne handjes wanneer ik 's morgens met hem bid; met eenen zeer ernstigen blik hoort het elk woord uit dat ik hem voorzeg, en begint met mij eenige woorden na te spreken.

Rechtuit gesproken, deze woorden hebben ons zeer getroffen. O, dachten wij, dat de moeders zoo met de kinderen omgingen, door reeds vroeg te beginnen met de kinderen voor God op te leiden! Wij kunnen niet nalaten van hier een uittreksel te geven uit eenen brief van eene jonge moeder (vroeger een onzer leermeisjes), waaraan wij de eerste uitgaaf van dit werkje gezonden hadden: « Met een bijzonder genoegen heb ik het boekje gelezen, daar ik al reeds veel

wezen eene snaar getokkeld wordt, wanneer men hen van God, van den lieven Heiland, van den Hemel en van de hemelsche dingen spreekt. Dan zijn zij aandachtig, genoegelijkheid en tevredenheid vertoonen zich op hun uiterlijk en toonen ons de groote gevoeligheid van hun hart. Het zijn, in zekeren zin, snaren die God zelf in het kind gespannen heeft, welke bij zulke gelegenheden overheerlijke klanken verspreiden.

van datgene hetwelk aan het moederhart dierbaar moet zijn geleerd heb: Zoo kan zich onze kleine Marie, nog slechts achttien maanden oud, alleen zegenen, en het klein gebedje: « Lieve God, maak mij vroom opdat ik in den Hemel kome » bidden. Ook bidt zij voor hare ouders, groutouders en bloedverwanten. En wanneer ik haar vraag: Marietje, waar is de lieve God? Boven in den Hemel, en wanneer Marietje zoet is, dan zal zij bij hem komen. Wanneer zij een kruisbeeld ziet, dan wil zij den liefdevollen God kussen. Hierover zijn wij zeer verheugd, ook mijn echtgenoot (een staatsdienaar) is mij hierin zeer behulpzaam; zoo leert hij haar, wanneer hij ze soms des avonds naar bed brengt, hare handjes vouwen en bidden. Ook des middags voor en na het eten. Ook ben ik zeer verschuldigd aan mijne goede moeder, omdat zij mij van af mijne jeugd met een goed voorbeeld is voor-

Daarom is de stelling zoo noodlottig : men moet de kinderen in de jaren hunner teedere jeugd niet van zulke dingen spreken, omdat zij dezelve dan nog niet verstaan kunnen. Voorzeker verstaan zij dezelve nog niet gelijk de volwassene ; maar zij verstaan er veel meer van dan men gewoonlijk meent ; zij verstaan er genoeg van om het met nut te hooren en te leeren. En het is geen gering voordeel dat reeds zoo vroeg, en in die jaren waarin het menschelijk hart eene vaste richting voor het geheel leven aanneemt,

gegaan. Ook nu bid ik nog elken morgen met eene kleine bijvoeging die gebeden, met dezelfde voornemens welke zij mij als kind geleerd heeft. Welke groote behoefte dringt mij nu om God te bidden dat hij de kleine Marie, en het kind dat ik onder het hart draag in de onschuld beware. Ach, wanneer ik het klein, onschuldig wezen in de wieg sluimeren zie, dan moet ik dikwijls weenen, en de gedachte aan die gevaren die hem mogelijk bedreigen, doet mij huiveren. Dan moet ik mij tot God wenden, opdat hij mij bijsta, om, in vereeniging met mijnen man, de kleinen op te leiden tot goede menschen. Hierin zal mij het lief boekje tot groote diensten verstrekken, ik zal het ijverig lezen. »

le kinderharten voor God en voor het eeuwige alreeds gewonnen zijn, en dan zal later voor hen het volledig begrip niet moeielijk zijn. Daarentegen is het uiterst moeielijk om kinderen, welke eenen zekeren leeftijd bereikt hebben, zonder van God en van goddelijke zaken iets gehoord, iets gezien, iets vernomen te hebben, zoo ver te doen vorderen, dat zij zich met hart en ziel aan God toewijden, en hunne eeuwige belangen behartigen. Mogelijk leeren en verstaan zij, maar het hart blijft koud en gevoelloos.

De kleine groeit op, en ontwikkelt zich tot eene zekere zelfstandigheid en leert spreken. De moeder verzuimt niets om, naarmate dat de lichamelijke ontwikkeling toeneemt, haar te onderrichten in de geloofswaarheden. Zij onderhoudt haar kind dikwijls over den goeden God, en doet hem stichtende vertellingen over den lieven Heiland. *

* Hoe hij ook God zijnde uit liefde voor ons mensch werd, en eens kind was: hoe hij als

Zoo moet de moeder, wanneer zij des winters bij den haard, en des zomers voor de deur zit te arbeiden, en haar kind om haar heen huppelt, of zich zelf met het een of het ander onledig houdt, zich met hem onderhouden. Ziet hoe de kleine met oog en mond aan de moeder hangt wanneer deze hem hierover onderhoudt, of het is zondag, dan blijft de moeder wanneer de anderen ter kerke gaan met de kleinen te huis, en gebruikt dezen tijd om zich met hem te onderhouden, gaat met hem in den tuin of doet met hem eene kleine wandeling, dan wordt het kind opmerkzaam gemaakt op al de schoone natuurfereelen die zich aan

kind in het ouderlijk huis zich jegens zijne ouders benam, hoe Hij hun in den arbeid behulpzaam was, en in het bijzonder dat hij ten tijde der verkondiging zijner goddelijke leer zulke groote wonderen deed, de kinderen zoo zeer beminde, ze omhelsde en aan zijn hart drukte, hen zegende en zoo veel goeds voorhield, hoe hij daarna voor ons aan het kruishout stierf, maar daarna verreezen is, en nu in den Hemel troont, en ons zoo gaarne helpt opdat wij eens bij Hem in den Hemel komen.

zijn oog ontvouwen, en dat het de goede God is, de voor ons allen zoo liefdevolle Vader, die dit alles geschapen heeft, dat alles zoo heerlijk, zoo verrukkend, zoo prachtig, gelijk de planten en de bloemen en de vruchten, de lieve vogeltjes en de dieren, de geheele wereld.

Kan het dan moeielijk zijn van een kind hierover te spreken? Hoegenaamd niet, wanneer de moeder dit slechts behartigt. En dan spreekt zij eene taal die het kind zeer goed verstaat, en die dieper in het hart doordringt dan het beredeneerd onderwijs in de school, en dat hoofdzakelijk wanneer zij er in ervaren is, om zich op deze wijze toegang te verschaffen tot de verstandvermogens van het kind.

Het kind nog weinig gewend aan het eigenlijk denken, en hierin weinig geoefend, is het gemakkelijkst en het best te onderrichten door de indrukken der zinnen. Daarom verzuimt eene plichtgetrouwe huismoeder niets en stelt alles

in het werk om door uiterlijke indrukken haar kind de kennis te doen verwerven der hoogere godsdienstige geloofswaarden. Zij laat hem prenten zien waarop datgene afgebeeld is wát zij hem wil zeggen, zij verklaart hem de beteekenis dezer prenten en het kind begrijpt dit vlug en zonder moeite. Daarom neemt zij hem, alhoewel nog jong en teeder, van tijd tot tijd mede naar de kerk, bijzonder voor of na de kerkelijke plechtigheden. Begrijpt het kind ook niet veel van al datgene hetwelk het doet, ziet of hoort, zoo ontvangt het toch van dit alles eenen allerheilzaamsten indruk. Bijzonder wanneer de moeder hem zegt dat dit oord heilig is, waarin de lieve Heiland zijn verblijfgevestigd heeft, dat men gehouden is van er zich godvruchtig en stichtend in te gedragen, en dat men in de kerk moet knielen en zijne handjes vouwen. Dan zal zij, voor het heengaan, het kind in de kerk van alles laten zien, schilderingen, standbeelden, altaren, den predik-

stoel en de Biechtstoelen, om Kersmis het kribje, om Paaschen het heilig graf, en dan het een en dan het ander.

En hetgeen in de kerk plaats heeft gehad wordt te huis verklaard, en dit geeft eene gelegenheid en eene rijke stof voor de heilzaamste onderrichtingen der moeder voor het kind en voor allernuttigste verklaringen op die vragen, welke het kind, na het verlaten der kerk, aan zijne moeder doet.

Welk eene heerlijke gelegenheid, en welke hulpmiddelen zijn te gelijker tijd ter beschikking der moeder om haar kind godsdienstige onderrichtingen te doen en hem de verschillende feesten van het kerkelijk jaar uit te leggen.

Kan het dan eene moeder moeielijk zijn, om daags te voren of wel op den feestdag zelf, in algemeene bewoordingen de beteekenis van het feest uit te leggen? En doet zij het, zoo zal het kind langzamerhand, om Kersmis, gedurende de goede week, om Paaschen, op 's Heeren

Hemelvaart, om Pinksteren, enz., in de levensgeschiedenis des Heeren worden ingewijd, en op de feestdagen der allerheiligste Maagd zal het steeds vertrouwelijk worden met de moeder des Heeren, en in hare vereering grondiger onderwezen worden. En hoeveel stof bieden de dagelijksch op den kalender vermelde heiligen de moeder niet aan voor nuttige verhalen, wanneer zij er prijs op stelt om de levens dezer heiligen vlijtig te lezen. Buitendien zal eene moeder wier hart voor God en godsdienst klopt, honderde middelen hebben om haar kind vroeg tot God op te leiden, en zij die deze opleiding weet te beseffen, zal hierin hoegenaamd geene moeielijkheden vinden. Zal zij zich kunnen verontschuldigen van zich met hare kleinen te bemoeien omdat zij er geenen tijd toe heeft? Is dan daardoor zooveel tijd noodig, wanneer de moeder met haar kind omgaat, zooals wij het hier hebben aangeduid? De groote voordeelen, die voortspruiten uit de godsdienstige onder-

wijzingen der moeder zijn er niet onvoorwaardelijk van afhankelijk dat deze onderrichtingen dikwijls plaats hebben en van langen duur zijn ; ja, het te dikwijls herhaalde en het al te langdurige kan zeer schadelijk zijn, maar het ligt er hoofdzakelijk aan gelegen dat het kind reeds vroeg, uit den mond zijner moeder deze belangrijke dingen verneme , en eene grondige overtuiging krije, en dat het alzoo eene noodzakelijkheid is, dat de moeder bij voorkomende gelegenheden hem er over spreke. En daarvoor heeft elke moeder tijd in overvloed, hier is slechts de goede wil voor noodig.

Maar zij verstaat er niets van ? Wat is er dan te verstaan ? Kan dan, ten minste, eene moeder hetgeen zij weet niet aan haar kind zeggen ? En ware dit slechts van weinig beteekenis, ook dan zoude het oneindig veel goeds daarstellen. En kan eene moeder wier kennis uiterst beperkt is, in het belang harer kinderen, door lezen, door het aanhooren van

onderrichtingen en predikatiën geene grootere kennissen verwerven? En is dit niet ten laatste voor haar eene groote verplichting?

De grond der zaak en het eigentlijk voordeel berusten hoofdzakelijk op de meerdere of mindere uitgebreidheid der godsdienstige kennis, welke het kind van de moeder ontvangt, en nog veel meer dat het kind reeds vroeg, alreeds zoodra zijn bewustzijn ontluikt, dan steeds meer en meer, reeds lang voor dat het de school bezoekt, van God en van de hoogere waarheden iets verneme, opdat zijn teeder hartje in zijne eerste neigingen zich daarvoor stemme, dat het van zijne moeder (of wel van zijnen vader) vernomen en geleerd heeft, opdat de ingeboren eerbied en liefde jegens zijne moeder, tot datgene overga hetgeen het kind uit haren mond vernomen heeft. Hetgeen nooit genoeg zal kunnen gewaardeerd worden.

Arm en ongelukkig is het kind, het-

welk in deze zoo beslissende jaren te huis, tot dat het de school bezoekt, van God en van goddelijke dingen niets hoort en niets verneemt. Daar zijn kinderlijk hart van God en van het eeuwige verwijderd is gebleven, zal het dan later werkelijk zoo er voor toegenegen kunnen zijn als het behoort? Daar het van vader en moeder wier benemen gedurende die teedere jaren zijn eenigste regel en maatstaf is, nooit iets van God, van den goddelijken Heiland, van Maria, van de kerk en van den godsdienst vernomen, nooit iets gezien of gehoord heeft, zal hem dan dit alles niet hoogst onverschillig blijven, omdat de vader en de moeder ook hiervoor onverschillig zijn. Hoog betreurenswaardige schade, onherstelbare schade!

Inderdaad, zal al datgene hetwelk wij hier aangeduid hebben eene algemeene toepassing verwerven, en het is eene onmisbare voorwaarde voor de echt christelijke vorming van het kind, zoo moet, — wij herhalen het, — de moeder zelf met

den geest eener ware godsvrucht en eener grondige vroomheid bezield zijn.

Zonder deze is het, ja, eene reine onmogelijkheid. Eene werkelijk christelijke moeder zal, ja, dit alles van zelve doen. En dit zal zij des te beter, des te ijveriger en des te grondiger doen, en hare pogingen zullen des te heerlijker bekroond worden, naarmate dat zij eene degelijk christelijke moeder zal zijn. Hoeveel, wij komen er nogmaals op terug, hoeveel ligt er bijgevolg aan gelegen dat onze moeders ware, echt christelijke en godvreezende moeders zijn. Mochten toch alle moeders dit erkennen en niets verzuimen om hare kinderen te behoeden voor elk verderf, en zij nooit aan deze heiligste verplichtingen ontrouw worden.

VIII. HOOFDSTUK.

HET TEGENGAAN DER FOUTEN DER KINDEREN.

Meer dan eens vermeldden wij hoe door de hulp des Heeren en krachtens het heilwerk van Jezus-Christus, bij de in het H. Doopsel voltrokken wedergeboorte de ziel van het kind met zijn hart omschapen worden in eenen prachtigen hemeltuyn, in welken de milde hand des Heeren de, in zekeren zin, aan zich zelt ontnomene kostbare kiemen der gronddeugden van het christelijk leven en de zaadkorrels der deugd en van al datgene waaruit eene steeds hooger stijgende gelijkenis met het goddelijk wezen ontspruit, neergelegd heeft.

Der ouders, en voornamelijk der moeder is, gedurende de eerste jaren, dit meesterstuk der schepping, dezen tuin Gods toevertrouwd, opdat zij hem bewerken en verzorgen.

Maar helaas, naast en tusschen deze

kiemen en zaadkorrels vindt men ook de kiem en het zaad des onkruids, de treurige erfenis onzer voorouders, en ook misschien der eigene ouders van het kind. En wanneer het zaad (Gods) opgroeide, vertoonde zich ook het onkruid. Het zijn de booze neigingen der door de erfzonde bedorvene menschelijke natuur welke volgens de aanbiddelijke raadsbesluiten Gods, door het H. Doopsel niet worden uitgeroeid, maar wel door de aan het Doopsel verbundene genaden, met de medewerking van den mensch zelf — tot zijn grooter heil — door een aanhoudend strijden overwonnen moeten worden. En de macht dezer booze neigingen, voor zoo verre deze hunnen oorsprong hebben in de erfzonde, wordt nog versterkt en wordt heviger naarmate van den hoogen graad van ontwikkeling, welke dezelve in de harten der ouders ten gevolge der zonden en der verkeerdheden waaraan deze zich schuldig gemaakt hebben, ten tijde dat het kind van hen geboren werd.

Zoo vertoonen zich reeds vroeg de uitwerksels van dit onkruid bij het klein kind door allerlei onaardigheden, verkeerdheden en fouten. En wie zal dit durven ontkennen? Kan de moeder hoofdzakelijk dan wanneer zij niet door eene verkeerde liefde jegens haar kind misleid is, deze niet ontgaan? En daarom is zij verplicht, en deze verplichting is eene levenszaak voor haar moederlijk beroep, om van af de vroegste jeugd van haar kind er op bedacht te zijn, en er zich veel aan gelegen te laten liggen, om de fouten van haar kind met beleid, met ernstigheid, maar tevens ook met de grootste voorzichtigheid tegen te gaan. Geschiedt dit niet, dan zullen deze fouten met het kind opgroeien, om, tot overmaat van ongeluk van het kind niet den weeldrigen grond te worden van allerlei zonden, maar ook om den groei en de vruchtbaarheid dier goddelijke kiemen en zaadkorrels te belemmeren en deze geheel en al te doen stikken.

Mochten toch alle moeders het eens inzien en het met den grootsten ernst beseffen hoe gewichtig, ja hoe noodzakelijk het is, dat het bestrijden der fouten der kinderen reeds vroeg geschiedt, en dat reeds de eerste jaren daarvoor moeten gebezigd worden, opdat het kind in staat worde gesteld om zich op eene behoorlijke wijze van zijne fouten te ontdoen. Geldt het slechts wanneer het kind faalt om afzonderlijke en in zekeren zin toevallige fouten, dan zoude de zaak van weiniger belang zijn. Maar het zijn hier fouten welke diep in het kinderhart geworteld zijn, het zijn fouten welke ten gevolge van booze neigingen ontstaan, welke, wanneer men ze ongelukkiger wijze laat opgroeien, eene heillooze neiging tot grootere fouten, tot zondige gewoonten voeden.

Nooit schiet eene fout zoo diepe wortelen in het menschelijk wezen, dan wel in de vroegste kindsheid ; geene fout wordt moeilijker uitgeroeid dan die waaraan

men alreeds als kind gewend was. Wie kent niet het spreekwoord : Jong gewend en oud gedaan ? Laat een kind in zijne eerste jaren met zijnen eigen zin begaan, laat hem stijfhoofdig en ongehoorzaam zijn, stoort hem niet wanneer het eigenzinnig is, slaat geen acht op zijne grimmigheid en jaloerschheid, straft hem niet wanneer het wreed is tegen de dieren, laat aan zijne pronkzucht en aan zijne ijdelheid den vrijen toom, berispt hem niet wanneer het liegt, en al deze fouten zullen met hem opgroeien en zich met hem vereenzelvigen, en eene tweede natuur worden, en in den jongen of in het meisje slechts moeielijk meer te overwinnen zijn en in het latere leven, evenals zoo vele giftplanten geheel en al doordringen, welke aan het onkruid der zonden steeds nieuwe sappen zullen verstrekken, den waschdom tot een echt christelijk wezen onmogelijk maken en hunnen tijdelijken en eeuwigen ondergang verzekeren.

En toch kon dit onkruid, in de eerste

levensjaren, zoo gemakkelijk uitgeroeid worden! Bijgevolg kan eene moeder nooit genoeg de grootheid dezer verplichting beseffen, omdat zij meer gelegenheid heeft en er beter toe geschikt is om dezen heilzamen invloed op het kind uit te oefenen.

Daarom moet zij een waakzaam oog houden op de fouten harer kleinen. Mogelijk vertoont zich de eene of de andere fout op eene meer opvallende wijze, en dan mag men niet langer toezien en niet langer wachten! Er niet aan denken dat het kind nog zoo jong is, het begrijpt er nu nog niets van, later zal ik wel zorgen. O neen! hoe vroeger dat men begint des te beter zal het lukken. Het is niet noodig dat het kind de afschuwelijkheid zijner daad weet te beseffen, het is genoeg dat het weet dat het deze niet mag verrichten, omdat de moeder (de vader) het niet hebben willen, en zich zoo dezelve ontwent, zich er van ontdoet, en in de toekomst er voor behoed blijft. Bijgevolg ook dan wanneer het kind nog niet het

volle bewustzijn heeft, mag de moeder geene fouten dulden ! Zij moet dit aan het kind met liefde en met zachtheid zeggen, bij voorbeeld zoo : Dat moogt gij niet doen, dat is zoo niet goed, of: dit is den goeden God niet aangenaam, dan zijt gij geen en zult nooit een goed kind worden, dan komt gij niet in den hemel. Baat dit niet, dan wordt er met meerdere strengheid gesproken, en met eene bestraffing bedreigd ; helpt dit niet, dan wordt de straf eerst zacht en dan strenger toegepast. Heeft dit geen en uitslag, dan wordt de straf zoolang toegepast totdat de gewenschte uitslag komt.

Eene werkelijk christelijke moeder acht zich verplicht van hare kinderen reeds vroeg van alle fouten te ontnemen, en onthoudt zich niet, wanneer zulks noodig mocht zijn, de kinderen te straffen, ja zelfs lichamelijke straffen te bezigen.

Wanneer haar natuurlijk, moederlijk gevoel daarvan eenen afkeer heeft, dan

weet zij dat zij zich daardoor niet mag laten overheerschen, dat het Gods wil is, en bijgevolg voor haar eene groote verplichting om zich door eene verkeerde liefde niet te laten misleiden, wanneer de belangen van het kind het vorderen. Dat is de echte, door het geloof veredelde christelijke liefde, wanneer eene moeder haar kind bestraft, om hem van zijne fouten te ontdoen.

Voorzeker zal de ware moederliefde de moeder de middelen ter hand stellen om het kind door zoo zacht mogelijke middelen te verbeteren, maar bereiken deze het gewenscht doel niet, dan ontzie zij zich niet om strengere middelen te bezigen : de straf. Is het niet werkelijk wreed jegens het kind zijn, wanneer eene moeder, uit vrees van een kind leed te doen, zij het ongestoord zijne misdrijven laat begaan, en zijer mede plichtig aan wordt, dat het kind met zijne fouten opgroeit, zijn werkelijk geluk miskent, en hem zeer groote onheilen bereid worden. Wie

heeft eene grootere liefde voor de menschen dan God zelf? En hoe dikwijls kastijdt hij toch deze zeer streng! « Die ik bemin, zegt hij zelf, tuchtig ik zeer streng. »

Hoe hardnekkiger dat bij een kind eene fout zich vertoont, des te nadrukkelijker middelen moeten dikwijls en met volharding gebezigd worden. Wat zal het baten wanneer eene moeder, van tijd tot tijd, het kind wegens begane misdrijven bestraft, en er hem dan wederom laat doen zooals het wil, of wanneer zij de eene of de andere maal straft, en dan zeer dikwijls dezelfde fouten laat bedrijven zonder eenige opmerking. Voorzeker is het onverpoosd tegengaan van de fouten der kinderen niet zelden eene zware taak die eene groote zelfsverloochening en zware offers vordert. Het is meestal veel gemakkelijker de kinderen enkel hunne fouten te laten begaan. Maar de moeder denke er ernstig over na, dat een christelijk leven zonder moeiten en zonder

groote offers onmogelijk is, en dat het hier, waar het de dierbaarste belangen van het kind geldt, eene heilige verplichting is dezelve te behartigen en met ijver te volbrengen.

Het is waar, zeer vele moeders zijn hoegenaamd niet onverschillig jegens de fouten hunner kinderen, zij bestrijden deze, maar op welke wijze? Bijna altijd, en dit vooral bij grootere fouten, verbitteren zij het gemoed der kinderen, doen hunne gramschap ontvlammen en maken hen op alle mogelijke wijzen verdrietig. Zij storten over hunne kinderen eenen stroom van grammoedige en harde bewoordingen zonder dat eene gepaste bestraffing volgt, of volgt deze soms, dan ademt ze slechts gramschap en woede en gaat zeer dikwijls tot wreedaardige handelingen over.

Hoe treurig! Eene dusdanige handelwijze kan voor een kind onmogelijk nuttig zijn en hem hoegenaamd niet in staat stellen om zich van zijne fouten te ont-

doen. Maar hoe heilloos is deze voor hem ! want waar blijft de achting voor de moeder wanneer deze het kind altijd met gramschap en opgewondenheid bejegt ? Waar zal men die teedere kinderliefde zoeken wanneer de moeder zoo wreedaardig met hem omgaat ? En toch zijn de achting en de liefde onmisbaar voor het welslagen eener degelijke opvoeding. Daarbij komt nog het slecht voorbeeld, alhoewel het goed voorbeeld zulk eene groote plicht is.

O ! mochten alle moeders het toch begripen hoezeer zij verplicht zijn van in het bijzijn hunner kinderen hunnen toorn te beheerschen, hunne gramschap te bedwingen. Kan dit soms bij voorkomende gelegenheden uiterst moeielijk vallen, vooral dan wanneer de moeder eene ingeborene neiging tot gramschap heeft, zoo ontbreekt 's Heeren genade toch niet, met wier behulp zij altijd geduldig en zachtmoedig kan zijn. Daarom is het zeer voordeelig van dikwijls zijne goede voornemens te vernieuwen, en van

dikwijls God te bidden opdat hij ons de noodige genade verleene.

Eene goede moeder is ondanks haren ijver om de fouten harer kinderen uit te roeien, zeer geduldig en zeer voorzichtig; zij denkt er aan dat het kinderen zijn die misstappen begaan hebben, en dat derhalve hunne plichtigheid niet zoo groot is. Maar door zulke inzichten laat zij er zich niet toe overhalen om zich te onthouden van het bestrijden der fouten der kinderen. Immers, zij bestrijdt deze met bedaardheid, bescheidenheid en overleg, dan eens door eene onderrichting, dan eens door eene vermaning, dan eens door eene bestraffing, maar dit nooit in toorn. En hoe bedaarder zij in de terechtwijzing der kinderen zal zijn, des te zekerder zal zij haar doel bereiken. De kinderen begripen het meer en meer dat de moeder alleen hunne fouten verafschuwt, en worden er van zelf afkeerig van, zoo dat zij niet alleen van misdrijven te begaan terug gehouden worden wegens de be-

straffing, maar tevens ook omdat zij het booze verafschuwen, en dit zal hunne verbetering bespoedigen, en hunne liefde jegens hunne moeder zal er niet door gekrenkt worden. *

* Wij achten het zeer nuttig van hier over eenige fouten en gebreken verder uit te breiden. En op de eerste plaats moet hier vermeld worden de eigenzin, welke bij de kinderen zoo veelvuldig voorkomt, en waartegen eene goede moeder reeds vroeg met omzichtigheid moet werken. Zij gewent het kind om de bevelen van zijnen vader en van haar stiptelijk na te komen. En datgene hetwelk men na een rijp overleg zegt of beveelt, daar wordt vast aan gehouden, dat moet het kind doen ten koste van wat het ook zijn moge, al moest het ook door eene strenge bestraffing er toe gedwongen worden. Ongelukkig, wanneer het kind gewaar wordt dat het zijn doel kan bereiken door koppig te zijn! De eigenzin, dit groot onheil en deze groote struikelblok van alle goed, zal in hem opgroeien, bijzonder dan wanneer de eigenzin bij het kind eene hoofddrift is. Het gevaar is zoo groot voor de moeder, van zich door ontijdige liefde en door eene verkeerde toegeevenheid te laten misleiden. Daarom, christelijke moeder, zijt op uwe hoede! Het is eene groote verplichting van zich aan geen natuurlijk gevoel te stooren, wanneer de eigenzin uitgeroeid moet worden. Zijt er van verzekerd dat eens uw kind er u zeer dankbaar voor zal zijn. Worden de kinderen vroeg aan de gehoorzaamheid gewend, dan is men verzekerd dat zij

Eenige fouten zijn bij het kind met zulk eene hardnekkigheid gepaard dat de moeiten der moeder te vergeefs schijnen te zijn. Zal zij dan den moed opgeven en maar alles laten begaan zoo als het gaat? Dat blijve ver van haar? Wat doet eene moeder niet wanneer haar kind aan

God gehoorzaam zullen zijn, en bijgevolg christelijk en gelukkig zullen leven. Daarna komt de ijdelheid en de pronkzucht, en dit vooral bij de meisjes. Hoe nadeelig en hoe verderfelijk zijn deze niet voor de volwassene. Ondanks het verlies van tijd en van geld, die er noodzakelijk uit volgen, oefent deze eenen uiterst noodlottigen invloed uit op het hart, dat langzamerhand slechts de pronkzucht behartigt en zich van elke genegenheid voor God en voor het bovennatuurlijke ontdoet; en zoo wordt het kostbaar kleinood der onschuld verloren en aan de zedeloosheid alles ten offer gebracht. En hoe dikwijls wordt de grondsteen van dit misdrijf bij de kinderen niet door de moeder zelve gelegd. Zij laat het kind met zijne ingeborene ijdelheid begaan, en voedt en sterkt dezelve. En wordt deze niet rijkelijk gevoed wanneer het kind opmerkt hoe dikwijls en met welke ingenomenheid de moeder van de kleeding en van den praal spreekt, hoeveel belang zij er in stelt, hoeveel omstand zij er mede maakt en hoezeer haar dit alles bevalt? Of wanneer de moeder zooveel kosten en zooveel zorgen wijdt aan de kleeding van haar kind, met eene belangstelling, alsof dit hare grootste ver-

lichamelijke gebreken onderhevig is? Alles geeft zij ten beste om hem daarvan te bevrijden; zij wendt alle middelen aan waarover zij kan beschikken, doet een beroep op de ervarenheid en op de uitgebreide kennissen der gencesheeren. En zoude zij onverschillig blijven voor de

plichting was. Geen redelijk mensch twijfelt er eenigzins aan, dat eene moeder verplicht is van hare kinderen tot de orde, tot de reinheid op te leiden. Orde en reinheid in de kleeding en eene zekere netheid kunnen eenen grooten invloed uitoefenen op de vorming van het hart, daar de onreinheid en de verwaarloozing zoo dikwijls de oorzaak van onzedelijkheid zijn. Maar niet te minder is de verplichting om al datgene te vermijden hetwelk aanleiding kan geven tot de praalzucht en tot de ijdelheid. En deze wordt aangekweekt, zoo als wij reeds zeiden, wanneer de moeder de zorg voor de kleeding overdrijft, daaraan veel tijd besteedt en zeer veel geld verkwist, wanneer zij haar kind, eenmaal gekleed, te veel paait en te veel bewondert, en dit vooral wanneer zij er op uit is om het kind op eene ongewone wijze op te knappen, en hem hooger verheft dan andere kinderen; ja, zoo plant de moeder de ijdelheid bij hare kinderen voort. Is dat niet het arme kind met volle zeilen in den afgrond der ijdelheid storten? Hij die eene groote stad bewoont, heeft maar al te dikwijls de gelegenheid om kinderen te zien welke door hunne lichtzinnige moeders zoo zijn uitgedoscht.

zielsgebreken die veel noodlottiger en wier gevolgen onberekenbaar zijn? O neen! Zij kan aan de hoop niet verzaken van haar kind daar eens van bevrijd te zien. Baten hare eigene bemoeiingen niet,

Men zoude bijna gerechtigd zijn van te gelooven dat het kinderen zijn van tooneelspelers. Welk eene geest wordt door zulk eene theaterkleeding in de kinderen gevoed? Neen, voorzeker niet de christelijke. — En weinig worden bovendien nog de christelijke tucht en de eerbaarheid geëerbiedigd! — O christelijke moeders, zijt toch zoo wreed niet jegens uwe kinderen. Voedt en koestert toch niet zoo onbezonnen de adder der ijdelheid in uwe kinderen — die zonder twijfel eens ongelukkig zullen worden. Kleedt uwe kinderen zoo als het aan uwen staat eigen is, maar neemt hierin zekere bescheidenheid in acht, en wacht u van elke overdrijving. Maakt de kinderen er reeds vroeg op aandachtig dat de schoonste sieraad van den mensch daarin bestaat, dat zijn hart van alle zonden vrij en met christelijke deugden uitgerust is. Ongelukkig u, wanneer gij zelve, in uwe kinderen de ijdelheid aankweekt en verspreidt, door hen op zulk eene overdrevene wijze op te knappen, dat zij boven alle anderen uitsteken. Is dit niet het waar geluk der kinderen in gevaar stellen om hunne ijdelheid te bevredigen? Is dat niet der zielen uwer kinderen schaden, om uwe eigene ijdelheid te paaien? Inderdaad, dit heeft veel gelijkenis met de handwijze dier moeders, welke hunne kinderen ten offer brachten en wreeddaardig in de gloeien-

dan doet zij een beroep op de hulp van den vader, houdt raad met voorzichtige vrienden, met de geestelijken, wier medewerking zij hoogacht. En helpt dit alles nog niet, dan zal de Heer haar bijstaan,

de armen van Moloch wierpen. Beschouwen wij nu eene andere fout welke in de kinderwereld nog al sterk vertegenwoordigd wordt: De Leugenachtigheid. Is het noodig dat wij eerst de hatelijkheid en de noodlottigheid dezer fout aantoonen? Waarheidsliefde en een afkeer voor de leugen behooren werkelijk tot eenen echt christelijken geest, en nooit zal iemand die de voorschriften van het christendom met nauwgezetheid vervult, zich door eene leugen verlagen. En iemand die zich hiervoor niet ontziet, bewijst dat hij aan zware misdrijven niet vreemd is. Zoude de H. Maagd zich ooit tot de kleinste leugen hebben laten overhalen? Eerder zou zij haar leven ten offer hebben gebracht! Daarbij moet nog opgemerkt worden dat de leugen den zekeren weg is om in grootere misdrijven te vallen. Alzoo, christelijke moeder, bestrijd deze fout onverpoosd bij uw kind! Maak toch niet dat het eens dood ongelukkig worde! Kinderen maken zich zoo licht aan de leugen plichtig; laat men hen begaan, dan wordt dit eene verderfelijke gewoonte. Bijgevolg, wees waakzaam, boezem 't kind in tijds eenen grooten afkeer in voor deze zonde en vorder van hem steeds met gestrengheid dat het altijd en overal rondborstig de waarheid zegge! Doet het dit niet, dan moet het berispt en gestraft worden. Onderzoek het

en zijne machtige hulp zal haar niet ontbreken. Tot hem neemt zij, zooals altijd, haren toevlucht en bidt en smeekt hem met volharding, dat zijne machtige ge-

waar het werkelijk of waarschijnlijk gelogen heeft, en tracht hem zulks te doen bekennen; bekend het dit oprecht en met berouw, dan moet de straf verzacht of wel soms niet toegepast worden. — En de goede God behoeft u er voor dat gij zelf uwe kinderen het verderfelijke voorbeeld der leugen geeft, of gelegenheid van zich aan leugen schuldig te maken. Gods zegen berust op elk huis waarin men de leugen haat en vermijdt. Mogelijk is het dat een of het ander kind driftig van aard, en licht grammoedig wordt, opgewonden is, schimpt, kijft, krakeelt en vloekt. Laat men hem begaan, dan wordt de gramschap, de eerste der hoofdzonden, steeds sterker, dit is een van die fouten welke de grond en de oorsprong zijn van vreeselijke zonden. Hoe moeielijk wordt deze beteugeld wanneer zij in den mensch opgegroeid, en voor hem eene tweede natuur geworden is! En hoe onheilvol is deze voor allen; lichamelijk worden zij er zeer door gekrenkt, en de onheilen die de gramschap aan de zielen berokkent zijn ontelbaar. Merkt gij, christelijke moeder, dat uw kind aan dit gebrek lijdt, zoo verzuimt niets om dit reeds vroeg te beteugelen en hem daarvan te bevrijden. Onderricht hem, vermaan hem en des noods bestraf hem en dit zonder ophouden, naarmate de hevigheid der fout. Rust niet tot dat gij, met Gods hulp er in geslaagd zijt. — En indien gij zelve aan dit gebrek lijdt, wanneer het kind dat

nade haar ter hulp moge komen, en de booze zin des kinds breke en hem van zijne gebreken bevrijde. Hetgeen voor den mensch eene onmogelijkheid is, is bij God mogelijk, zegt de Heer.

tot gramschap geneigd is, mogelijk maar al te dikwijls de uitbarsting uwer gramschap waarneemt en zelfs ondervinden moet, hoe zal het dan door u kunnen geholpen worden? Ach, gij stort hem steeds dieper in den afgrond zijner fouten, gij sterkt er hem in. Wee u! Mogelijk is aan deze fout eene andere innig en nauw verbonden — een zeker onwaardig en baatzuchtig wezen. Dit vertoont zich in den omgang met de zusjes. Het kind is begeerlijk, het gunt zijne zusjes niets, het ontneeft hun zeer gaarne het hunne, het is niet vriendelijk, het krenkt en vernedert hen door woord en daad, en kan zich met hen niet verstaan. Of dat verkeerd wezen vertoont zich in den omgang met andere kinderen en met andere menschen. Het neemt geen deel aan vreemden nood, het geeft of helpt de andere kinderen niets wanneer het er voor in staat is, voor eenen niets twist en krakeelt het met hen, beschimpt hen, vecht met hen. Dat alles zijn voortbrengselen der zelfzucht en der liefdeloosheid der bedervene menschelijke natuur. Laat men deze zich vrij ontwikkelen, en worden ze niet bestreden, wat komt dan van het kind? Door de begeerlijkheid overheerscht, wordt het later een dier bedroevende wezens, welke ten huidigen dage de maatschappij ontzien, wezens zonder eenige deugd, welke aan

IX. HOOFDSTUK.

DE BEWAKING DER EERBAARHEID EN DER
ONSCHULD.

Vrienden van keurige bloemen, welke in staat zijn van een groot aantal te kunnen houden, hebben gewoonlijk een drijf-

eene godsdienstige overtuiging eigen is, en zonder eenige naastenliefde. Ach hoe vele redenen vinden wij niet om de wereld te beschuldigen dat zij geene naastenliefde bezit ! En toch is het onmogelijk een goed christen te kunnen zijn zonder naastenliefde, omdat de hoop voor het eeuwige ontbreekt. De grond van dit allertreurigst verschijnsel ligt maar al te dikwijls in de kinderjaren. De moeder heeft het kind door hem dikwijls te verstooten eenen afkeer ingeprent tegen de liefde, en het werd er nooit aan gewend. Christelijke moeder, houd het voor eene groote verplichting van in het groot werk der opvoeding, uwe kinderen, door onderwijzing, door vermaning, door berisping, door bestraffing en door gebed er toe over te halen, dat zij zich van al datgene ontdoen hetwelk strijdig is met de liefde welke zij aan hunne zusjes, aan hunne huisgenoten en aan alle menschen in het algemeen verschuldigd zijn. Mogen zij in u het toonbeeld vinden der oprechte en ware naastenliefde !

huis. In dit worden hoofdzakelijk vreemde bloemen en planten die aan een warm klimaat gewoon zijn, gedurende het gure jaargetijd bewaard, om hen aan den schadelijken invloed van het weder te onttrekken en te beschutten, en om door de warmte van het drijfhuis hunnen groei en hunne ontwikkeling te bevorderen.

Een dusdanig drijfhuis moest, door de bijzondere tusschenkomst der moeder, elk christelijk huis zijn, ter beschutting, ter bewaking en om den groei en de ontwikkeling te bevorderen van eene der kostbaarste, der schoonste en der prachtvolste bloemen. Zij komt uit het land der Hemelingen, Jezus, onze Heer, heeft ze uit den hemel op de aarde gebracht, en heeft ze geplant in den bloemrijken tuin der Heilige Kerk. Daar heeft zij van den beginne, door hare verrukkende schoonheid en door haren prachtigen bloemendosch geschitterd; haar bloemendosch is zoo prachtig als Gods hart en verheugt dui-

zende en duizende menschen. Zij is zeer teeder van natuur, en wordt zoo licht door den verpestten adem der wereld en door hare noodlottige invloeden gekwetst, zoo dat hare schoonheid verwelkt en haar prachtige dosch jammerlijk verdwijnt.

En daarom heeft zij eveneens een drijfhuis met eene dichte beschutting noodig; het christelijk huis moet dit drijfhuis zijn en de christelijke moeder de beschutting.

Welke is dan deze kostbare hemelsche bloem? Het is de heilige reinheid, de deugd der kuischheid.

Wie kent haar, en weet hare waarde niet te schatten, wie werd niet door hare schoonheid bewogen, wie verheugde zich niet bij het aanschouwen van den heerlijken glans dien zij om zich verspreidt? Zij is het, ja, welke in het hart dat door haar geheilgd is, de zoetste vrede doet heerschen; zij is de zekere en de echte grondlage van het ware levensgeluk, zij verzekert de genade en de goddelijke

liefde, en is de zekerste voorbereiding tot het eeuwig hemelsch geluk. En welke deugd is er, die alom zoo vele zegeningen verspreidt als de heilige deugd der kuischheid? Maar zij is eene uiterst teedere deugd, geheel gelijk aan eene teedere bloem, welke door elke harde behandeling, door elk koud weder gekwetst en beschadigd wordt. Daarom moet volgens Gods wil het christelijk huis haar beschutten, daar moet zij in verzekering zijn, van daar moet door de zorg der christelijke moeder alles verwijderd blijven hetgeen deze deugd kan kwetsen of schaden; daar moet zij opgeleid en verzorgd worden. Daarom hebben wij tot titel genomen: De bewaking der eerbaarheid en der onschuld.

Ach! buiten in de wereld is het voor onze teedere levensbloem, in onze dagen, zeer bedenkelijk, daar wordt zij met groote gevaren bedreigd, daar worden haar duizende strikken gespannen, daar woeden vreeselijke stormen, en heerscht

eene snijdende koude; daar is allerlei wangedrocht verscholen, daar lijdt de heilige onschuld, de kuischheid zoo licht schipbreuk. Ongelukkig, wanneer ook in den huiselijken kring deze niet beter werd beschut en bewaakt, wanneer ook in het heiligdom der familie haar gevaren bereid werden! Neen, de christelijke vader, en nog meer de christelijke moeder, draagt er zorg voor en is er op bedacht dat hier in het huis de heilige tucht heerscht in alles, in de gesprekken, in den omgang en in het dagelijksch verkeer.

Eene heilige tucht heerscht in de gesprekken. Geen dubbelzinnig, geen aanstootend woord mag er gesproken worden; onpassende scherts, ontstichtende liedjes kent men hier niet, en nooit zijn ergerlijke voorvallen, misdadige en zondige wanbedrijven het onderwerp van een gesprek.

Ontstichtende gesprekken, schertsen, liedjes, zijn uit hunnen aard, aanstootend

en zondig ; aanstootelijke dingen mogen volgens de bevelen van den H. Apostel der volkeren, niet eens genoemd, en veel minder gesproken worden. Maar hoe groot is verder de schade, het verderf, welke zulke gesprekken, zulke schertsen de sprekers en de toehoorders berokkenen ! Zij zijn eene ware pest, zij zijn het zaad der ontucht, dat door den lichtzinnigen menschenmond uitgestrooid wordt in de harten, om onkuische gedachten, onkuische verlangens, onkuische werken te doen ontkiemen. Het is aan hoegenaamd geenen twijfel onderhevig, dat bij die duizende en duizende zielen, welke nu in den modderpoel der onkuischheid gedompeld liggen, de grond van hunnen ondergang door vuile gesprekken gelegd is.

Doet deze vuile gesprekken van de aarde verdwijnen, en duizenden welke nu de weerlooze slaven der ontucht geworden zijn, zouden het onschatbaar kleinood der kuischheid nooit verloren hebben en

zouden onder hare zegeningen voor tijd en voor eeuwigheid gelukkig zijn.

« Vuile gesprekken, » zegt de H. Geest, « bederven de goede zeden. » Hoe streng zullen eens diegenen door God geoordeeld worden, welke zich aan zulke gesprekken, hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings (door dezelve niet te beletten wanneer zij het konden en er toe verplicht waren) hebben schuldig gemaakt. Zulke vuile gesprekken, schertsen, liederen, worden in een christelijk huis niet geduld, maar met de grootste zorg vermeden. De moeder acht zich ten strengste verplicht, om te waken en om ernstig toe te zien, opdat in huis geen aanstootelijk woord gehoord worde. Zij heeft op de dienstboden en op de arbeiders een waakzaam oog, en zij die hare vermaningen niet tellen, worden uit den dienst ontslagen en van den arbeid weggezonden. Hoe vele kinderen (en hoe vele jonge dienstboden) verliezen door de slechtigheid en de lichtzinnigheid van zulke menschen hunne onschuld, hun

kostbaarst kleinood ! * Ongelukkig het huis waarin, in het bijzijn der vrouw, zulke gesprekken ongestoord kunnen gevoerd worden, en daar waar de huisvrouw

* Van eene huisvrouw op de hoeve N..., aan de grenzen van Munsterland, verhaalde, op hare bearding, de pastoor het volgende : Een nieuwe knecht was op de hoeve gekomen. Alhoewel men in de keuze der dienstboden, gewoonlijk aan de brave en godvreezende den voorkeur gaf, zoo vond men zich toch in de keuze van dezen zeer teleurgesteld.

De nieuwe knecht was onbeschaamd van taal en had eene groote voorliefde voor lichtzinnige en zedelooze gesprekken. En zooals het aan zulke diepgezonken wezens eigen is, dat zij bij elke gelegenheid hunnen vuilen mond niet kunnen bedwingen, zoo gaf hij aan tafel zijne boosaardige gedachten de toepassing. De huisvrouw merkte het hem herhaaldelijk op, dat zulke gesprekken in het bijzijn der kinderen, hier in huis, niet aan de orde van den dag waren. Te vergeefs, ondanks alle waarschuwingen werd steeds op nieuw begonnen. Daar stelde zij zich heel bedaard achter den stoel waarop de losbol gezeten was, en diende hem rechts en links een paar flinke klappen toe zoo dat hij neertuimelde. Dit baatte. Was deze terechtwijzing min of meer streng, zoo ook heeft de Heer eens de geesels geslingerd tegen een zeker soort van lieden, en hij zoude het nog doen tegen die onverlatenen waarvan hier spraak is. In alle geval is het eene groote verplichting van tegen zulke losbollen streng op te treden.

of de huisheer zoo diep verlaagd zijn dat zij zich niet ontzien van er genoeg in te nemen.

Het is verder in een christelijk huis een regel, dat nooit in huis in het bijzijn der kinderen en van jongere huisgenoten mag gesproken worden, over zekere onachtig gebeurtenissen die in de gemeente plaats gehad hebben. Och, waarom wordt toch niet altijd in het spreken de grootste voorzichtigheid in acht genomen? De kinderen zijn in zulke gevallen zoo licht van begrip, zij zijn uiterst opmerkzaam wanneer dubbelzinnige gesprekken op het tapijt komen, vangen elk woord op en denken er over na; zij ondervragen zich en spreken er verder over met hunne gelijken, en zoo wordt eene te huis gehoorde onvoorzichtige uiting voor hen zoo licht de oorsprong van een groot zedebederf. « Een kleine vonk, hoe dikwijls ontsteekt deze niet een fellen brand, » zegt de Apostel. *

* Voor moeders welke het land bewonen (en

De christelijke moeder ziet verder toe op de eerbaarheid en de tucht in de kleding. Hier is geen spraak van eene aanstootelijke kleeding, zulk eene welke in hare snede en in haar geheel aanstootend is. Onzedige moden mogen door eene

die welke het toch soms aangaat) moeten wij hierbij nog de waarschuwing voegen, dat zij er steeds bedacht mogen op zijn, van zekere omstandigheden met het vee (de dekking van paarden en van koeien) aan de oogen der kinderen te onttrekken. Welk eene onbeschrijfelijke nalatigheid heeft in zulke gevallen zeer dikwijls plaats? Met de grootste onverschilligheid laat men toe dat zoo iets in het bijzijn der kinderen gebeurt. Ja, men geeft er aanleiding toe door zich hierin door kinderen te laten helpen. Hoe is dat mogelijk! Ziet men dan niet in dat niets zoo zeer het schaamtegevoel kwetst en aanleiding geeft tot zware zonden tegen de heilige deugd? Het is onbegrijpelijk dat er ouders kunnen zijn die dit niet inzien; het is eene nalatigheid welke, ten gevolge harer noodlottige gevolgen, nooit genoeg kan betreurd worden. Daarom, christelijke moeders, behartigt dit met de grootste voorzichtigheid; het is hoofdzakelijk uwe zaak, en voor u eene groote verplichting. Een weinig moeite meer is geene reden om u hiervan te verontschuldigen. Gij moet het ten koste van wat het ook zijn moge beletten dat zoo iets in het bijzijn uwer kinderen plaats hebbe, en zoo veel mogelijk dan niet wanneer zij grooter geworden zijn.

moeder, die de stem van haar geweten gehoor geeft, niet in huis geduld worden. Hier is alleen spraak van die onzedelijkheid welke in menig huis gebruikelijk geworden is, om in zekere tijden, bij voorbeeld in den zomer als het warm is, en bij verschillende werkzaamheden, door onvolledige kleeding gekrenkt te worden. De moeder zal er streng aan houden, dat de kinderen nooit hun slaapvertrek mogen verlaten zonder ten minste zoo gekleed te zijn, dat de eerbaarheid en de gevoeligheid niet gekwetst worden, dat zij zich niet behoeven te schamen wanneer vreemden hen zien. Hoe treurig is het wanneer men des morgens de kinderen blootsvoets, half naakt, alleen in het hemd, door het huis ziet rondloopen of buiten huis gezien worden. Kan dit voor hunne gezondheid schadelijk zijn, dan is het nog oneindig meer schadelijk voor hunne eerbaarheid die daardoor zoo zeer gekrenkt wordt. Zoo ook kan en mag niet geduld worden, ondanks het groot gemak

en het genoegelijke, dat daarin gevonden wordt, dat de kinderen zich ontdoen van hunne kleeren op eene wijze welke de welvoegelijkheid kwetst.*

Zoo gewichtig het is dat de heilige zuiverheid, de deugd der kuischheid, de onschuld niet gekrenkt worden, zoo streng moet de heilige tucht onder alle opzichten gehandhaafd worden, en zoo komen wij tot de vordering, dat in huis een al te gemeenzamen omgang met personen van beiderlei geslacht moet vermeden worden. De christelijke moeder moet derhalve zorgen dat hare kinderen van verschillend geslacht, dit is de jongens en de meisjes,

* Het is ook betrekkelijk de volwassenen zeer wenschelijk dat, gelijk dit bij de manspersonen altijd het geval is, ook de vrouwspersonen 's morgens vroeg in huis verschijnen geheel gekleed, en zoo, dat de welvoegelijkheid en de eerbhaarheid niet gekwetst worden, en anderen niet behoeven verlegen te zijn van met hen te spreken. Ook hier kan gemakshalve aan het recht niets tekort worden gedaan. Zonder twijfel zijn deze wenken, welke in vele huizen wel degelijk in aanmerking moeten genomen worden, wenken wier nalating de jammerlijkste gevolgen hebben.

niet in hetzelfde vertrek en hoegenaamd niet in hetzelfde bed slapen, en eveneens mogen de kinderen niet met dienstboden van een ander geslacht slapen. Is zulk een te zamen slapen zelfs voor kinderen niet zonder gevaar, het is iets onvergeeflijks dit nog toe te staan wanneer de kinderen tot de jaren van verstand gekomen zijn; God weet alleen hoeveel kwaad hierdoor ontstaat. Hoe is het mogelijk dat zoo vele ouders betrekkelijk dit punt zoo nalatig en zoo buitengewoon lichtzinnig kunnen zijn, alsof zij geen verstand hadden en geen geweten!

Evenzoo gewetenloos en lichtzinnig zijn die ouders, welke hunne volwassene kinderen in hun eigen vertrek laten slapen. — Elkeen die over dit punt ernstig nadenkt, en betracht aan welke gevaren de onschuld der kinderen wordt blootgesteld en hoe licht zij voor altijd schipbreuk kan lijden, en hoe onvermijdelijk het is dat de eerbaarheid gekwetst wordt, die zal er zich zonder eenige moeite van kun-

nen overtuigen dat het voor de ouders eene heilige en strenge verplichting is en zij geene moeite noch kosten mogen ontzien, dat de kinderen volgens hunne geslachten gescheiden, in verschillende bedden en in afzonderlijke vertrekken slapen. En zouden hiervoor de geldelijke middelen ontoereikend zijn, dan is men gehouden de hulp van anderen te verzoeken. Voorwaar, dit is een punt van zulk gewicht dat het zelfs van de daken verdiende gepredikt te worden. *

Hij, die de wijze van behandeling van dit punt overdreven acht, kent de gevaren niet welke de gevolgen zijn van de verwaarloozing dezer maatregelen voor de jeugdige kinderen. Allergunstigst beoor-

* Gewetensijverige huisheeren zullen eveneens zorg dragen dat de slaapvertrekken der knechten en der meiden behoorlijk afgezonderd zijn, en dat hen ook bij andere gelegenheden de mogelijkheid van een gevaarlijke omgang niet eens gegeven worde. In elk geval zijn zij streng verplicht van zeer waakzaam te zijn en van niets te verzuimen dat ter hunner beschikking staat, om al datgene wat gevaarlijk is, te voorkomen.

deeld, zoude men hier op eene groote kortzichtigheid kunnen verwezen worden, maar eene kortzichtigheid die, helaas, gepaard is met eene zondige lichtzinnigheid en eene verderfelijke gewetenloosheid, wanneer men het hier gezegde misacht, en er zich hoegenaamd niet aan stoort.

Hoe weinig wordt verder in vele huizen het schaamtegevoel geëerbiedigd en versterkt; hoe velerlei wordt er geduld waardoor het schaamtegevoel meer en meer te loor gaat? Wij zouden er ons voor ontzien van er over te spreken, wanneer wij niet de verzekering hadden, dat het groote belang van dit onderwerp onze handelwijze rechtvaardigt.

Zoo is het allernoodlottigst, wanneer de moeder het niet belet, dat de kleine kinderen, wanneer zij zitten, liggen of spelen, zich allerlei ontblootingen veroorlooven; denkt gij er dan niet aan, dat door zoo iets toe te laten, het schaamtegevoel reeds vroeg zal verloren gaan. Ook

in de wijze van de kleinen te bedaren (van hen de moederborst toe te dienen) moeten de moeders het schaamtegevoel meer eerbiedigen.

Hierbij moet nog vermeld worden, dat de moeders de kinderen attent op moeten maken, dat zij de behoeften moeten doen op eene afgezonderde plaats, waar zij van niemand gezien zijn. Aan welk eene walgelijke schaamteloosheid maken zich menige volwassenen niet plichtig? Het is onbegrijpelijk en een uiterst treurig teekenen, dat zoo velen voor altijd het schaamtegevoel verloren hebben. En toch is het dit schaamtegevoel hetwelk God in de natuur van den mensch geprent heeft, dat tot beschutting dient tegen de onkuischheid, eene omheining der heilige onschuld, eene afwering van al datgene wat noodlottig en gevaarlijk kan wezen voor de reinheid der ziel. Is de omheining neergeveld, hebben onstuimige wateren deze in hunne dolle vaart doen wegspoelen, is het schaamtegevoel den mensch

ontnomen, dan ontziet hij zich voor niets meer, en gaat zonder eenig nadenken tot elk kwaad over dat hem de gelegenheid aanbiedt. En daarom is het van het uiterste belang, dat dit heilig schaamtegevoel bij de kinderen niet gestoord worde; integendeel, dat het steeds altijd geëerdigd en steeds dieper ingeprent worde, en daarin zal men nooit slagen, indien in huis niet alles vermeden wordt hetgeen er gevaarlijk en hoogst noodlottig voor is.

Moge het hier gezegde overal met de meeste nauwgezetheid worden nagekomen en toegepast, opdat de heilige kuischheid in de christelijke gezinnen steeds veilig zij, dank der zorgen en der onverpoosde waakzaamheid der christelijke moeder ! Hoe uitgebreider in onze dagen het rijk der ontucht en der losbandigheid wordt, om het geloof aan het eeuwig leven te vernietigen, en het waar geluk van den mensch onmogelijk te maken, des te grooter moet de heerschappij der heilige

tuc
Dan
wer
hui
eer
zed
hui
vol
« C
van
aar
zeg
gev
voc
aar
me
zeg
me
dra
voc
(Bc

tucht in onze christelijke huizen zijn !
Dan zal het , zoo God het wil , eene
werkelijkheid worden , dat in zulk een
huis een kuisch geslacht woont , kuische
eerbare ouders , onschuldige kinderen ,
zedelijke dienstboden , en over zulk een
huis zal zich datgene verwezentlijken ,
volgens de uitspraak van den H. Geest :
« O hoe schoon is een kuisch geslacht
van den glans der deugd omgeven ! » Hun
aandenken zal nooit verloren gaan , God
zegt en schat hen hoog , de menschen
geven er getuigenis van , en volgen hun
voorbeeld . Onttrekken zij zich aan het
aanschijn der menschen , zoo verlangt
men er des te vuriger naar ; en eeuwig
zegeviert het kuisch geslacht , omhuld
met eene onverwelkbare gloriekroon , en
draagt den prijs , dien het behaald heeft ,
voor het behoud der vlekkelooze reinheid
(Boek der Wijsheid , IV , 1-2) .

X. HOOFDSTUK.

DE KWEEKING.

Een tuinier heeft ten gevolge van buitengewoon gunstige omstandigheden, uitmuntend zaad van allerprachtigste bloemen ontvangen. Reeds heeft hij dezen aan den grond van zijnen tuin toevertrouwd; het zaad ontkiemt en hier en daar komen de teedere plantjes uit de aarde op. Zal hij er nu niet meer voor bekommerd en bezorgd zijn? O! neen, hij is er zeer voor bezorgd en meermalen per dag ziet hij de plantjes na. Hij acht het niet voldoende van met de grootste zorg er alles van te verwijderen wat voor hen schadelijk en gevaarlijk kan zijn, maar hij verpleegt en verzorgt dezelve zoo goed mogelijk, opdat zij goed opkomen en zich ontwikkelen volgens hunne eigenaardigheid, in hunne volle schoon-

heid, in hunne verrukkende heerlijkheid.

Eene juiste aanwijzing voor christelijke moeders ! Wat zijn de zeldzaamste en schoonste bloemen, vergeleken met die liefelijke plantjes, welke God zelf in het kinderhart nedergelegd heeft ? Zaadkorrels die uit de hemelsche gewesten gekomen zijn, kiemen door de onbegrensde liefde des Heeren, uit zijn hoogheerlijk en aanbiddelijk wezen zelf in het menschelijk wezen gelegd, opdat zij zich tot de heerlijkheid der christelijke deugden verheffende, den armen mensch meer en meer met God gelijk mogen maken.

De moeder moet voor deze de verplichtingen der tuinierster waarnemen. Bijgevolg moet de moeder met de grootste zorgvuldigheid, zooals wij reeds gezien hebben, en met de grootste omzichtigheid, het hart van het kind van elk onkruid reinigen, dat den groei en de instandhouding dezer goddelijke kiemen der deugd bedreigt, met eene teedere voorzichtigheid tracht zij dezelve te behouden

voor alles wat hen eenigzins nadeelig kan zijn.

Maar zij doet nog meer. Stelt de tuinman er zich niet mede te vreden, dat hij den bodem, waarop hij zijne kostbare bloemen geplant heeft, van het onkruid rein houdt en de bloemen tegen allerlei ongevallen beschut? Neen hij bindt zijne lievelingen op en verpleegt ze zoo goed mogelijk, en verzuimt niets wat tot eene goede behandeling behoort, opdat de bloemen des te heerlijker opgroeien en zich des te prachtiger ontwikkelen. Zoo gaat ook de christelijke moeder te werk. Zij beijvert zich, zooals het overigens hare plicht is, om met de grootste zorgen de christelijke deugden in het hart en in het leven harer kinderen te voeden en op te kweeken. Al heeft de Heer ook de kiem der deugden in het kinderhart gelegd, zoo is het toch noodzakelijk om deze deugden de vereischte volmaking te doen bereiken, dat, zoodra het kind tot de jaren van verstand gekomen is, met de

goddelijke genade medewerkt, opdat de deugden zich ontwikkelen, en tot volmaaktheid komen. En dit is het waartoe de moeder het kind bij tijds moet aanmoedigen en opleiden. Zonder deze aanmoediging, zonder deze opleiding zal het goed hetwelk God in het hart van het kind geplant heeft, zich uiterst moeielijk ontwikkelen en zich zeker niet ontvouwen. Het zal gelijk zijn aan eenen kostbaren zaadkorrel die niet opkomt, aan eene plant die geen groei heeft.

De vijanden van het geloof hebben van de omstandigheid, dat zonder aanmoediging, zonder uiterlijke opleiding, het geloof, de godsdienstigheid, de liefde jegens God, de gewetens-nauwgezetheid, en de overige christelijke deugden niet tot stand komen, zich verstout om hieruit te besluiten, dat al deze deugden niets zijn en slechts ijdele gewoonten, die den kinderen van hunne ouders of van anderen worden medegedeeld ! Die dwazen ! Wanneer dan de zorgen en de aanhoudende

bemoeiingen van den tuinman, wanneer dan de heilzame invloed van den bodem en van de lucht, van den regen en van den zonneshijn bewerken dat de kiem zich ontwikkelt en tot eene heerlijke bloem opgroeit, ontstaat dan de plant door den tuinman, door den regen, de lucht of den zonneshijn? Zoude dit alles de bloem tot stand hebben gebracht, zonder dat eerst de kiem aan de aarde werd toevertrouwd?

Zoo liggen ook, dank der goddelijke genade, de kiemen der deugden in het kinderhart, maar velerlei heilzame uiterlijke invloeden zijn noodzakelijk, en vooral die der ouders, en bijzonder die der moeder, opdat zij zich naar wensch ontwikkelen en opgroeien.

Bijgevolg, alweër eene groote, eene verhevene taak voor de moeder! Zij moet haar kind mede behulpzaam zijn, voor zoo ver zij er toe in staat is, opdat die deugd welke de Heer hem heeft ingeprent, zoodra het tot de jaren van verstand

gekomen is, door hem beoefend worde, of hetgeen hetzelfde is: zij is verplicht van, zoodra het kind tot de jaren van verstand gekomen is, en als vrije mensch begint te handelen, van hem dan aan te sporen om zich dan in alles zoo te benemen, als het den oprechten christen betaamt, en in alles toonen dat het een waar kind Gods is; dit is zooals de leer van onzen heiligen Godsdienst het voorschrijft, dat de moeder hem leere denken en oordeelen, spreken en handelen met een vurig geloof en met eene onwrikbare hoop op God, Hem beminnen, opdat het van den beginne zijnen evenmensch beminne, en goedaardig, zachtzinnig jegens hem zij, en hem medelijden en barmhartigheid betoone dat het van den beginne voorzichtig en ootmoedig zij, en het christelijk geduld beoefene en leere zich te bedwingen en te overwinnen, en zich gewenne aan werkzaamheid en vlijt; opdat het van den beginne af, waarheidslievend en getrouw zij, dat het den eigendom van anderen

eerbiedige en redelijk en eerlijk zij, en al datgene doe hetwelk aan een christelijk leven eigen is.

Of mag zich de moeder, zoolang het kind nog klein is, aan dit alles niet storen? Moet zij hare kinderen, voorloopig eenen tijd lang, mogelijk tot op eenen vergeworderden leeftijd maar zoo voort laten leven, zooals zij het verkiezen, zonder te behartigen dat zij onmiddelijk en altijd als goede en oprechte christenen leven? Iets ongerijmders en te gelijker tijd iets verkeeders als dit, kan niet bestaan. Men wil bijgevolg het laagste bestanddeel van het kind, zijne natuur, welke verkeerd en vol booze neigingen is, vrij laten ontwikkelen en sterk worden, en het bovennatuurlijke van zijn wezen, de kindsheid Gods, de kiemen der christelijke deugden, zonder verzorging laten liggen?

De natuurlijke, dikwijls booze mensch, de heiden moet opgroeien en de bovennatuurlijke mensch, het kind Gods, de

christen moet onontwikkeld, klein en machteloos blijven ! Zal dan niet wanneer de christen verzorgd en tot een christelijk leven opgeleid moet worden, zal hij dan niet de vlag moeten strijken voor den natuurlijken, den verkeerden, den bedorven mensch, die alreeds groot en sterk geworden is. De gevolgen van dezen strijd kunnen voor den tijd en voor de eeuwigheid slechts heilloos zijn. Dusdanig was het geval met Ismaël, den zoon der maagd uit Abraham's huis; als Isaac, de zoon in wien zich de voorzeggingen moesten verwezentlijken, geboren werd, was deze alreeds volwassen en wat gebeurde er ? « En Ismaël vervolgde Isaac. » (Gal. 4, 29). — En is het niet Gods uitdrukkelijke wil, dat de mensch hem zijn leven lang getrouw diene ? Dat zijn kind, hetwelk de mensch door het H. Doopsel geworden is, van zijne teederste jeugd, zoodra het tot zijn bewustzijn gekomen is, als een oprecht en grondig overtuigde christen optrede, handele en denke ? God

heeft eene groote voorliefde voor de eerstelingen; hoe aangenaam en hoe kostbaar zijn de eerste bewijzen van godsvrucht en van deugd aan zijn oneindig minnend hart!

O welk een onvergeeflijk plichtverzuim, welk eene beleediging der waarheid werkelijk aangedaan, wanneer men zich niet beijvert om het kind, van den beginne af, op te leiden tot een waar kind Gods, opdat het steeds en ten allen tijde een oprecht christen zij en blijve!

Beschouwen wij de kinderen der grooten en der machtigen dezer aarde: Welke zorgen worden niet aangewend, welke onverpoosde moeiten laat men zich niet welgevallen, opdat zij zich eens in alle omstandigheden zoo gedragen als het aan hunnen stand eigen is?

En christelijke moeders zouden niet zorgen dat hunne kinderen, die te gelijker tijd kinderen zijn van den allermachtigsten vorst der hemelen, zich reeds in het begin op zulk eene wijze gedragen

als het den onderdanen van Gods rijk eigen is, zoo als het door de grondbeginselen van het christelijk geloof voorgeschreven wordt.

Het zijn juist de eerste jaren der kindsheden, en de eerste jaren die er op volgen, wanneer bij het kind het zelfbewustzijn ontwaakt is, die zulk eenen beslissenden invloed uitoefenen op geheel het leven. Nu, deze jaren zoude men laten verstrijken zonder het kind zoo op te leiden dat het zich dan alreeds als een goed christen gedraagt? Hoezeer is het te vreezen, en hoe dikwijls is dit niet het geval, dat juist omdat men slechts kind zijnde, niet alreeds als christen leefde, nooit een grondig en ijverig christelijk leven, dat het geheel menschelijk wezen overheerschte, tot stand kwam. Wij achten het onnoodig de aandacht onzer lezers er op te vestigen, dat wanneer wij de strekkingen van het christelijk leven bespreken bij de kinderen, wij dan van hen niet hetzelfde vorderen als van de volwassenen.

Dan zoude men, ja, het onmogelijke vorderen. Maar juist daarom, omdat de kinderen God niet kunnen dienen als de volwassenen, en zoo als deze niet in staat zijn om eenen christelijken levenswandel te leiden, daarom moet bijzonder de moeder de middelares zijn van het kind en hem den weg aanwijzen, hoe het zich als kind Gods moet gedragen en hoe het de christelijke deugden moet beoefenen. Hier komt wederom het boven vermeld voorbeeld van de moedermelk tepas. Gelijk de Heer gezorgd heeft dat de door de natuur vereischte voeding, door de moedermelk aan het kind verstrekt worde op eene wijze die zijne zwakke lichamelijke gesteltenis niet schaadt, zoo moet ook de moeder het kind de verplichtingen van het geestelijk leven op eene wijze die aan zijnen jeugdigen leeftijd eigen is, voorhouden, en zoo diep mogelijk in het hart prenten. Voorzeker vordert deze verplichting der moeder eene aanhoudende opmerkzaamheid, en geene offers hoe groot

en hoe zwaar zij ook mochten vallen, kunnen haar hiervan verontschuldigen. Voorzeker zal eene moeder, die het nooit met het christelijk leven ernstig gemeend heeft, zich moeielijk van deze taak kunnen kwijten. Daarom houden wij eene grondige vroomheid, als onmisbaar bewezen, voor eene goede opvoeding. Maar voor eene werkelijk christelijke moeder valt deze taak niet te zwaar. En om dit voor iedereen begrijpelijk te maken, zullen wij hier de wijze waarop deze volbracht moet worden, bespreken.

Het Geloof. De moeder onderwijst haar kind, zoo als wij het reeds gezegd hebben, reeds vroeg op eene kinderlijke wijze in de leer van den H. Godsdienst. Dit wekt, en bevordert de ontwikkeling van het Geloof. Daarna gewent zij er het kind aan, dat het volgens hetgeen hem op die wijze van God en van den godsdienst bekend is, oordeele en zijne levenswijze daarna richte. Het kind ondervindt reeds vroeg tegenspoed en lijden; de moeder

leert hem dat het grootste onheil de zonde is. Het kind ondervindt aardſche genoegen, aardſche vreugde; de moeder doet hem begriſpen dat de vreugde van een goed geweten nergens bij kan vergeleken worden, en dat de vreugde welke men geniet van altijd goed gehandeld te hebben, nog grooter, nog verhevener is; zij herinnert het kind er aan, dat het altijd in Gods tegenwoordigheid is, zij doet hem denken aan de groote werken der goddelijke liefde, enz., die allen oefeningen des geloofs zijn. Zij leert het kind bidden, opdat zijn geloof zich vermeerdere.

De Hoop. De moeder verhaalt het kind uiterſt gaarne hoeveel goeds, hoeveel groots en ſchoons de Heer Jezus der zijnen bereid heeft, en in de H. Kerk mededeelt; wanneer het eens grooter zal zijn, dan zal het aan dit alles deelachtig worden, en er ſteeds beter, godvruchtiger en reiner van ziel door worden, dan zal de moeder hem medenemen om de H. Mis bij te wonen, waarin God hem op eene

bijzondere wijze zal zegenen; met der tijd zal het in de school zoo veel goeds van den Heiland en van zijne H. Kerk leeren; en eens zal het den liefdevollen Heiland mogen ontvangen. — Wanneer het zeer braaf en godvruchtig zal zijn, dan zal de goede God en de goddelijke Heiland hem op eene bijzondere wijze beminnen; welk een groot geluk! want zij zullen hem veel goeds doen. Dan zal de liefdevolle Moeder des Heeren, de koningin der hemelen hem beminnen, en alle Heiligen en Engelen eveneens, en wanneer het tot hen zijnen toevlucht neemt zullen zij hem bij God voorspreken, opdat God hem hier op aarde met zijne weldaden overlade en hem eens in den hemel opneme wanneer het sterven zal! Dan zal de liefdevolle Heiland zijne ziel te gemoet komen, opdat zij bij hem in den hemel alle mogelijke vreugde geniete! En dan, wanneer gij slechts godvruchtig bidt en goed gehoorzaam zijt, dan bemint u de goede God zeer, dan kunnen wij met een

vast betrouwen hopen, dat gij eens in den Hemel zult komen. — Of wanneer het kind zich aan eenig misdrijf schuldig maakt, wanneer het, bij voorbeeld, liegt, koppig of ongehoorzaam is, enz., o mijn kind, doe dit toch niet! Wat moet de lieve God en de lieve Heiland van u denken! Zult gij dan in den Hemel kunnen komen? Kinderen die liegen, die ongehoorzaam zijn, waar zullen die eens komen? In den hemel niet!

De Liefde. Hoeveel gronden tot vreugde en opgeruimdheid vindt het kind niet in het dagelijksch leven, en welk een geluk ondervindt eene goede moeder, wanneer zij het kind er steeds opmerkzaam op kan maken, dat alles wat goed is van God komt, en dat het kind verplicht is van aan God zijne dankbaarheid te betuigen. — Die en die zijn liefdadig geweest jegens anderen. — O kind, al het goed hetwelk de goede God aan ons en aan u doet, overtreft dit ver! — Dan heeft zij met haar kind een onderhoud over Gods goedheid,

over zijne barmhartigheid, dat God onzer allen Vader is, en van Jezus, hoe hij uit liefde voor hem mensch geworden is, en zoo veel voor hem geleden heeft, en voor hem eens zijn leven ten beste gaf, en hoe hij nog uit liefde voor hem in het H. Sacrament altijd aanwezig is, om hem goed te doen. « O nooit genoeg zult gij deze liefde met eene ware wederliefde kunnen vergelden ! » — Het een of het ander voorwerp is het kind uiterst aangenaam, en verschaft hem eene groote vreugde. Het hecht er eene groote waarde aan en verlangt vurig om het bezitten omdat het zoo schoon is ; de moeder zal hem zeggen : « Hoeveel schooner is de lieve God en de goddelijke Heiland ! Hij verdient meer dan elk ander wezen van bemind te worden. Welk eene vreugde, welk een onschatbaar geluk voor u van hem eens te kunnen zien, van hem eens te kunnen bezitten ! — Verhalen van heiligen, bijzonder van nog jeugdige heiligen, welke God zeer beminden. — Het

kind moet dikwijls tot God bidden opdat Hij hem de genade verleene van hem nog meer te beminnen.

De Naastenliefde. Tot deze liefde moet de moeder haar kind op eene meer bijzondere wijze opleiden. En eerst en vooral moet de moeder vorderen dat het kind jegens alle huisgenoten liefdevol zij: het wordt er ernstig en aanhoudend toe aangemaand om tegenover de zusters, de dienstboden en andere huisgenoten al datgene te vermijden wat de liefde kwetst, zoo als de onvriendelijkheid, den toorn, den haat, den strijd, de eigenzinnigheid en de krakeelzucht, enz. ; het moet voor allen liefdevol, vriendelijk, voorkomend en gediensdig zijn ; het moet aan allen eene vriendelijke deelneming toonen, medelijdend en behulpzaam zijn, en van alles wat men hem geeft, gaarne iets aan anderen mededeelen. Maar zoo moet het zich ook buiten's huis gedragen ; de moeder herinnert hem er altijd aan, houdt er streng aan. Onbetamelijke kwaadspre-

kerij over anderen, welke het kind in huis nooit hoort, mag ook niet van hem geduld worden. Het mag met anderen niet twisten noch krakeelen; het moet verdraagzaam zijn; men gewent hem aan medelijden en aan barmhartigheid voor de armen en voor de noodlijdenden; de moeder stelt hem in de gelegenheid van de ongelukkigen bij te kunnen staan; zij spoort hem aan om zich zelf door bezuiniging in staat te stellen van anderen te kunnen helpen, van anderen iets te kunnen geven. Het voorbeeld der moeder doet hem de werkzaamheid beminnen.

Welk een zegen voor het kind, wanneer bijgevolg de christelijke naastenliefde met hem opgroeit, wanneer de begeerlijkheid en het eigenbelang reeds vroeg uit zijn hart zijn verbannen!

Waarom neemt in de wereld, het eigenbelang zoo de overhand, zoo dat de liefde en de hartelijke deelneming er slechts bij naam nog bestaan? Omdat

men de liefde niet als kind heeft leeren kennen en beoefenen.

Dit zijn eenige aanwijzingen voor de moeder, hoe zij te werk moet gaan betreffende dit punt, en wat men te recht van haar moet vorderen.

Zoo moet zij ook betrekkelijk andere punten handelen, en er zich zeer streng aan houden. Nooit mag er het minst aan toegegeven worden, dat het kind altijd stiptelijk gehoorzaamt en altijd de waarheid zegt; dat het zijn woord houdt; dat het zich altijd bescheiden en terughoudend toont; het wordt aangemoedigd om zijne kleine onaangenaamheden en zijn lijden geduldig te verdragen, en wordt aan reinheid, aan de orde en aan den arbeid gewend. « De lieve God, zoo zegt de moeder, wil wel is waar, dat de kinderen ook spelen, maar toch niet dat zij altijd spelen, want zij moeten ook arbeiden, vlijtig zijn en zich aan arbeidzaamheid gewennen *; bijgevolg nu maar

* Het kan niet genoeg betreurd worden, dat

snel, ijverig en moedig aan het werk!

Met der tijd komen leermeesters en onderwijzeressen de moeder in de opvoeding van het kind ter hulp. Wat is natuurlijker en rechtvaardiger, dan dat de moeder deze als de beste huisvrienden beschouwt, en haar kind eene groote achting jegens hen inboezemt, zonder welke zij, ja, onmogelijk eenen heilzamen invloed zullen kunnen uitoefenen, dat zij

zoo vele ouders, bijzonder van den hooger stand, dit bijna geheel en al verwaarloozen. Zij maken er niets uit, dat de kinderen hunne eerste jaren aan het spel en aan de vermaken wijden, en hen bijna niet aansporen om zich aan den arbeid te gewennen? En de gevolgen? Later is de school, en eens tot rijperen leeftijd gekomen, hebben zij eenen afkeer van het werk en van elke ernstige geestinspanning, omdat zij aan den arbeid niet gewend zijn, en de kwade gevolgen van den afkeer voor den arbeid komen voor den dag, de nalatigheid en de traagheid in de school, in de studiën, in de huishouding en in den dienst. Het verstaat zich van zelf dat de maat en de wijze van den arbeid in evenredigheid moet zijn met de kinderjaren, en dat men de kinderen zeer veel tijd moet gunnen om te spelen; maar dan nog moet men hen vroeg aan den arbeid gewennen, en hen de verplichting van te arbeiden doen beseffen.

in het bijzijn van het kind nooit met minachting over hen spreekt, dat zij het kind eene groote belangstelling toont voor al datgene hetwelk het in de school doet en leert, hem daarover ondervraagt, en met hem dikwijls er over spreekt.

De christelijke moeder leert haar kindje bidden zoodra het er voor in staat is. Even gelijk de hierboven vermelde Dame, leert zij haar kindje de handjes vouwen, en zegt hem een kindergebedje voor. Hoe schoon, wanneer het met den naam van zijne moeder en van zijnen vader, den naam van God, van Jezus en van Maria het eerst met zijnen kinderlijken mond leerde stamelen! In elk geval leeren de kinderen van de moeder, zoodra het mogelijk is, het heilig kruisteeken maken, den Onze Vader, de Wees gegroet en eenig ander kindergebed bidden, en daar waar het mogelijk is, een kort morgen- en avondgebed, en dit moeten zij elken morgen en elken avond bidden. *

* Vele moeders doen de kinderen hun mor-

Zeer gaarne neemt de moeder haar kind van tijd tot tijd mede wanneer zij ter kerke gaat, opdat het godsdienst leere kennen en beminnen, en daaruit eene groote genegenheid putte voor de H. Kerk en voor den godsdienst. Het kind leert zoo veel mogelijk het feest en zijne beteekenis kennen, en wordt aangemoe-digd om deze zoo goed mogelijk te vier-en. De tijd komt dat het kind verplicht is van ter kerke te gaan. De moeder staat er op dat het de kerk geregeld bezoekt, altijd bij tijds komt, zij vermaant hem dikwijls van in de kerk stichtend en zedig te zijn, en van altijd aandachtig en godvruchtig te bidden. — Het kind moet biechten gaan en maakt zijne voorberei-ding, waaraan de moeder het grootste

gen- en hun avondgebed bidden in hun bijzijn. Voorzeker is dit een zeer loffelijk gebruik. Gaarne denk ik er aan, en met een groot genoegen herdenk ik den tijd mijner jeugd waarin dit gebruik op het kinderlijk hart zulk eenen heil-zamen indruk uitoefende, wanneer 's avonds de goede moeder de kinderen naar bed 's rucht, en daar met ons het avondgebed deed.

deel neemt. Zij leert het kind hoe het eene goede biecht moet spreken, zij vermaant en helpt hem. En wanneer soms zich grootere voorvallen, in het geestelijk leven van het kind voordoen, welke zijn hart op eene buitengewone wijze bevangen, dan komt de moeder hem met heilzame onderrichtingen ter hulp, en geeft den vrede en de kalmte terug aan het geschokt gemoed.

Zoo gaat de christelijke moeder te werk, met de opleiding van haar kind tot een oprecht christelijk leven, opdat het reeds vroeg als christen leve en zich in alles als waar christen betoone.

En de heilzame gevolgen eener degelijk christelijke opvoeding zullen nooit genoeg gewaardeerd kunnen worden. En wanneer het kind niet reeds in zijne eerste levensdagen, eene grondig godsdienstige opleiding genoten heeft, dan kan men bijna niet hopen dat eens, tot rijperen leeftijd gevorderd zijnde, het een braaf en godvreezend christen zal zijn, daar integee-

deel, zij die, dank der onverpoosde zorgen hunner godvreezende moeder, reeds vroeg eenen christelijken levenswandel zullen geleid hebben, slechts zelden het pad der deugd zullen verlaten, en mocht dit ongelukkiger wijze geschieden, dan komen zij ligt tot inkeer.

Welaan dan, christelijke moeder, deel aan uwe kinderen deze groote weldaad mede ! Uw eigen geluk, uw eigen troost te midden der veelvuldige wederwaardigheden, die zich in uwen levensstaat opdoen, zijn er innig aan verbonden !

XI. HOOFDSTUK.

GODS WOORD AAN DE CHRISTELIJKE MOEDER.

Voorzeker, kunnen wij onze vermaningen aan de christelijke moeder niet beter staven dan door hier eenige spreuken uit de H. Schrift te laten volgen,

waarin Gods heilige Geest zich op eene bijzondere wijze tot de ouders wendt. *

1. Beginnen wij met de woorden des Heeren, welke hij aan Heli richtte, omdat hij, wel is waar, de goede opvoeding niet verwaarloosde, maar omdat hij door eene ontijdige liefde verblind, zijne zonen niet bestrafte zoo als het zijne plicht was; en hier ziet men klaar en duidelijk, hoe ernstig de ouders hunne plichten moeten beseffen, en welke strenge verantwoording God eens in zijn oordeel van hen zal vorderen. Zoo lezen wij in het boek-der Koningen 1, 3, 11, v. « En de Heer sprak tot Samuel: Ik zal al datgene aan Heli vervullen, waarmede Ik hem en zijn huis bedreigd heb, wegens

* Wanneer de aangehaalde stellingen ook hoofdzakelijk tot de vaders gericht zijn, en er bijna overal spraak is van de zonen, zoo is het bijna niet noodig dat men er den lezer opmerkzaam op maakt, dat die ook voor de moeders en voor de dochters van hetzelfde belang zijn; daar er geen werkelijk verschil bestaat tusschen de plichten van den vader, van de moeder, van den zoon of van de dochter!

de misdaden zijner zonen ; want alhoewel het slecht gedrag zijner zonen hem bekend was, heeft hij ze toch niet gestraft. » Op welk eene verschrikkelijke wijze werd deze bedreiging vervuld ! De twee zonen vielen in den krijg, de ark Gods kwam in de handen van den vijand, toen Heli deze schrikkelijke tijding vernam, stortte hij achterover van den stoel en stierf.

2. Hier moet nog het verhevene gezegde van den ouden, eerbiedwaardigen Tobias vermeld worden, van dien voorbeeldigen vader, die op het oogenblik dat hij deze wereld ging verlaten, zijnen zoon, die ook Tobias heette, en zijne kleinkinderen op deze verhevene wijze vermaande: « Dient den Heer met een zuiver hart, en beijvert u om steeds datgene te doen, hetwelk Hem het aangenaamst is. Onderricht uwe kinderen, leert hun de wegen der gerechtigheid bewandelen, opdat zij medelijden mogen hebben met

de armen, God voor oogen houden, en zijnen lof ten allen tijde verkondigen. » Tob, 14. 11.

3. Een buitengewoon treffende schets uit het familieleven van den getrouwen dienaar Gods, Job, vinden wij in het eerste hoofdstuk van het godgewijd boek van denzelfden naam, hetwelk ons de waarlijk vaderlijke zorgvuldigheid, waarmede deze godvreezende vader, het zielenheil zijner kinderen behartigde, doet inzien.

« Wanneer » zoo lezen wij (Job 1, 5) « de dagen van het feestmaal, (welke zijne zeven zonen en zijne drie dochters beurtelingsvoor allen gezamentlijk bereidden) » voorbij waren, dan liet Job ze bij zich ontbieden, heiligde hen, (spoorden hen aan door vermaningen en Godsdienstige ceremoniën, om berouw te hebben over hunne zonden, en om God met eenen nieuwen ijver te dienen.) stond 's morgens bij het krieken van den dag op, en bracht den Heer een brandoffer (zoen-

offer) voor iedereen ; want zoo sprak hij: Mogelijk hebben mijne zonen gezondigd, en in hun hart God gezegend (dat is, door de zonde hun hart aan God onttrokken, of God in zekeren zin vaarwel gezegd hebben). Welk eene schoone les voor de christelijke moeder, ook zij is verplicht van God te bidden, en hem hare offers daar te brengen, voor de zonden harer kinderen.

4. Ook de H. Schrift bewijst ons op eene onwederlegbare wijze dat het een onmisbaar vereischte eener degelijke opvoeding is, dat de ouders (en hoofdzakelijk de moeder), zelve waarlijk goed, rechtvaardig en godvreezend zijn. De rechtvaardige, die in de heilige eenvoudigheid zijne dagen doorbrengt, zal gelukkige kinderen nalaten (B. Spreuk. 20, 7.) Men erkent den man (den vader even zoo goed als de moeder) aan zijne kinderen, (Jesu Sirach. 11, 30).

5. Herhaaldelijk vermaant de H. Schrift (de ouders dringend) opdat zij de

opvoeding hunner kinderen, met de grootste zorgvuldigheid behartigen. « Leert en onderwijst uwen zoon (zoo lezen wij in het boek der spreuken 29, 17) en hij zal u eene groote vreugde bereiden, en gij zult uwe ziel redden. Onderwijst uwen zoon, zoo lezen wij ter zelfder plaats, en leert hem het goed beoefenen, wijdt al uwe zorgen aan zijn welzijn, opdat God u behoede voor het vreesselijk ongeluk, van getuigen te zijn der schande van uwen zoon (dit beteekent, dat hij anders zal ontaarden tot uw overgroot leed). En v. 4, 1, 8-9 lezen wij : De kinderen der zondaren, zullen eens kinderen des gruwels worden, en hunne erfenis zal vergaan. —

« Verheugt u niet over goddelooze kinderen, » (hoe groot ook overigens hunne begaafdheden zouden mogen wezen). Verheugt u niet over hen, wanneer zij niet godvreezend zijn, een kind dat godvreezend is, is beter dan duizend anderen. Het is beter, kinderloos te sterven, dan goddelooze kinderen achter te la-

ten (Jesu Sirach 16, 1, 3, 4). Een ontaarde zoon strekt den vader en de moeder tot schande, eene verstandige dochter is het kostbaarst erfdeel voor haren man.

6. Met den grootsten nadruk, waarschuwt ons de H. Schrift, voor elke ontijdige liefde of onverschilligheid, en voor eene noodlottige toegevendheid betrekkelijk de volwassenen, die de kinderen in alles hunnen wil laat. Vertroedelt uwen zoon, dan zult gij eens ontzettend veel van hem te vreezen hebben, en wanneer gij in zijne opvoeding niet ernstig te werk gaat, dan zal hij u bedroeven. (Jesu Sirach 30, 9).

7. Reeds vroeg moet men beginnen, met de beteugeling en met de uitroeijing der fouten en der gebreken der kinderen; zoo lezen wij Jesu Sirach. 30, 8, 11, 12; een ongetemd paard wordt onhandelbaar; en zoo zal eveneens een zoon weerspannig worden, wanneer men hem zijnen wil laat, —laat hem zijnen wil niet in zijne jeugd, en zijt niet onverschillig voor zijne ver-

keerde neigingen. « In zijne jeugd maakt hem buigzaam, en zoo hij een kind is, doet hem uw gezag gevoelen; handelt gij zoo niet, dan wordt hij hardnekkig, en de toestand zijner ziel, zal uwe dagen met droefheid overladen. »

En 7, 25 : Hebt gij zonen, dan onderwijst en buigt hen, van af hunne jeugd, en hebt gij dochters, dan moet gij zorgen, dat zij hun lichaam niet bezoedelen, en zijt nooit lichtzinnig in hunne tegenwoordigheid.

8. Ook spreekt de H. Schrift van de voorzichtige, maar niettemin strenge tucht : Zoo zegt « Jesu' Sirach 30. 1. » Hij die zijnen zoon bemint, houde hem streng onder de tucht, opdat hij hem eens vreugde schenke. En in het boek der spreuken : 13, 24 : Hij die de roede spaart haat zijnen zoon, hij echter die hem eene ware liefde toedraagt, houdt hem voortdurend onder de tucht. — 19, 18. Tuchtigt uwen zoon, opdat de hoop die gij op hem gesteld hebt niet te loor gaat—29, 15:

De roede en de bestraffing maken wijze menschen, de knaap echter die zijnen wil gelaten wordt, strekt zijne moeder tot schande.

9. Ten slotte volgt hierop de vermaning, van niet in toorn of opgewondenheid te straffen : En gij ouders, vertoornd uwe kinderen niet, en maakt hen niet grammoedig, voedt hen op in de deugd, in de orde, en in de vreeze des heeren (Eph. 6, 4). Gij ouders, maakt uwe kinderen niet onwillig, opdat zij niet moedeloos worden. Colos. 3, 21.

XII. HOOFDSTUK.

DE MOEDER EENS PRIESTERS.

Welk een groot deel neemt eene moeder gewoonlijk in den voorspoed en in het geluk van haren zoon ! De zoon heeft eene betrekking gekregen, of is door een huwelijk, in eene vermogende, en achtenswaardige familie opgenomen ; of hij heeft

soms eene andere onderscheiding verworven ; welke eene vrengde voor de moeder, welk geluk, zal het hare evenaren ? En vooral wanneer zij het bewustzijn heeft, dat de zoon, grootendeels zijn geluk aan haar te danken heeft, dat zij hem door eene degelijke opvoeding, den weg tot zijne verheffing verzekerd heeft.

Hoe edel, hoe verheven is dan het geluk eener moeder die een zoon heeft die priester geworden is ! Want, wanneer wij de priesterlijke waardigheid met het oog des geloofs betrachten, dan is er geene hoogerewaardigheid hier op aarde. Meestal zijn wij maar al te zeer geneigd van te oordeelen volgens het uiterlijke, misschien boezemen ons vele priesters welke wij kennen, weinig eerbied in voor de verhevenheid der waardigheid waarmede de goede God hen bekleed heeft, en betrachten wij hen dien ten gevolge slechts als gewoonlijke menschen, en dit omdat zij zelf weinig doordrongen zijn van de verhevenheid van hun beroep, en omdat hun

leven, niet waarlijk priesterlijk is. Zoo gebeurt het dan, dat men zich van de priesterlijke waardigheid, die zoo verheven is als de hemel, slechts een gering denkbeeld vormt, en voor dezelve zeer weinig achting heeft. En ondanks dit alles blijft zij even verheven als de hemel.

Daalt de waarde van eenen edelsteen, wanneer de bezitter, er de waarde niet van kent, en hem niet met de grootste zorgvuldigheid bewaart? Beschouwen wij de priesterlijke waardigheid, in het helder licht des geloofs, hoe verheven vertoont zij zich dan aan ons. Is 't aan den priester niet, den bijzonder vertrouwelijken dienaar van Jezus-Christus, den almachtigen Heer en Koning, voor Wien zich alle knieën buigen, door Hem met de verhevene zending belast, om het werk hetwelk hij zelf, eens onder ons midden verkeerende, stichtte, voort te zetten, en om de genademiddelen, waarmede Hij zijne kerk begiftigde, aan de menschen mede te deelen? Hij heeft hem uitgerust, met

eene waarlijk goddelijke macht, zoodat zijn woord de kracht bezit van het brood en den wijn te veranderen in het vleesch en bloed van Christus. Hij bezit de macht van den vloek der zonden te vernietigen, en van arme zondaars te herscheppen, in kinderen Gods ! « O groote waardigheid, roept een heilige uit, o wondervolle volmacht ! Verhevene bediening ! die ons gemoed met den heiligsten eerbied bezielt ! »

« De Heer, zoo spreekt de H. Bernardus, tot den priester, heeft aan u eene grootere macht verleent dan aan de keizers, en aan de koningen, grooter dan aan de engelen en aan de aartsengelen, verhevener dan die der hemelsche machten ! Slechts dan wanneer wij in den hemel de oneindige heerlijkheid van Jezus-Christus zullen kunnen aanschouwen, dan zullen wij eerst kunnen begrijpen, wat het is priester te zijn, dat is de plaatsvervanger van dien grooten en oneindigen God ! Hoe zullen daar de gelukzalige priesters geëerd

worden, omstraald van den volien glans, van het onuitwisbaar kenteeken van het priesterschap! Deze glans zal nog op eene bijzondere wijze aangeluisterd worden, door het heil hetwelk een werkelijk goede priester zal gesticht hebben.

Laat zulk een priester eene reeks van jaren als zielzorger, in eene gemeente werkzaam zijn, en al het goede hetwelk hij op den kansel, in den biechtstoel, aan het ziekenbed, in de school, in de gezinnen, door woord en daad, door ziju voorbeeld, door zijn gebed, en door zijnen onverpoosden zielenijver, meestal onbemerkt zal gedaan hebben, is niet te beschrijven, en valt onmogelijk onder eenige berekening. Een waardige priester, een ijverig zielenzorger, is in den volsten zin des woords, een weldoener der menschheid. Hoe groot zal dan eens zijne belooning zijn.

« Zij zullen schitteren, zegt de H. Schrift, gelijk de sterren aan het firmament, in alle eeuwigheid. »

Kan dan bijgevolg voor eene moeder, wanneer zij overigens alles met het licht des geloofs betracht, een grooter geluk zijn, dan eenen zoon te hebben, aan wien de zegenrijke priesterlijke waardigheid is toevertrouwd, de gelukkige moeder te zijn van eenen priester volgens Gods hart! En wij aarzelen niet van die woorden, welke eens de geloovige vrouw in het Evangelie op de allerheiligste Maagd toepaste, en tot den Heer zeide : « Zalig de schoot die u gedragen heeft, zalig de borst die gij gezogen hebt, » ook op de moeder toe te passen : Zalig, de moeder eens priesters.

En wanneer de zegen, welke een goed priester alom verspreidt zoo groot is, zal dan de moeder, die dezen godvreezenden priester opgeleid, en der kerk geschonken heeft, niet ruimschoots deelachtig worden aan de belooning welke God hem eens zal toekennen ? En wanneer eens, deze brave moeder in de gelukzalige eeuwigheid, met de engelen, de heiligen en de uitverkorenen, het eeuwig alleluia

zal zingen , hoe zal haar geluk veredeld zijn, wanneer zij onder de scharen, van hen die overal het vlekkelooze lam zullen volgen, haar zoon, haar dierbaar pand zal aanschouwen, uitgerust met de eere-teekenen van het H. priesterschap. Maar zij zal ook deel hebben aan de belooning, voor al dat goede hetwelk haar priesterzoon, gedurende zijne aardsche loopbaan zal gedaan hebben, daar ook zij er toe bijgedragen heeft, omdat zij door hare vrome opvoeding , den eersten grond zijner priesterlijke godvruchtigheid gelegd, en zoo zijne heilzame werkzaamheden verzekerd heeft ! Hij die een propheet opneemt, in naam des propheetes, zegt de Heiland , dit beteekent : Hij die zich om hem bekommert omdat hij een propheet is, en hem behulpzaam is, opdat hij zijn ambt kan vervullen , dit is, de menschen onderrichten en vermanen, en hen tot de zaligheid voeren, hij zal de loon welke God aan eenen propheet toekent ontvangen , dat is , hij zal eens dezelfde

belooning genieten, als de propheet zelf voor zijn streven voor het heil en welzijn der menschheid, omdat hij den propheet behulpzaam geweest is, en er toe bijgedragen heeft.

Zal dan eene godvreezende moeder, er niet vurig naar verlangen, van eenen geestelijken zoon te hebben, van eens de moeder te zijn van eenen priester! Hoe grootere vorderingen dat iemand in de christelijke volmaaktheid zal gemaakt hebben, des te verhevener en heiliger zal de eerbied zijn, welke hem bezielt voor de priesterlijke waardigheid! Eveneens zal de christelijke moeder, naarmedat zij godsdienstig zal zijn, en de beoefening der christelijke volmaaktheid zal behartigd hebben, des te grooter eerbied en achting hebben voor den priesterlijken staat, en des te vuriger zal zij zich beijveren en God smeeken, opdat hij zich gewaardige, het heilig verlangen van haar moederhart te vervullen. Ja, men kan het volgens de omstandig-

heden, als een veel beteekenend verschijnsel beschouwen, wanneer eene moeder onverschillig blijft, aan zulk een verlangen, wanneer dit alles haar geheel en al vreemd blijft, wanneer de gedachte dat een harer zonen den geestelijken staat zoude aanvaarden, haar onaangenaam stemt, en haar wederzin opwekt, zulk eene moeder men onmogelijk voor eene echt christelijke moeder kan houden, hoe zeer zij er ook den schijn van zoude mogen hebben. *

Ook nog wegens andere redenen, moeten wij dit beweren. Een hoofdbestanddeel der echt katholieke godsvrucht, is de liefde der H.kerk. Haar welzijn wordt door den getrouwen katholijk zeer behartigd; vol hoogachting jegens haar en vol verlangen, opdat het haar door den Heer

* Anders ware het geval, wanneer zij grondige redenen had, redenen die ook soms voor het christelijk gemoed overwegend kunnen zijn, van dit heegenaamd niet te verlangen.

toevertrouwd heil, zich meer en meer uitbreide, en de menschen er zooveel mogelijk aan deelachtig worden, bidt hij aanhoudend voor haar, opdat God haar hierin behulpzaam moge wezen; ook brengt hij zeer gaarne zijn offer, en ontziet geene moeite opdat zijne vurige wenschen zich verwezenlijken. Wat kan echter beter den heilzamen werkkring der H. kerk grootere uitbreiding verzekeren, dan deugdzame, godvreezende en geleerde priesters. Daarvoor smeekt zij den Heer aanhoudend, volgens het woord van den Heer Jezus. « Bidt den Heer der oogst, opdat hij een groot getal arbeiders in zijnen wijngaard zende, want het volk is (en dit is maar al te waar in de treurige toestanden der ten huidigen dage zoo gruwelijk vervolgte kerk,) gelijk eene kudde zonder herders, » ieder oogenblik in gevaar van ten gronde te gaan. En dit is eene der grootste belangen der H. kerk waarvoor alle ijverige katholieken God dagelijks bidden !

Moet dan eene katholieke moeder, wanneer zij overigens een waaren levend lid der H. kerk is, dit niet behartigen? En hoe innig zijn deze gevoelens niet verbonden met haren eigen zoon; hoe vurig moet zij dan niet verlangen, dat het gebeuren moge, dat zij den eenen of den anderen aan de H. kerk kan schenken; dat zij hem eens, als priester aan haar moederhart kan drukken, en dat hij als getrouwe dienaar der H. kerk, aan hare groote taak medewerke. Ook hier kunnen wij met recht bijvoegen, dat men alle redenen heeft van te twifelen, aan de grondige godsdienstige overtuiging eener moeder, wanneer zulke gedachten en zulke wenschen, haar geheel en al vreemd zijn. Hoe toepasselijk is dit op onze dagen! Hoe zeer beoogt de achting van den tijdgeest, om de harten geheel en al van God te verwijderen, en om de menschen slechts liefde in te boezemen voor het aardsche en vergankelijke! Hoe zoude, het nog mogelijk zijn, dat in die streken

waar deze richting de overhand heeft , nog jeugdige harten opgeleid kunnen worden, tot den priesterlijken staat, eenen staat, waarin de tegenwoordige wereld zoo weinig belang stelt en overal tracht hatelijk te maken. Het zoude eene vergeefsche moeite zijn, van in zulke streken eenigen zin of genegenheid tot dien staat te zoeken ? Van daar de eerste oorsprong der voortdurende klachten, van gebrek aan priesters.

Meerdere bisdommen, vinden niet meer het noodige getal priesters, om aan de dringendste behoeften van het geloovige volk te voorzien. En met grond moet men vreezen, dat bisdommen wier toestand tot nu toe nog gunstiger is, niet lang meer behoed zullen blijven voor de ontzettende ramp, van priestergebrek.

En wie zal hier van de noodlottige gevolgen kunnen bepalen ! Welk een groot ongeluk voor de gemeenten, wanneer haar de noodige geestelijke hulp ontbreekt, of zij er zich niet in kunnen verheugen, dat de

genade middelen de H. kerk haar ruimschoots worden medegedeeld ! Zijn dit geene dringende beweegredenen, die de christelijke moeder aansporen, om aan hare zonen, hare teederste zorgen te wijden ? Is het niet een hulproep, die de goede priesters van deze zoo treurige dagen, wier heilloosheid ieder oogenblik toeneemt, tot elk medelijdend katholiek moederhart richten, opdat zij deze of gene harer zonen als priester der kerk schenke.

Maar — en deze vraag heeft menige lezeres, al sedert lang geoppert — veronderstel dat deze of gene moeder sedert lang den wensch koestert van haren zoon priester te zien, wat zal dit ter zaak doen ? Hangt het van haar alleen af, dat deze wensch vervuld worde ?

Wij beantwoorden deze vraag, en door het antwoord, komen wij nader tot ons doel, en wij zeggen : Ja, eene moeder kan zeer veel voor de vervulling van dezen wensch bijdragen. En vooreerst aarzelen

wij niet van de volgende stelling staande te houden :

Wanneer eene moeder, het groot geluk weet te beseffen, van eenen zoon te hebben die priester is, wanneer zij het grootste geluk, hetwelk haar kan overkomen, er in stelt van de moeder eens priesters te zijn, en zij dit verlangen sterkt, dan mogen wij met een vast betrouwen hopen. Zal zij dan niet in hare gebeden, dit verlangen van haar hart, den Heer vurig aanbevelen ? Meer dan eens, heeft eene vrome moeder den Heer gesmeekt, opdat hij haren echt zoude zegenen met eenen zoon die zich aan den dienst zijner heilige altaren zoude toewijden en haar gebed werd verhoord ! — Of de godvreezende moeder heeft in de hoop, dat het kindje, hetwelk zij van Gods goedheid verwachtte, een zoontje zoude zijn, hem reeds vroegtijdig den Heer ten offer gebracht, opdat het met der tijd priester zoude mogen worden, heeft aanhoudend hiervoor gebeden, en tot dit doel vele werken van

liefdadigheid verricht, en ziet, met ter tijd vertoonde zich de geestelijke roeping, en de jongeling werd een sieraad in Gods heiligdom.

Gaan wij verder. Het kind, de knaap groeide op onder de gunstigste omstandigheden : schoone geestvermogens zijn bij hem gepaard met de edelste hoedanigheden van het hart ; daarbij is hij zedig en ingetogen. De moeder beschouwt dit alles met de grootste vreugde, en bij haar zelve ontstaat onwillekeurig de gedachte ; « zoude hij niet geroepen zijn tot het priesterschap ! O als hij eens priester werd ! » — Dit is voor haar voldoende, om dit verlangen van haar hart, den Heer met eenen verdubbelden ijver aan te bevelen. Maar hiermede stelt zij zich niet te vreden, zij maakt van zekere gelegenheden gebruik, om op eene bedekte wijze, zelfs lachende, haren lieveling, er aan te loen denken van priester te worden. *

* Zij neemt van tijd tot tijd den kleinen, wij

Het begrijpt zich van zelfs, dat dit alles
hoegenaamd niet gezocht mag worden,

willen hem Joseph noemen, mede naar de kerk : hij ziet den pastoor, den kapellaan, aan het altaar, op den predikstoel, enz. Te huis teruggekeerd, onze Joseph heeft den pastoor gezien, nu wil hij ook priester worden. Er komen vreemden, die in den kleinen zeer veel belang stellen, de moeder « mijn kleine Joseph zeg hen eens wat gij wilt worden, hij wil pastoor worden, » Joseph komt in de school, hij krijgt een nieuw boek. Dit zal iets zijn, wanneer hij eens voor goed zal beginnen te studeren, hoeveel boeken zal hij dan niet krijgen, en hoeveel schoons zal hij dan niet leeren ! » Of de kleine wordt in de gelegenheid gesteld zich een altaar, eene kanzel te maken, of er wordt bij tijds voor gezorgd, dat hij de H. Mis dient, en bij andere godsdienstige plechtigheden van dienst zij, of wel te huis zal gaarne over geestelijken gesproken worden op eene wijze, welke geëigend is om den knaap achting en liefde voor den geestelijken staat in te boezemen, misschien is de omgang met de plaatselijke geestelijkheid zeer vertrouwelijk, zij bezoeken somtijds het huis ; de kleine nadert hen, wordt met hen bekend ; mogelijk nadert hij hen uit innerlijke neiging voor den priesterlijken staat. Het begrijpt zich van zelfs dat wij dit alles, slechts als een voorbeeld hebben aangehaald, om aan te wijzen, hoe eene moeder, met haar zoontje hetwelk zij voor den priesterlijken staat niet ongeschikt acht moet omgaan, en hoe zij er aan kan medewerken om de roeping te verlevendigen, en te doen slagen !

en veel minder gedwongen kan worden; dit moet als het ware zich van zelfs maken. Al te dikwijls mag dit niet geschieden, alleen bij voorkomende gelegenheden, en dan nog op eene wijze dat zelfs elken schijn, van overreding, streng vermeden wordt. Het kan immers niet anders, dan de allernoodlottigste gevolgen hebben, wanneer eene moeder zich door het groote verlangen dat zij heeft, van haren zoon den priesterlijken stand te zien aanvaarden, zich liet verleiden, om hem hiervan eene verplichting te maken. * Wanneer er werkelijk roep is voor den priesterlijken staat, dan is het voldoende voor eenen zoon, vermits hij eene goede en degelijke

* Voorzeker zoude het uiterst onvoorzichtig en voor God niet te verantwoorden zijn, wanneer de ouders, eenen zoon, die na zijne studiën begonnen te hebben, hoegenaamd geene genegenheid meer toont om den priesterlijken staat te aanvaarden, hem dan wegens hier niet te noemen redenen mochten dwingen, en verplichten dezen staat te aanvaarden; zoo iets moet achterwegen blijven, want dan worden de ouders medeplichtig aan het ongeluk van hunnen zoon, en doen zij de H. kerk schande aan.

opvoeding genoten heeft, dat hij bij voorkomende gelegenheden, met zachtheid wordt aangemoedigd om zijnen weg hoog te achten. Wij zeiden, voor eenen zoon, die overigens eene degelijke christelijke opvoeding genoten heeft; dan moet de christelijke moeder zorg dragen, dat hij het doel zijner roeping bereike, en al vermijde hetwelk hem dezen roep, zoude kunnen doen verliezen, en hierin zal zij het best slagen, wanneer zij hem reeds vroeg, de godsvrucht en de deugdzaamheid geleerd heeft.

De knaap, de jongeling moet met eene groote godsvrucht bezield, en recht vroom van harte zijn, dit is eene noodzakelijke voorwaarde, opdat de roep tot den geestelijken staat, wanneer hij werkelijk aanwezig is, zijnen jeugdigen geest beziele, en eens tot werkelijkheid kome, deze voorwaarde is onontbeerlijk, opdat deze roep behoed blijve, en eens tot stand kome. De moeder maakt zich schuldig aan een groot plichtverzuim, wanneer zij

niet zorgt, dat de kiemen der godsvrucht welke zij reeds vroeg in hem legde, zich niet ontwikkelen. Wie kan en mag er aan twifelen, dat God die met zulk eene groote voorliefde voor zijne heilige kerk zorgt en waakt, niet menigen jongeling voor den dienst der heilige altaren bestemd heeft; maar hoe dikwijls gebeurt het niet dat door de nalatigheid der moeder dezen roep te loor gaat. De kiemen der teederste godsvrucht worden door haar niet ontwikkeld, en dien ten gevolge wordt de vervulling van den priesterlijken roep eene onmogelijkheid, want hij bezielt niet, of slechts op eene uiterst gebrekkige wijze de hart-en geestvermogens van het kind. — Mogelijk was deze roep, den jongeling reeds verzekerd, reeds had hij het besluit gemaakt van priester te worden. Maar daar de moeder dit weinig beseftte, en er slechts weinig waarde aan hechtte, en verzuimde van in hem den grond van eenen echt christelijken levenswandel te leggen, en dezen te ontwikkelen zoo

als het hare plicht was, kwam hij aan de hoogeschole, in aanraking met lichtzinnige jongelingen, die hem langzamerhand op den verderfelijken weg der lichtzinnigheid en der zonde voerden, hij begon te wankelen, werd onverschillig, en deed zijne roeping schande aan. Hoe dikwijls gebeurt zulks. En het zijn meestal de uitstekendste jongelieden, die op zulk eene rampzalige wijze, aan de H. kerk, worden ontnomen! Bijgevolg eene nieuwe beweegreden, voor de christelijke moeders, dat zij datgene, hetwelk zij krachtens de heiligste verplichtingen, gehouden zijn stiptelijk na te komen, ook met de meeste nauwgezetheid doen, en niet verzuimen, om den geest der ware godsvrucht in hunne kinderen te voeren, opdat wanneer de zoon roep heeft voor den geestelijken staat, deze roep zich ontwikkele, en eens het lang beoogde doel doe bereiken.

En is het dit niet waarop het in den geestelijken staat hoofdzakelijk op aankomt, dat zij die den priesterlijken staat aan-

waarden, waarlijk vrome en godvreezende priesters zijn ? O, priesters, welke een waarlijk christelijk hart hebben, die eene standvastige en grondige godsvrucht bezielt, aan welke eene godvreezende moeder, reeds vroeg den geest der ware godsvrucht heeft ingeboezend, in onze dagen bestaat eene groote behoefte aan zulke priesters, het zijn deze door wier bemiddeling de Heer ook in onze eeuw, ondanks dat de maatschappij de weldaden welke de H. kerk haar aanbiedt, met verachting schijnt te weigeren, eens de volheid van het christelijk heil zal verleenen ! Ach, komt de ware priesterlijke godsvrucht eens in verval, dan is de priesterlijke arbeid onvruchtbaar, want lichtzinnige en slechte priesters veroorzaken den ondergang der wereld. O daarom, christelijke moeders, richt de H. kerk, in deze dagen van beproeving tot u eene bede, van toch medelijden met haar te hebben : staat op, christelijke moeders, denkt aan de grootheid en aan

de verhevenheid van uw beroep, voedt uwe kinderen op in de deugd en in de godsvrucht, maakt van uwe zonen godvreezende en grondig overtuigde christenen, opdat zij eens de gelederen der dienaren van Gods heiligdom mogen versterken ! Er is gebrek aan priesters, hun getal moet toenemen, hunne gelederen moeten altoos dichter worden, maar vooral is er gebrek aan degelijke goede priesters ! zij alleen kunnen de wereld redden ! o moeders, beseft uw beroep, leidt zulke waardige priesters op, en schenkt deze aan de heilige kerk en aan de zoo hulpbehoevende wereld ! Deze bede is aan u gericht, o christelijke moeder, opdat gij aan deze bede gehoor geeft. Verstoot deze bede niet. Leg reeds vroeg in het rein hart van uw zoontje de kiemen der teederste godsvrucht, versterk deze op alle mogelijke wijzen, en wanneer uw zoon eens met ter tijd priester zal zijn, dan hebt gij hem den weg van het heiligdom verzekerd. Dan zal uw hart jubelen van

hemelsche vreugde. De gedachte: « de Heer heeft mij de taak opgedragen van eenen priester op te voeden en ik moet niets verzuimen, om deze stiptelijk te vervullen! » moet uw hart verheffen. Beveel dezen zoon aanhoudend in uwe gebeden den Heer, vooral onder de H. Mis, en wanneer gij zult naderen tot de H. tafel des Heeren, beveel hem op eene bijzondere wijze aan de allerheiligste Maagd, aan de heilige engelen, aan zijnen naamspatroon, en aan alle heilige priesters. Vooral dan wanneer hij het ouderlijke huis zal moeten verlaten, om aan hogere inrichtingen van onderwijs, zijne voorbereidende studiën te beginnen, ach aan welke groote gevaren is hij daar niet blootgesteld. Daar bedreigt hem de lichtzinnigheid, de zonde, de verwaarloozing zijner christelijke plichten, daar loopt hij gevaar van zijnen roep te verliezen!

Treed derhalve met zijnen vader in overleg, en verzuim niets om hem in zekerheid te stellen, en als het mogelijk

is, plaats hem in een gesticht van opvoeding voor jongelieden, of wel in een braaf en godvreezend gezin ! Maar bij dit alles moet men vuriger, en met eene zich steeds vermeerderende christelijke liefde voor hem bidden.

ΔΙΙΙ. HOOFDSTUK.

DE MOEDER IN HAAR GEBED.

Eene moeder die met een echt christelijken geest bezield is, en haar moederlijk beroep volgens de grondbeginsels van het christendom heiligt, zal altijd ijverig zijn in het gebed. Haar moederlijk beroep geeft haar zoo dikwijls de overwegendste redenen, om in het gebed ijverig te zijn, en spoort haar aan om aanhoudend hare toevlucht te nemen tot God. De waarlijk christelijke moeder is ijverig in het gebed, en kan het anders zijn ? De overtuiging van de verhevenheid, en van de groote

verantwoordelijkheid van hare moeder-
plichten, alsook de liefde voor hare kin-
deren, en het verlangen van hun geluk
te verzekeren, en daarbij de erkenning
van de noodzakelijkheid van den godde-
lijken bijstand, dit alles prikkelt steeds
den ijver der christelijke moeder voor
het gebed. Hoe verheven is het moederlijk
beroep! Hoe veel wordt er voor gevorderd,
om aan de groote verplichtingen te kunnen
beantwoorden?

En welke groote bezwaren, gaan met
het moederberoep gepaard? welke groote
offers, welke groote onberingen worden
van haar niet gevorderd, bij dag en bij
nacht, en wanneer de nakroost talrijk is,
hoevele jaren blijft dan deze toestand niet
voortduren! Inderdaad, om aan al deze
verplichtingen te beantwoorden, zijn de
menschelijke krachten niet toereikend.
Bij gevolg moet God medehelpen. Tot
Hem neemt de godvreezende moeder hare
toevlucht, in de veelvuldige betrekkingen
van haar beroep. Zij smeekt God om

genaden voor haar zelven, opdat de Heer haar de noodige hulp verstrekke, om de verschillende verplichtingen van haren levenstaat zoo te kunnen nakomen als het behoort.

Zij bidt, om de genade te verkrijgen van eenen waarlijk christelijken, en vromen levenswandel, die onontbeerlijk is om de kinderen eene degelijk christelijke opvoeding te kunnen geven. Zij bidt om wijsheid, om die ware en godgevallige wijsheid, die haar moet bezielen, om de kinderen volgens hunne bijzondere hoedanigheden, volgens hunne geestvermogens, en volgens hunne goede of kwade neigingen, zoo te leiden dat zij eens het doel hunner bestemming bereiken. Zij bidt, om de genade der ware en door het geloof verlichte liefde voor hare kinderen te verkrijgen, gelijk de H. Blanca, en opdat deze liefde zich bij haar steeds moge vermeerderen. Zij bidt, om moed en kracht en offervaardigheid en om de genade der volharding, om niet wanhopig

te worden, ten gevolge van de wederwaardigheden, die hare kinderen haar berokkenen, en om al datgene hetwelk voor eene christelijke opvoeding vereischt wordt, met de grootste volmaaktheid te kunnen nakomen. Zoo bidt de moeder voor zich, dan meer om deze genade, dan weder om eene andere, dan om alles te zamen, bij haar morgend- en avondgebed, wanneer zij tot de tafel des Heeren nadert, of bij gelegenheid van andere godsdienstige oefeningen. Mogelijk heeft zij het loffelijk gebruik van in deze gewichtige omstandigheid eenigen tijd te wijden aan geestelijke oefeningen te doen, zij verricht bijzondere goede werken der christelijke barmhartigheid, enz.

Zij bidt met een groot vertrouwen, want zij weet dat de Heer haar door het H. Sacrament des huwelijks, en door den zegen die de H. kerk eens over haar moederschap uitsprak, eene zekere aanspraak heeft gegeven op alle genaden, welke zij voor dit beroep noodig heeft, en dat

de Heer bereid is van haar deze te geven, vermits zij deze op eene waardige wijze zal vragen.

En welk zijn de vruchten van zulk een gebed. De stroom der goddelijke genade, zal zich steeds over zulk eene moeder, rijkelijker uitstorten; zij wordt in haar beroep ervaren, en vervult de verplichtingen die er aan verbonden zijn, op eene voor hare kinderen heilzame wijze, en voor haar zelve vindt zij er in, eene onuitputbare bron van nieuwe verdiensten. Ach, waarom zijn er zoo vele moeders, welke weinig waarde hechten aan het gebed. Men bidt niet, en daarom is men door zijne eigene schuld niet in staat, om de moederlijke plichten te vervullen, deshalve zoo vele verzuimenissen, zoo vele misgrepen, zoo vele fouten in de opvoeding der kinderen, die eens den ondergang der kinderen zullen veroorzaken. De moeder smeekt God om genade voor hare kinderen. Zij smeekt den Heer, dat hij zich gewaardige van al datgeen, het-

welk zij aan hare kinderen doet, door zijne genade te zegenen, want zij is er van overtuigd, dat al datgeen hetwelk zij aan hare kinderen doet vruchteloos zal zijn, wanneer de goddelijke genade haar niet behulpzaam is.

Daarom beijvert zij zich, om al hetgeen zij verricht in de opvoeding van hare kinderen, steeds met eenen smeekenden blik tot God te doen; met God begint zij al haar werk voor de kinderen; zij beveelt het Hem aan, wanneer zij het volbracht heeft, opdat hij het in stand houde, opdat Hij het zegene, en voor de kinderen heilzaam doe worden.

De moeder bidt voor hare kinderen. God is rijk aan alle mogelijke goede gaven, en verhoort diegenen, welken zich tot hem wenden, zoo gaarne. De geschiedenis der heiligen, geeft ons hiervan de schoonste bewijzen, dat moeders, die vol betrouwen in het gebed volharden, voor hunne kinderen de onschatbaarste genaden en gaven verwerven.

Zien wij ook hierin niet de oorzaak, waarom zoo vele ouders, het zoo groote geluk ten deel is geworden, om den troost te genieten van hunne kinderen werkelijk goed en gelukkig te zien, terwijl zoo vele andere kinderen gebukt gaan onder allerlei lichaams en zielskwalen, en jammerlijk omkomen?

De ouders, de moeders bidden niet, of bidden niet voor hunne kinderen zoo als het behoort, en dien ten gevolge blijven zij verstoken van al die genaden, welke God in zijne ondoorgrondelijke raadsbesluiten bestemd had om hen te verleenen, wanneer de ouders er Hem in hunne gebeden om smeekten.

De moeder bidt voor hare kinderen. En het gebed voor hare lievelingen, gaat bij haar voor elk ander gebed. Zij bidt opdat de Heer hen voor de zonden, en vooral voor grootere zonden beware, dat hij hen van hunne fouten bevrijde; dat hij die kostbare kiemen, van het geloof, van de hoop en van de liefde, en al de

hieraan verbondene deugden tot stand doekomen, en eens hun eeuwigheid verzekere. De goede en ware moeder begeleidt haar kind met haar gebed, in de school, in de godsdienstles, wanneer het nadert tot de H. Sacramenten der biecht en der H. Communie, opdat overal zijne nog steeds zwakke pogingen, door den zegen der goddelijke genade hem heilzaam worden. Stellen wij nu de kinderjaren ter zijde, wanneer het kind met lichamelijk lijden, met ziekten bezocht wordt, en in levensgevaar komt, dan nemen zelfs niet zeer godvruchtige moeders, onmiddellijk hunnen toevlucht tot het gebed; wat zal dan in zulke omstandigheden, eene godvreezende moeder doen.

Zij bidt nog veel meer voor hare kinderen, wanneer zij in gevaar zijn van in zonden te vallen, van verloren te gaan. En wanneer zij hoegenaamd geenen invloed meer heeft op haar kind. Hoe bidt zij, hoe roept haar angstvol en beklemd hart tot God! Zoo bad en smeekte de

H. Monica voor haren afgedwaalden zoon gedurende vele jaren, en met welk roemrijk gevolg werd haar streven bekroond?

De hedendaagsche wereld spant al hare krachten in, om aan de christelijke moeders, eenen dergelijken toestand te berokkenen ; hoevele zonen, hoevele dochters, vindt men niet welke zich hebben laten verleiden door hunne verderfelijke grondbeginsels, en de slaven geworden zijn der zonden en der lichtzinnigheid. Ach, hadden zij moeders gelijk de heilige Monica, dan was de hoop op hunne bekeering niet verloren ! Maar nu, nu gaan zij jammerlijk ten gronde. Hunne moeders hechten geene waarde aan het gebed.

Welke gevaren bedreigen de kinderen niet later, en deze gevaren nemen steeds in sterkte en in getal toe, vooral dan wanneer de zoon of de dochter niet meer in het vaderlijk huis zijn, en in den vreemden moeten vertoeven ? Eene groote oorzaak voor eene christelijke moeder om haar gebed te verdubbelen ;

zij moet niet ophouden, den Heer te smeeken, dat Hij den zoon, 'de dochter met zijne machtige hulp omgeve, dat Hij hen even onschuldig, en even vroom in het ouderlijke huis doe terugkeeren. En hoe belangrijker en beslissender de toestanden zijn waarin de kinderen komen, des te grooter is hunne behoefte aan de hulp, en aan de bescherming des hemels, des te werkzamer moet voor hen het zoo veel vermogend moederlijk gebed zijn. Zoo gebeurt het dat de moeder, in hare gebedsoefeningen, geene verpoozing heeft, want altijd heeft zij hare blikken tot God gewend, des morgens en des avonds, in de kerk of buiten de kerk, wanneer zij de H. Mis bijwoont, of tot de tafel des Heeren nadert, op de zon en feestdagen, wanneer zij den kruisweg bidt en ter bedevaart gaat — overal staan hare kinderen haar levendig voor den geest, voor hun heil en welzijn bidt zij het meest. En hare goede werken, hare wederwaardigheden, haar leiden brengt zij God ten

offer , opdat hij zich gewaardige hare lievelingen te zegenen, te beschermen, en hen alle dagen huns levens, de weldaden zijner goddelijke milddadigheid verleene. Haar moederhart laat haar geene rust, vooraleer zij in bijzondere omstandigheden, voor hare kinderen, werken van godsvrucht en van christelijke liefdadigheid ondernomen heeft. Vooral beoefent zij eene bijzondere godsvrucht ter eere van den Heer Jezus, voor het heil harer kinderen. Hij is immers de vriend der kinderen. Hij sluit ze, in zijn van liefde blakend hart.

En daar waar zij den Heer toegewijde zielen vindt, in wier gebeden zij een bijzonder vertrouwen stelt, die verzoekt zij voor hare kinderen te bidden ; en vooral vraagt zij den bijstand der heiligen in den hemel, der allerzaligste maagd, der engelen bewaarders , der heilige naamspatronen, van alle heiligen en van de onschuldige kinderen. Ziet daar de christelijke moeder in hare gebeden ! Er

wie zal ooit in staat zijn, van de groote zegeningen te kunnen beseffen, welke zulk eene moeder, aan haar kind verzekert? Nooit kan men de heilzame gevolgen der handelingen eener godvreezende moeder te hoog schatten! En het aanhoudend gebed en de goede werken dezer moeder naar Godsbart, verzekeren aan het kind eene gelukzalige eeuwigheid. Het is hoegenaamd niet te betwijfelen, dat zonder het gebed alle bemoeiingen der moeder voor haar kind, op den duur geheel en al vruchteloos zullen zijn. Welke groote beweegredenen voor eene moeder, om vurig te ~~bidden~~ bidden, en haren christelijken levenswandel te heiligen. Hoe beter dat de moeder is, des te krachtiger zal haar gebed bij God zijn, en des te rijker Gods zegeningen en weldaden die aan hare kinderen zullen verleend worden. En ook betrekkelijk dit punt is het gezegde, eene groote waarheid: dat eene werkelijk goede moeder, eene der grootste weldaden is welke God aan de menschen verleen kan!

Driewerf gelukkig is het kind, hetwelk zulk eene moeder heeft ! En ware het ons gegeven, dan zouden wij van alle moeders van den aardbodem met nadruk toeroepen : Bidt, bidt veel, bidt aanhoudend, met den grootsten, ijver voor uwe kinderen !

HET AARTSBROEDERSCHAP DER CHRISTELIJKE MOEDERS.

Nadat wij in het hier voorgaande, de hoofdvereischen welke voor eene degelijke christelijke opvoeding der kinderen gevorderd worden behandeld hebben, kunnen en mogen wij hier niet sluiten, zonder de aandacht der lezeres te vestigen, op eene vereeniging welke hetzelfde doel beoogt als ons boekje, het is : « Het aartsbroederschap der christelijke moeders. » Eene aanbevelingswaardige vereeniging die in onze dagen zeer te stade komt. Het is waar ten huidige dagen ontstaan zoo

vele vereenigingen, dat men niet zonder grond bevreesd is, dat zij te talrijk worden, en dat men bezorgd moet zijn bij het ontstaan van nieuwe vereenigingen. Maar deze bedenkingen kunnen ons niet weêrhouden, van alle moeders aan te moedigen, om zoodra mogelijk lid te worden eener vereeniging, die op zulk eene uitstekende wijze beantwoordt aan de behoeftens van dezen tijd.

Voor een oogenblik geven wij hier het woord aan eene welsprekende voorstanderes dezer schoone vereeniging, de voor eenige jaren tot de heilige kerk teruggekeerde, en nu in Mainz woonachtige gravin Hahn-Hahn : * « Het was in de maand Mei van het jaar 1850, wanneer in de stad Rijssel, in Frankrijk, eenige vrome moeders, bezorgd voor hunne kinderen, overeenkwamen om gezamenlijk voor hunne verschillende kinderen te bidden, hen te stellen onder de bijzondere

* In N° 42 der Monika.

bescherming der H. Maagd, en tot die intentie het H. Misoffer te laten opdragen. Uit deze zoo eenvoudige vereeniging in eenen hoek van Frankrijk, is de vereeniging van de gebeden der christelijke moeders ontsproten, die nu na twintig jaren met teedere moederarmen den geheelen aardbodem omspant, want in Noord-America, in Bresiliën, in Oost-Indiën, in Turkeijen, en niet slechts in Europa, bestaan canonieke opgerichte filialen.

Eerst werd de vereeniging der gezamentlijk biddende moeders te Parijs bekend. Hetgeen tot nu toe eenige vrome vrouwen te Rijssel met den besten uitslag verricht hadden, en hen had aangemoedigd om hunne vereeniging uit te breiden; dat geschiedde nu te Parijs op eenen grooteren voet, en met eene talrijke medewerking. Daar het getal der leden, dagelijks op eene wonderlijke wijze toenam, gevoelde men de behoefte van deze vereeniging duurzaam en bestendig te maken, door zekere regelingen en om

haar
lokk
drac
heid
moe
land
mog
tijd
deel
het
tot
en
doo
wer
oor
doo
bro
ster
ver
dij
hei
ko
nie
Vo

haar tevens zoo vruchtbaar en zoo aanlokkelijk mogelijk te maken, door voordrachten over de plichten, de waardigheid, den stand, en de levensvraag der moeder. Voor en na, verzochten buitenlandsche medeleden, van zich aan te mogen sluiten, zoo dat in eenen zeer korten tijd andere filialen gesticht werden, en de deelneming was zoogroot, dat reeds in het jaar 1856, de vereeniging te Parijs, tot een aartsbroederschap verheven werd, en met twaalf aflaten gedurende het jaar, door eene Apostolische Breve, begunstigd werd. Langzamerhand werden in alle oorden der wereld filialen opgericht, welke door hare vereeniging met het aartsbroederschap, dezelfde geestelijke gunsten genieten. Tien jaren later werd de vereeniging te Mainz gesticht. Sedert dien tijd is de invloed dezer vereeniging steeds heilzaam geweest, en van vele plaatsen komen nog dagelijks aanvragen, om nieuwe vereenigingen te kunnen stichten. Voorwaar, het is slechts eene vereeniging

meer, onder tallooze vereenigingen! — zal men ons zeggen. Gaarne geef ik toe, dat eenigen wat hun getal aangaat zouden kunnen daargelaten worden, maar het doel 't welk zij beoogen mag niet ter zijde gelaten worden. Want wij mogen ons door geene bedriegeijke hersenschimmen laten misleiden. Het gezin wordt met een groot verval bedreigd.

De geloofsvijandschap heerscht reeds in vele landen van Europa en neemt dagelijks in hevigheid toe. In de volksscholen, op de werkplaatsen, in de inrichtingen van hooger onderwijs, in de pers, worden alle beschikbare middelen gebezigd, om den godsdiensthaat te voeden, twist en tweedracht te stichten tusschen de zonen van hetzelfde vaderland. Is het geloof eenmaal uit de harten verbannen, dan vervallen de grondbeginsels die er in ontsproten waren, de deugden verdwijnen welke de vruchten der goede grondbeginsels zijn, en zoo wordt de goede stemming langzamerhand verzwakt, en aan elke

zonden den vrijen toegang verleend. In deze richting beweegt zich de wereld in onze dagen. Zij oefent eenen allernoodlottigsten invloed uit op de familie. Mannen die door hun beroep, door hun ambt, of door andere betrekkingen, met den tijdgeest in aanraking komen, verliezen door deze onheilzame verhouding, den klaren blik en het vrij oordeel, en worden er op zulk eene wijze voor ingenomen, naarmate dat zij meer of minder zelfstandig zijn, en naarmate dat zij door de grondbeginsels van den godsdienst doordrongen zijn. Deze mannen zijn echtgenoten en huisvaders. Zullen zij hunne kinderen werkelijk christelijk opvoeden?

De moeder blijft door haren stand, door hare bezigheden, beter buiten het bereik der wereld dan de vader; zij is dientengevolge minder in gevaar, van haar geloof te verliezen en de reinheid der zeden te krenken; zij heeft zich geheel en al aan de belangen harer kinderen toegewijd. Zij heeft hen hidden geleerd,

heeft hen verteld van God en van den gekruisten Heiland, heeft hen in den godsdienst onderwezen, en hen over den catechismus ondervraagd. Maar nu komen zij tot eenen rijperen leeftijd, zij moeten scholen bezoeken, waaruit de godsdienst verbannen is, zij komen in aanraking met jeugdige genoten, zij hooren en zien van alles, wat hunne ijdelheid, hunne eigenliefde, hunne zucht na vermaken streelt. De moeder ziet het. Zij zoude niet aarzelen van met eenen leeuw in het strijdperk te treden, maar met de wereld? Aanmerkingen, waarschuwingen, berispingen kunnen alleen, wanneer de gelegenheid er voor gunstig is, nut stichten. Zoo zegt men, het kind is niet zeer genegen om dezelve aan te hooren, het weet ze nog niet te waardeeren, herhaalt men ze te dikwijls, dan worden zij geheel en al vruchteloos. Arme moeder! het is haar krachtens alle goddelijke wetten verboden van haar kind, der wereld en hare heillooze gevaren ten offer te bren-

gen, gevaren die hem zijn geluk, en zijne waardigheid ontnemen, en hem eens in een eeuwigdurend ongeluk zullen storten! Wat kan zij doen! — Zij kan bidden. Hoe wordt haar hart bevangen wanneer zij aan den zondvloed der gevaren denkt, en aan haar slecht uiterst zwak gebed. Troost u, arme moeder, en word lid van het broederschap der christelijke moeders, daar zult gij de noodige hulp en de noodige ondersteuning vinden, daar treft gij genoten aan die met u dezelfde zorgen, hetzelfde zielenleed deelen, daar bidden met u voor uwe kinderen, 120,000 moeders dagelijks, het klein gebed, hetwelk gij ook als medelid, voor hen en voor hare kinderen zult bidden, maandelijks wordt voor u en voor uwe dierbaren het heilig Misoffer opgedragen, in de H. Communie wordt eenen innigen liefdebond gesloten, tusschen het goddelijk hart van Jezus en uw bedrukt hart, een godvreezend priester onderricht u en leert u hoe gij uwe veelvuldige verplich-

tingen moet volbrengen, zijne vermaningen zullen u den noodigen moed verstreken om de talrijke wederwaardigheden van uwen levensstand, met geduld en met gelatenheid te verduren, en u overtuigen dat gij deelgenoot zijt aan het groote en verhevene liefdewerk, hetwelk de goddelijke Verlosser voor ons eens ondernam: het rijk Gods op aarde uit te bereiden, en zielen te winnen voor het eeuwig leven. »

Tot dus verre de edele gravin. Wij hopen dat onze lezeressen, er ernstig over voor God zullen nadenken, en het besluit zullen nemen, van lid te worden van dit heilzaam broederschap. De voorwaarden die wij hier laten volgen zijn hoegenaamd niet moeielijk, en geene enkele verplicht op straf van zonde. Ook moeders welke in plaatsen leven, waar het broederschap niet bestaat, kunnen zich laten inschrijven, en zij zijn niet verplicht van de maandelijksche vergaderingen bij te wonen, om deelachtig te worden aan de aflaten, die er aan verbonden zijn, en de

geldelijke bijdagen worden niet bepaald, elk een is vrij van er aan bij te dragen, zoo als zij het goedvinden, en hun vermogen het toelaat. Men behoeft zich slechts per brief te wenden aan den directeur van het genootschap, die elk een opneemt en de statuten zendt. * Ook is het voldoende van zich aan den bestuurder eener onderafdeeling te wenden.

Hierbij voegen wij den inhoud der statuten, met eenige ophelderingen. « Eene der heiligste verplichtingen der christelijke moeders — zoo lezen wij § 1. der regelen — is dat zij hare kinderen opvoeden, zoo als God het van haar wil, volgens den geest der heilige Kerk,

* Gemakshalver geven wij hier de namen op van eenige dezer directeurs : In Munster, pastoor Fecke (het broederschap is in de parochie van den H. Martinus gevestigd), in Mainz : Z. D. Hw. de Bisschop, eveneens in Regensburg. In Munchen, pastoor Weber, in Bamberg, kapellaan Dr Körber. Men kan zich ook direct wenden aan den directeur van het aartsbroederschap der christelijke moeders te Parijs, Pater Theod. Ratisbonne.

door dewelke zij herboren zijn voor Gods rijk. Om deze opvoeding goed te kunnen doen, ontvangen de ouders bijzondere genaden door het H. Sacrament des huwelijks. Deze genaden te bewaren, door eene medewerking in het gebed, door woord en voorbeeld, door gemeenzame stichting en voorspraak te vermeederen, is het doel der kerkelijke vereeniging van christelijke moeders. Door dezelve verbinden zij zich innig met het onbevlekt hart der moeder Gods, der reinste en verhevendste aller moeders, en zij zijn te gelijker tijd onderling vereenigd in de behartiging harer dierbaarst belangen, in de zorgen en in de gebeden, om op die wijze Gods zegen te verwerven voor hare kinderen en gezinnen.

Om lid dezer vereeniging te worden, lezen wij in § 2, wordt vereischt dat de moeders den katholieken godsdienst belijden, personen van elken stand kunnen opgenomen worden, hetzij dat zij nog door den echt verbonden zijn, of wel dat

zij reeds weduwe zijn, vermits hun levenswandel oprecht christelijk zij, en zij het vast voornemen hebben, van ijverig mede te werken, aan de verwezenlijking van het doel der vereeniging.

§ 3, 4, 5 en 6 spreken over het beheer der vereeniging, die onder de leiding staat van eenen geestelijken directeur. Verder worden eene voorzitteres, en eene onder-voorzitteres, en 12 geheimschrijfsters gekozen.— De voorzitteres moet den raad van toezicht bijeenroepen, en de vergaderingen aankondigen. Zij moet de weldaden, die de goddelijke barmhartigheid zich gewaardigd heeft, aan de gebeden der vereeniging te verleen, zorgvuldig inboeken. Zij moet alle stichtige mededeelingen, welke de christelijke moeders haar hierover toezenden aannemen, om daaruit hare jaarboeken te vervaardigen.

§ 6 luidt: Familie moeders, welke plaatsen bewonen, waar dit broederschap niet is opgericht volgens de voorschriften der

H. Kerk, kunnen zich op andere plaatsen waar het broederschap alreeds bestaat laten inschrijven, om deelachtig te worden aan de gebeden en aan de goede werken der christelijke moeders.

§ 7. Bepaalt de Kerk, waarin de hoofdzetel der broederschap gevestigd is.

§ 8. De kerkelijke verzamelingen moeten maandelijks plaats hebben, en voor zoo verre het mogelijk is, op die dagen waarop de leden eenen vollen aflat kunnen verdienen. Dan wordt eene heilige Mis, ter intentie der medeleden gelezen, daarna wordt eene meditatie of wel eenige andere stichtende voordracht gehouden. Ten slotte een gezamenlijk gebed, voor de algemeene en de bijzondere belangen der vereeniging, en om al de medeleden onder de bijzondere bescherming te stellen, der allerheiligste Harten van Jezus en Maria.

§ 9 bepaalt de verplichtingen der medeleden:

a. Van hunne kinderen met de meeste

nauwgezetheid op te voeden, volgens den geest van Jezus Christus, en van zijne H. Kerk.

b. Van dagelijks die gebeden te verrichten welke de vereeniging voorschrijft.

c. Van zoo dikwijls mogelijk de vergaderingen der vereeniging bij te wonen.

d. Van dikwijls te naderen tot de tafel des Heeren, van minstens één maal per maand de H. Communie op te dragen, ter intentie der vereeniging, of wanneer het naderen tot de H. Tafel niet mogelijk kan zijn, van dan aandachtig de H. Mis bij te wonen, en dan de geestelijke Communie tot dezelfde intentie op te dragen. Het is zeer te wenschen, dat alle leden gezamenlijk tot de H. Tafel naderen, onder die Missen, welke op de dagen der vergadering opgedragen worden.

Volgens § 10 moet elk vermogend lid, op den dag der aanneming eene vrijwillige beduidende gift schenken, en in het vervolg jaarlijks een offer. Tot dus verre de statuten.

Aan alle broederschappen, welke op deze wijze geregeld zijn, heeft de H. Vader bij rescript van den 18 september 1858, op twaalf verschillende feestdagen, of onder derzelver octaaf, eenen vollen aflat verleend, welke volgens de breve van den 22 Juni 1869, ook verdiend kan worden door de afwezige medeleden. Behalve deze is aan de medeleden eenen vollen aflat verleend inde uur des doods. Het kort dagelijks gebed luidt aldus :

O Maria, onbevleete Maagd, en Moeder der smarten, spreek onze kinderen voor bij het aanbiddelijk Hart van Jezus, die aan zijne moeder niets weigert. Bidt voor hen !

Heilige Engelen-bewaarders, bid voor hen !

Heilige Joseph, gij machtige beschermer, bid voor hen !

Heilige Joannes, gij lieveling van Jezus Hart, bid voor hen

Heilige Anna, moeder van Maria, bid voor hen !

Heilige Aloysius, bid voor hen !

Heilige Monica, bid voor hen !

VOLLE AFLATEN.

6 Januari : op den feestdag der H. Drie Koningen. 2 Februari, Maria Lichtmis. 19 Maart, H. Joseph. April, op den vrijdag van O. L. Vrouw der Zeven Weeën. 4 Mei, H. Monica. 21 Juni, H. Aloysius. 26 Juli, H. Anna. 28 Augustus, H. Augustinus. 1ste zondag van September, O. L. Vrouw der zeven weeën. October, het feest der H. Engelen bewaarders. November, octaaf van Allerzielen. December, de onbevleete Ontvangenis. Deze aflaten worden verdiend, wanneer de medeliden na eene rouwmoedige biecht gesproken te hebben, genaderd zijn tot de H. Tafel, in de kapel der broederschap, of in die plaatsen, waarin eene dusdanige kapel niet is, in elke kerk of kapel, en aandachtig zullen gebeden hebben, ter intentie van Z. H. den Paus.

Deze aflaten kunnen ook , op eenen dag gedurende de octaaf dezer feesten verdiend worden, en verder op elken dag welke de bestuurder der broederschap , voor de maandelijksche verzameling zal aanwijzen, ook dan wanneer deze dag niet valt onder de boven vermelde octaven.

Ten slotte verleent de H. Vader in het uur des doods eenen vollen aflaat aan alle medeleden, welke met een oprecht berouw over hunne zonden, het H. Sacrament der boete en des H. altaars zullen ontvangen hebben ; en in geval zij er niet voor in staat zijn, dat zij dan ten minsten met den mond of met het hart, den naam van Jezus aandachtig aanroepen. (Breve van 7 Mei 1862).

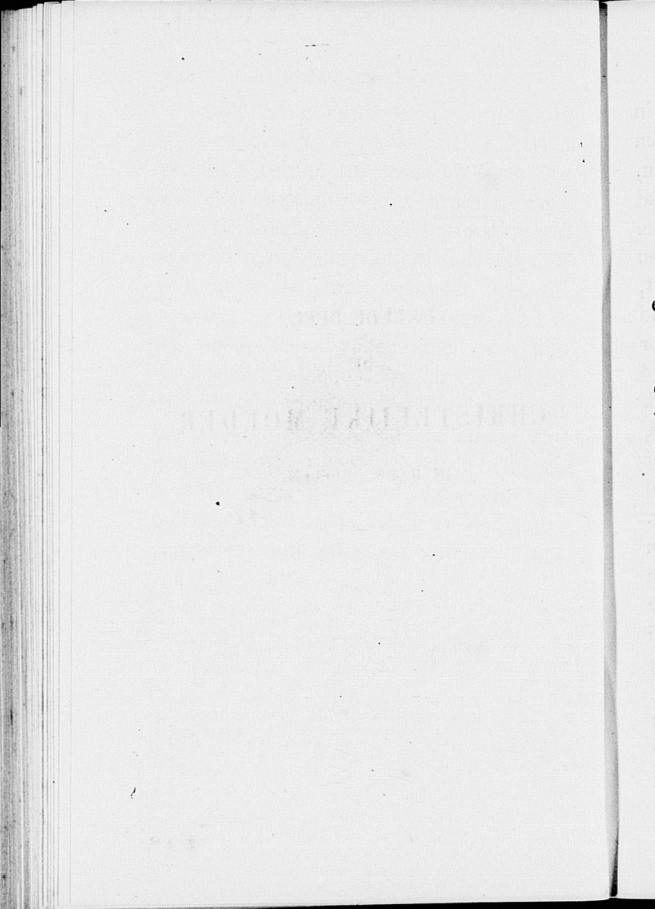
enēn
sten
dag
ap ,
zal
niet
ven.
uur
alle
ouw
ent
an-
oor
ten
am
eve

TWEEDE DEEL.

DE

CHRISTELIJKE MOEDER

IN HARE GEBEDEN.

GEBEDEN

*voor de wezenlijke verhouding en voor de
belangen van het moederlijk beroep.*

GEBED OP DEN VERJAARDAG VAN HET HUWELIJK.

O mijn God en Heer, het was op dezen dag dat ik in uw heiligdom neêrgekniel, voor het trouwaltaar het H. Sacrament des huwelijks ontving; en met deszelfs zegeningen uitgerust, den huwelijken staat aanvaardde. Zoude ik dezen dag laten voorbijgaan, zonder denzelven te heiligen en u te danken? Neen, o Heer, van gansch harte dank ik u, dat gij mij door een H. Sacrament in den huwelijken staat hebt opgenomen, en mijne echtelijke verbindtenis geheiligd en mij schatten van genade verzekerd hebt, opdat ik in staat zoude zijn, om aan de veelvuldige verplichtingen van den christelijken echt-

staat te kunnen beantwoorden, en van in onbreekbare getrouwheid in de liefde, in de onderdanigheid jegens mijnen man, en in de kuischheid volgens mijnen staat te kunnen volharden, en om de kinderen die gij mij geschonken hebt, te kunnen opleiden in uwe vreeze en in uwe tucht, om zoo doende mijne eigene zaligheid te kunnen verzekeren. Ik dank u voor alle genaden, welke ik sedert dien tijd krachtens dit H. Sacrament ontving, ik dank u voor de bescherming en de hulp, en voor al de weldaden aan mij en der mijnen, door uwe vaderlijke goedheid verleend. Zijt eeuwig geloofd en geprezen.

Heb ik getrouw de verplichtingen van mijnen staat vervuld, en altijd aan de ingeving der genade beantwoord? Heb ik altijd geleefd als eene ware christelijke vrouw? Ach, mijn geweten verwijt mij maar al te veel, (Denk er hier eenige oogenblikken over na). O mijn God, van ganscher harte betreur ik dit! Heb medelijden met mij! Vergeef mij in uwe

oneindige barmhartigheid, ter wille van Jezus uwen Zoon ! Vast en onwrikbaar is mijn besluit, en met eenen verdubbelden ijver wil ik er mij in de toekomst op toeleggen, om alle plichten welke op mij als christelijke moeder en als echtgenoot berusten, stiptelijk te vervullen. Hoe zoude ik anders kunnen hopen, van in uwe genaden te leven, en van mijne zaligheid te kunnen bewerken ? Maar, o Heer, wat zullen mij alle voornemens baten, wanneer gij mij de genade niet verleent, van deze te volbrengen ? Ik smEEK u, o Heer, van op dezen dag den zegen van het H. Sacrament te vernieuwen ; laat deszelfs genade elken dag mij steeds rijkelijker toevloeien ; en door deze bemoedigd en gesterkt, zal ik er altijd op bedacht zijn, om eenen levenswandel te leiden, die aan de heiligheid van mijn beroep beantwoordt.

Ook stel ik mijnen echtgenoot onder uwe bescherming. Verleen ons dat wij door dit heilig Sacrament zoo innig

vereenigd , steeds in de hartelijkste liefde, en in de getrouwste godsvrucht vereenigd blijven, opdat onze huwelijke staat, een waar afbeeldsel zij der innige vereeniging van Christus met zijne Heilige Kerk, en ons tot het eeuwig leven leide.

Neem onder uwe vaderlijke hoede, de kinderen die gij ons toevertrouwdet ! Zegen en bescherm hen, opdat zij steeds aangener worden in uw oog. Schenk mij de noodige hulp, opdat ik ze geheel en al ter uwer eer opleide.

Heilige Maagd en Moeder Maria, Heilige Joseph, alle heilige echtelieden en heilige ouders, bidt voor mij ! Amen.

GEBED BIJ DEN EERSTEN KERKGANG.

Ik dank u, o God, dat het mij door uwe genade vergund is van in uw H. Huis te verschijnen, ik dank u voor de hulp, en voor de bescherming welke gij mij verleend hebt. En op eene meer bijzondere wijze, dank ik U voor de genaden en welda-

den, waarmede gij mij en mijn kindje begunstigd hebt. Het is een geschenk uwer oneindige goedheid voor ons ; Gij hebt hem door het H. Doopsel tot een bovennatuurlijk leven geroepen , hem uitgerust met de onderscheidingen uwer kinderen, en deelachtig gemaakt aan de schatten der H. Kerk, ja den ganschen rijkdom der hemelsche heerlijkheid, en het vooruitzicht op het hoogste en op een eeuwigdurend geluk is hem verzekerd. O Gij oneindig milddadige God, Gij God der liefde en der barmhartigheid, zijt geloofd en geprezen voor al datgene hetwelk gij voor mijn kind gedaan hebt. — Gij hebt het aan mij toevertrouwd, opdat ik mij voortaan van mijne verplichtingen van christelijke moeder, met de meeste nauwgezetheid jegens hem kwijte , en hem opleide, opdat het hier op aarde nwen aanbiddelijken naam verheerlijke en u in den hemel eens lofprijze. Mijn hart is bereid, o Heer, mijn hart is bereid. Maar hoe zal ik deze even talrijke

als groote verplichtingen kunnen vervullen, wanneer uwe hulp mij ontbreekt, en uwe genade mij niet bijstaat ?

Sta mij dan bij, vervul mijn hart met uwen geest, en geef mij ijver, wijsheid en kracht, opdat ik het groote werk der opvoeding, tot u heilig welgevallen, tot het heil van mijn kind, en tot mijn eigen heil moge volbrengen.

In vereeniging met de H. Moeder van mijnen Heer, en met dezelfde gevoelens, waarmede zij zich zelve en haar goddelijk kind in den tempel, o Heer, ten offer bracht, breng ik ook, o God, mij en mijn kind aan u ten offer op den huidigen dag.

Geef o Heer, dat mijn kind, dat nu met uwe heiligmakende genade verrijkt is, deze nooit verlieze, geef dat ik mij voortaan beijvere, om mijn kind in de genade te doen volharden, en om hem aan u terug te geven, rijk aan deugden voor den hemel !

Heilige Maagd Maria, verhevene Moeder

Gods, met welke dankbaarheid, met welke vurige liefde tot God hebt gij uw kind in den tempel opgedragen ! Ik vereenig mij met u, en beveel mijn kind en al datgene hetwelk ik in de toekomst voor hem doen zal, aan uwe machtige voorpraak. Amen.

MORGENGEBED.

O aller goedertierendste God, gij hebt mij dezen dag geschonken, opdat ik u diene, door de getrouwe vervulling mijner plichten, en mijn eeuwig heil behartige. Sta mij hierin bij met uwe genade ! Verleen mij vooral uwe hulp, opdat ik de groote verplichtingen welke op mij jegens mijne kinderen berusten, heden met de grootste zorgvuldigheid en met de grootste getrouwheid volbrengende, en dat ik in al mijn doen en laten, hen steeds met een goed voorbeeld voorga ! Zegen al datgene, hetwelk ik heden voor hunne opleiding, en voor hun welzijn verrichten

zal. Neem mijne kinderen onder uwe hoede ! Dat uwe teedere liefde hen bescherm, en uwe genade hen bijsta. Bescherm hen in de gevaren , en bewaar hen van alle ongelukken ! Maar behoed hen vooral voor de zonde ! Vervul hun kinderhart met uwe heilige liefde, verlevendig en versterk hen door uwe genade, opdat zij u getrouw dienen, en met de jaren, in de deugd en in uwe heilige liefde mogen toenemen. Gij heilige Engelen bewaarders, en naamspatronen mijner kinderen, aan u beveel ik hen, neemt ze als de uwen aan, en bidt voor hen. Amen.

AVONDGEBED.

Ik dank u, o God en vader, voor alle genaden en weldaden, welke gij ook op den huidigen dag aan mij en aan mijne kinderen, op zulk eene liefdevolle wijze verleend hebt. Alle goede gaven komen ja van u ; gij waakt over ons met de grootste

barmhartigheid. Wee mij, omdat ik zoo ondankbaar ben, en u den besten aller vaderen, zoo dikwijls beleedig ! Wees mij genadig ! Vergeef mij vooral de fouten die ik begaan heb, door de verplichtingen van mijn moederlijk beroep te verwaarloozen !... Wat blijft mij anders over, dan u om vergeving te smeeken ! Moge ik toch meer en meer, de heiligheid mijner moederlijke plichten erkennen, en dezelve met de grootste gewetensijver vervullen ! Ja Heer, dit wil ik. Ik herhaal u mijn vast voornemen. Kom mij ter hulp met de schatten uwer genade ! Ontvlam mijn hart steeds meer en meer met uwe liefde, en met eene ware liefde voor mijne kinderen, opdat ik altijd ernstig behartige van hen op te voeden tot uwer meerdere eer en tot hunne eeuwige zaligheid.

Bewaak, o Vader van alle goedheden, mijne kinderen gedurende de duisternis der nacht. Dat uwe hand hen beschermte in hunne rust, verwijder den vijand van hunne rustplaats, en laat hunne heilige

Engelen bij hen vertoeven. Sta niet toe, dat deze nacht voor hen eene aanleiding zij van te zondigen ; behoud ze in de onschuld, en in de vlekkelooze reinheid ! heilige Maagd, H. Joseph, gij H. Engelen en uitverkoorenen, ik stel mijne kinderen onder uwe bescherming. Amen !

GEBEDEN EENER CHRISTELIJKE MOEDER,
WANNEER ZIJ HET H.
MISOFFER OPDRAAGT.

1° VOOR HAAR ZELVEN, OM VAN GOD DE VOOR
HET MOEDERLIJK BEROEP NOODZAKELIJKE
GENADEN TE VERWERVEN.

In het begin der heilige Mis.

O God ik verschijn hier in uw heilichdom, om u te smeeken, dat gij in uwe goedheid toch gewaardiget , mij de noodige genaden te verleen en, voor mijn moederlijk beroep. Ik ben niet in staat

der allerzaligste Maagd, van de H. Joseph, om de verplichtingen die er aan verbonden zijn, zoo na te komen, dat ik aangenam zij in uw oog, en dat ik het eeuwig welzijn mijner kinderen verzekere, wanneer gij mij niet helpt. Gij hebt mij den bijstand uwer genade verzekerd in het H. Sacrament des Huwelijks. Ware ik deze slechts waardiger ! Ach, o Heer, ik erken mijne onwaardigheid, en ook dat ik uwe genade niet waardig ben. Daarom kom ik aan het altaar van uwen goddelijken Zoon, om in vereeniging met het H. Offer, hetwelk hij, op hetzelfde ook voor mij volbrengt, niet geheel en al onwaardig te verschijnen, en verhoord te worden, wanneer ik om uwen goddelijken bijstand in mijn beroep, en om uwe hulp voor mijne kinderen smeeke. Verleen mij dan dat ik dit H. Offer met eene heilige aandacht bijwone, en mij uwer weldaden waardig make. Amen.

*Bij de Offerande. **

Almachtige eeuwige God, in vereeniging met den priester, draag ik u deze gaven van brood en wijn op, en leg met dezen in den geest, al de verlangens van mijn hart, mijn smeeiken voor de verwerking dier genaden welke noodig zijn voor de stiptelijke vervulling mijner plichten, op het altaar. O God ik erken het, dat even als deze gaven van brood en van wijn, zoo ook mijne gebeden gering en zonder waarde voor u zijn, maar daar het door uwe macht geschiedt, dat brood en wijn, in het U oneindig welgevallig offer des vleesches en des bloeds van uwen goddelijken Zoon veranderd worden, zoo gedoog dat in de vereeniging met dit H. Offer, ook mijn smeeiken, door uwe goedheid verhoord worde. Daarom smeeik ik u in den geest der ootmoedigheid, en met een verpletterd hart, en onder den aanroeping

*) Tusschentijds kunnen de gebeden op bladz. 248 en volgende gelezen worden.

als ook onder de gezamenlijke aanroeping der uitverkorene moeders en van alle Heiligen. Amen.

Bij de Consecratie.

O Jezus, gij gewaardigt u, in uwe oneindige liefde voor ons, op het woord van uwen dienaar, op ~~het~~ altaar neder te dalen, en onder de gedaante van brood en van wijn, het genadenrijk zoenoffer hetwelk gij eens op den Golgotha volbracht hebt, voor ons welzijn vernieuwd, voor ons daar te stellen, opdat wij aan deszelfs zegeningen en genaden deelachtig worden. In de diepste ootmoedigheid aanbid ik u, gij goedertierendste Heiland, hier tegenwoordig; gezegend en geloofd, zijt gij, o groote en driewerf heilige God! Ik dank u voor de talloze weldaden die gij mij verleend hebt! Neem mij en mijne lievelingen onder uwe hoede, en verhoor mijn smeeken bij dit heilig Offer, opdat ik voor mijne

kinderen, die gij zoo lief hebt, steeds eene ware goede moeder zijn moge. Amen.

Na de Consecratie.

O God, nu verheft zich mijn hart met een onbegrensd vertrouwen tot u ; want het is uw goddelijke zoon, welke mij bij u voorspreekt, en mijn smeeken, in vereeniging met het offer van zijn heilig vleesch en bloed, bij u ondersteunt. Het is geene andere offerande, dan die welke hij eens aan het kruis uit gehoorzaamheid jegens u, tot den dood toe volbracht. Dit Offer, was aan u oneindig welgevallig, moge zoo ook mijn bidden, in vereeniging met dit H. offer, en om zijnent wille bij u genade vinden ! Vergeef mij genadig, al datgeen hetwelk ik door ongetrouwheid , aan de verplichtingen van mijnen staat, misdaan heb ; verleen mij uwen bijstand, opdat ik deze voortaan met eenen verdubbelden ijver volbreng. Geef mij al die genaden, welke ik zoo zeer

noedig heb , voor de goede opvoeding mijner kinderen : een voorbeeldig leven, liefde, moed, wijsheid, geduld, zachtmoedigheid, volharding, ijver in het gebed voor mijne kinderen. Verleen mij o Heer, de genade van mijne kinderen zoo op te voeden, dat zij u tot eer strekken, en voor zich zelven , voor tijd en eeuwigheid gelukkig mogen zijn, en ik er mij de eeuwige zaligheid door moge verzekeren. Amen.

Voor en bij de H. Communie.

Het gebed tot Jezus den kindervriend.
Bl. 257.

Bij het einde der Mis.

Gebod tot den H. Geest om zijne 7 gaven
bl. 284, en de gebeden van bl. 266 tot 277.

II. GEBEDEN ONDER DE H. MIS, WANNEER DE
MOEDER DIE VOOR HARE KINDEREN HOORT.

Bij het begin der H. Mis.

O God, de liefde voor mijne kinderen, en het verlangen naar hunne zaligheid, doet mij heden uw H. Altaar naderen, om het offer van uwen goddelijken Zoon bij te wonen. Hoe zeer ik ook het welzijn van mijne kinderen behartig, en welke moeite ik mij ook zoude kunnen getroosten om ze goed op te voeden, zoo zullen toch al mijne pogingen nutteloos zijn, wanneer gij mij niet helpt, en mijne kinderen niet met uwe genade begunstigt. Daarom smee ik u, o Heer, en daar mijn gebed en mijn smeeken ellendig en onwaardig is voor uw oog, zoo vereenig ik deze in dit H. Misoffer, met het offer van uwen goddelijken Zoon, mijnen Heer, en bied u zelf dit offer aan voor mijne kinderen. Geef mij de genaden, dat ik

dit met eene groote godsvrucht doe ,
en dat ik voor mijne lieve kinderen
talrijke genaden moge verwerven. Amen.

Bij de Offerande.

God hemelsche Vader, de geringe gaven
van brood en wijn, worden u door den
priester aangeboden, opdat gij zelf uit
dezen, u een welgevallig offer moget
voorbereiden. Het plechtig oogenblik na-
dert, waarop door de kracht van den
heiligen Geest, bij het woord van den
priester, de wondervolle gedaanteveran-
dering zal plaats hebben, en dat uw
goddelijke Zoon, onze priesterofferaar,
en ons offer zijn zal. Zoo breng ik in den
geest mijne kinderen, op deze aan u toe-
gewijde plaats, opdat de zegen van dit
genadevol offer, over hen nederdale.
Schenk hen door de verdiensten van dit
heilig offer vergeving voor hunne zonden,
wees hen genadig, en bewaar hen in de
toekomst voor de zonde. Evenals door

uwe Goddelijke macht hier brood en wijn, in het H. vleesch en bloed van Jezus Christus veranderd wordt, zoo toon krachten dit H. offer, de macht uwer genade, opdat hun hart steeds meer en meer gestemd worde voor de volmaaktheid van eenen echt christelijken levenswandel, en dat zij door eene voortdurende volharding in de beoefening der deugd, u steeds aangenamer mogen zijn. Het zijn toch ook uwe kinderen ; zegen hen dan en vervul hen met uwe genade, opdat zij uwer waardig zijn. Verleen hen, dat zij u met een levendig geloof, en met eene kinderlijke liefde aanhangen, en dat uw heilige wil, het richtsnoer zij van hun leven, waarvan zij nooit van afwijken, maar dat zij uwe wegen getrouw bewandelende, voor tijd en eeuwigheid gelukkig mogen zijn. Amen.

Gij heiligen Gods, H. Maagd Maria, H. Joseph, gij Engelen bewaarders, en alle heilige kinderen, ondersteunt mijn gebed, en smeekt opdat de vruchten van dit H. offer, rijkelijk aan mijne kinderen,

mogen worden medegedeeld. Amen.

Bij de Consecratie.

Goddelijke Heiland, gij die eens aan allen weldoende, in het H. Land onder de menschen rondwandeldet, gij zijt wederom van den Hemel nedergedaald, gij staat voor mij, door uwe geheimnisvolle tegenwoordigheid, onder de gedaante van brood en wijn, in de genadevolle vernieuwing van dit uw heilig offer. Zoo zal ik ook, na het voorbeeld der moeders in het heilig land, deze genadevolle oogenblikken benutten, om aan u, goddelijke kindervriend, mijne kinderen in den geest voor te stellen. O Heer Jezus, hetgeen gij eens deed, ten gunste der kinderen dier moeders, toen gij ze in uwe armen sloot, en hun de handen oplegdet, gelief dit ook door de genade en de zegeningen, die aan dit heilig offer verbonden zijn, aan mijne kinderen te verzekeren.

Na de Consecratie.

God hemelsche Vader, gelijk gij eens, als uw goddelijke Zoon, mijn Heiland op de aarde rondwandelde en werkte, van uit den hemel gesproken hebt : « Deze is mijn geliefde Zoon, in dewelke ik mijn welbehagen heb, » zoo ziet gij ook nu met welgevallen op hem neder, daar hij ter eere van uwen heiligen naam en voor het welzijn uwer kinderen, zijn heilig offer op eene geheimnisvolle wijze vernieuwd heeft. Terwijl ik nu mij met zijn heilig offer vereenig, zoo verschijn ik be-
moedigd voor den troon uwer barmhartigheid, om u mijne kinderen aan te bevelen. Neem hen onder uwe machtige bescherming in alle gevaren, naar de ziel en naar het lichaam. Behoed hen voor de zonde, en voor al datgeen hetwelk hunne zielen kan schaden. Beschik welwillend al het tijdelijke voor hun welzijn, bewaar hen in eene ongekreukte onschuld, be-

houd hen in uwe genade! Verleen hen dat zij naar het voorbeeld van den goddelijken Heiland toenemen met de jaren in de ware wijsheid, in de deugden en in bevalligheid voor u en voor de menschen. O God, die machtig zijt, door uwe genade wees krachtens dit heilig offer van uwen Zoon, zoo met mijne kinderen, dat zij steeds mijnen troost en mijne vreugde mogen zijn hier op aarde, en mijne kroon in de eeuwigheid, en dat zij u, machtige vader, steeds behagen. Amen. *Gnxe Vader*, (voor de kinderen).

Bij de H. Communie.

O Heer Jezus, gij Zoon van den levenden God, nog eens wend ik mij tot u, gij hebt volgens den wil des Vaders, en in medewerking van den H. Geest, door uwen dood, der wereld het leven gegeven, zoo smeeke ik u, door dit uw heilig vleesch en bloed, van mijne kinderen van al hunne kwalen te willen verlossen, opdat zij steeds

uwe geboden trouw nakomen en nooit van u gescheiden mogen worden. Amen.

Bij het einde.

Gebed, bl. 280

VERSCHEIDENE GEBEDEN DER CHRISTELIJKE MOEDERS.

A. VOOR HAAR ZELF.

Gebed om de genade van een goed voorbeeld.

O God, welke groote beteekenis heeft ook voor mij het woord van uwen goddelijken Zoon! « laat uw licht schitteren! » Het is uwen wil dat ik voor mijne kinderen een toonbeeld zij, aan eenen aan u welgevalligen levenswandel! Hoe kan het anders mogelijk zijn, dat zij eens zelf goed worden. Daarom smee ik u, (door de verdiensten van uw heilig offer), om bijstand voor een waar christelijk leven. Verleen

mij de schatten uwer genade, opdat ik bij machte zij, van in al mijn reden, in mijn doen en laten al datgeen te vermijden, hetgeen een christen onwaardig is. Help mij, opdat ik alle deugden van het christelijk leven beoefene, en dagelijks nieuwe vorderingen make in de christelijke volmaaktheid, opdat mijn levenswandel, het toonbeeld voor mijne kinderen moge zijn. — Hoe wonderbaar zijn uwe werken, met uwe heiligen ! werp eenen meedoogenden blik op mij, alhoewel ik onwaardig ben van zulk eene uitstekende weldaad te ontvangen. Maar gij zijt een God van medelijden en van barmhartigheid ; gij bemint mijne kinderen ; zij zijn immers ook de uwe. Ter wille van hen, ter wille van uwen Zoon, verhoor mijn gebed. Amen.

Gebed om de ware bovennatuurlijke liefde van God te verwerven.

O God, gij Vader mijner kinderen, daar

gij mij dezelve hebt willen toevertrouwen, zoo hebt gij in mijn hart een deel dier liefde ingeprent, welke uw goddelijk hart jegens mijne kinderen bezielde, en gij zijt bereid, krachtens het H. Sacrament des Huwelijks, door uwe genade de natuurlijke moederliefde te veredelen en te heiligen, opdat wij steeds uit wederliefde jegens u, het heil onzer kinderen mogen behartigen. Zoo smee ik u, gesterkt door het vertrouwen op de uitwerksels van dit H. Sacrament, door de verdiensten van uwen goddelijken Zoon, door zijn liefde voor de kinderen, en door de voorspraak van alle uitverkorene moeders, om deze genade. Duld niet, dat ik door de natuurlijke liefde verblind, datgene verzuim, hetwelk vereischt wordt voor eene degelijke christelijke opvoeding mijner kinderen.

Bewaar mij voor eene ontijdige bestraffing, en voor eene ontijdige verschooning. Geef mij moed en kracht, opdat ik mij niet ontzie van te tuchtigen wanneer

het noodzakelijk is ; en dat ik deze verplichting zoo volbrengte als het behoort.

Verlicht mijn verstand, o God, opdat wanneer ik mijne kinderen, met het oog des geloofs aanschouw, leere hen steeds meer en meer met die liefde te beminnen, welke uwen grooten heiligen Vader jegens hen bezielt ; opdat ik hen beminne als uwe kinderen, uitgerust met de schoonheid en de voortreffelijkheid uwer heiligmakende genade, als broeders en zusters van Jesus Christus, vrijgekocht door zijn heilig bloed , als tempels van den H. Geest, als deelgenooten der gemeenschap der heiligen, geroepen om in uw heilig huis, eeuwig deel te hebben aan uwe heerlijkheid en zaligheid.

Verleen mij dan , o God , door deze waarheden, en door uwe genade, dat deze heilige liefde voor mijne kinderen steeds volmaakter worde, opdat ik ten allen tijde vooral behartige van hen op te leiden voor u, en van hen op te voeden in de ware godsvrucht en vroomheid, opdat zij

uwen naam verheerlijken en zalig worden. Vervul mij met ijver voor het heil hunner zielen. Moedig mij aan en versterk mij, opdat mij geene moeite te zwaar, geen offer te groot zijn moge, opdat ik in het werken, het lijden en bidden onvermoeid volharde, wanneer het zielenheil mijner kinderen dit vordert. Heer, schenk mij die heilige liefde, waarmee gij de harten van zoo vele heilige Moeders vervuld hebt, door Jezus-Christus. Amen.

Gebed om wijsheid.

Hoe groot, o God, en hoe belangrijk is het beroep, dat gij mij hebt toevertrouwd, maar hoe zwaar zijn tevens ook de verplichtingen die er aan verbonden zijn. Op mij berust de verplichting, van elk dier kinderen welke gij mij toevertrouwd hebt, volgens zijne bijzondere hoedanigheden op te voeden, zijne gebreken tegen te gaan, en hem op te leiden in de beoefening der christelijke

deugden. O mijn God, ik ben onwetend en nergens toe in staat.

Hoe zoude ik den rechten weg kennen die mij tot mijn doel leidt, indien gij mij niet helpt? Zend dan, o God des lichts en der wijsheid, van uwen hemelschen troon een straal uwer goddelijke wijsheid in mijn hart, gelijk gij eens Salomon verhoordet, toen hij u bad voor een wijs en vlekkeloos hart, opdat hij zijn volk heilzaam zoude kunnen regeeren. Verlicht mij, opdat ik erkenne, hoe ik mijne kinderen, volgens hun karakter behandelen moet, opdat zij van hunne gebreken ontdaan, bewaard blijven voor al datgene wat voor hen nadeelig en gevaarlijk is; toon mij de middelen en den weg aan, om hen werkelijk goed te kunnen opvoeden, doet mij de uitersten vermijden, opdat ik niet ontijdig streng, en ook niet opeene noodlottige wijze toegevend zij, geef mij het waar woord wanneer ik hen onderwijs; bemoedig en vermaan mij, toon mij uwen heiligen wil wanneer zij mij om raad

vragen : Laat mij het werk der opvoeding volbrengen onder uwe leiding, zooals gij die uwe kinderen met oneindige wijsheid op den waren weg van hun heil weet te leiden. O heilige Geest, gij die de genaden en de gaven verleent, verleen mij de gaven van wijsheid en van raad, voor het welzijn mijner kinderen. Amen.
Onze Vader, wees Gegroet.

Gebed om standvastigheid.

O God, gij weet het, hoe licht dat ik onder de ontberingen, de bezwaren en de inspanningen, welke aan de opvoeding der kinderen verbonden zijn, moedeloos en ongeduldig word. En wee mij wanneer ik mij daardoor verleiden liet, om datgene te verzuimen hetwelk ik verplicht ben te doen, hetwelk voor het welzijn mijner kinderen noodzakelijk is, of hierin nalatig wordt! Vervul mij dan met moed en kracht, opdat ik de moeielikheden van mijn beroep met gewilligheid

overneme en met geduld verdrage. Leer mij in hen het kruis vereeren, hetwelk uw heilige wil voor mijn welzijn bestemd heeft ; opdat ik het dagelijks opneme, en het drage uit wederliefde voor mijnen Heiland, die eens zulk een vreesselijk lijden doorstond, voor het heil der zielen. Doe mij steeds de heilzame vruchten beseffen, van zoovele zorgen, waaraan het tijdelijk en het eeuwig geluk mijner kinderen verbonden is, met eene onschatbare belooning voor mij. — Zoo verleen mij dan, dat ik nergens voor terug deins, en voor mijne kinderen al het mogelijke doe, hetgeen voor hunne goede opvoeding onontbeerlijk en nuttig is. — O H. Geest, Gij geest der sterkte, verleen mij de gave der sterkte. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Gebed om zachtmoedigheid.

Goddelijke Heiland, gij die gedurende drie jaren met uwe leerlingen omgingt, als een vader met zijne kinderen, hoe-

veel moest gij u wegens hunne onvolmaaktheden, en wegens hunne gebreken laten welgevallen, en hunne handelingen, hunne ruwheden, gaven u zoovele gelegenheden van toornig en ongeduldig te worden ! En ondanks dit alles, waart gij jegens hen, voorkomend, liefdevol, geduldig, zachtmoedig en milddadig ! Nooit kwam een hard, een onvriendelijk woord over uwe lippen. —

O mocht ik toch aan u gelijken in mijnen omgang, met mijne kinderen ! Wil ik werkelijk mijn eeuwig welzijn verzekeren, dan ben ik verplicht van uw voorbeeld na te volgen. Leer mij dan de zachtmoedigheid ! Wanneer ten gevolge der fouten en der verkeerdheden der kinderen, de toorn en het ongeduld in mij opzwellen, verleen mij dan de beheersching dezer neigingen, opdat mijne woorden en mijne daden, deze verkeerde neigingen niet verraden. Beziel mijn gemoed, opdat ik kalm en onbezonnen blijve wanneer ik mijne kinderen vermanen of

best
uit
C
lijd
C

(Bij

d
h

C

voor
deze
de c
ter.
ook
zigt
vol
en
deli
alles
alles

bestraffen moet. Want de toorn richt niets uit wat u aangenaam is.

Gij zachtmoedigste Jezus, heb medelijden met mij. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet.

Gebed tot Jezus, den kindervriend.

(Bijzonder gedurende de H. Mis, na de de H. Communie, en wanneer men een bezoek brengt aan het H. Sacrament).

O Jezus, hoe groot was eens uwe liefde voor de kinderen ! Deze liefde is nu nog dezelfde als voorheen, ja uwe liefde voor de christelijke kinderen is nog veel grooter. Zoo bemint gij, o goddelijke Heer ook mijne kinderen even als ik zelve, en gij zijt hun goddelijke vriend. O hoe troostvol en bemoedigend voor mij ! Zijt geloofd en geprezen. — Verleen mij dan, goddelijke Heiland, de genade, dat ik in alles zoo met mijne kinderen omgâ, en alles zoo voor hen doe, zoo als de verlan-

gens van uw goddelijk hart het van mij vorderen. Verleen mij, dat ik ze geheel en al voor u opleide, en hen op alle mogelijke wijzen zoo onderrichte, dat zij u steeds beter erkennen, u hunne onbegrensde liefde wijden, en volgens uwe leer, en naar uw voorbeeld hun geheel leven inrichten, opdat zij uwe ware zonen en dochters mogen zijn, en door u de eeuwige zaligheid verwerven.

O Jezus, krachtens het heilig Sacrament, door hetwelk gij mij in den huwelijken staat en in het moederlijk beroep gesteld hebt, en door de genade van uw heilig offer, verleen mij, dat ik al de verplichtingen der christelijke moeders, met de grootste getrouwheid vervulle. Dat mijn levenswandel een voorbeeld zij voor mijne kinderen; beziel mijn hart met de liefde, welke uw goddelijk hart jegens mijne kinderen vervult, schenk mij wijsheid en zachtmoedigheid, geef mij ijver in het gebed voor mijne kinderen. Uw goddelijke zegen

kome over alles wat ik aan mijne kinderen doen zal. Amen.

*Gebed tot den Heiligen Geest voor zijne
zeven gaven.*

O Heilige Geest, gij bronader en gever van alle genaden en weldaden, tot u neem ik mijne toevlucht. Hoe zeer heb ik uwe genaden noodig in het groot werk der opvoeding ! Verleen mij dezelve, naarmate der grootheid mijner behoefte.

Schenk mij de gave der wijsheid, opdat ik in de opvoeding mijner kinderen vooral hun zielenheil beooge, en in alles die wegen en die middelen erkenne, welke hun het zekerste eene grondige godvruchtigheid en de ware vroomheid zullen verwerven, en hen tot het eeuwig heil zullen voeren. Amen.

Schenk mij de gave des verstands, opdat ik door u in de ware kennis der leer van onzen heiligen godsdienst ervaren

worde, en in staat zij, van mijne kinderen met een goed gevolg er in te kunnen onderwijzen, en eene groote liefde voor den H. Godsdienst in te boezemen. Amen.

Schenk mij de gave der wetenschap, waardoor ik datgene leere, hetwelk voor mij en voor mijne kinderen aanbevelingswaardig is ; opdat ik in staat zij van de kinderen te onderrichten in al datgene hetwelk hun nuttig en voor hen noodzakelijk is. Amen.

Schenk mij de gave van raad, opdat ik in het groot werk der opvoeding altijd den rechten weg insla, de vereischte middelen uitkieze en deze behoorlijk toepasse, om al datgene hetwelk de heilige bevelen Gods, en het belang van mijne kinderen van mij vorderen, voor hun tijdelijk en eeuwig welzijn, met de grootste nauwgezetheid te volbrengen. Amen.

Schenk mij de genade der sterkte, opdat ik niet moedeloos worde, tengevolge der bezwaren en der ontberingen van mijn moederlijk beroep, maar met eenen

opbeurenden moed volharde, opdat ik mij nooit door eene verkeerde liefde jegens mijne kinderen late verleiden, tot hunne schade, door tot hunnen ondergangen, hen te verschoonen, maar om met eene christelijke sterkmoedigheid daar waar het noodzakelijk is, eene strenge tucht onder hen te handhaven. Amen.

Schenk mij de gave der godsvrucht, en ontsteek door uwe genade in mijn hart het vuur der heilige liefde, opdat ik getrouw in den dienst van mijnen Heer, en vol ijver in de beoefening der christelijke deugden, en van alle goede werken, door het voorbeeld van eenen volmaakten christelijken levenswandel, mijne kinderen inlichte, en mijne onderwijzingen en vermaningen, door de zalving der ware godsvrucht en der genade, voor hen heilzaam mogen zijn. Amen.

Schenk mij de gave der vrees des Heeren, en doordring mijn hart met eenen grooten afkeer voor de zonde, en met eene heilige verfoeiing voor elke

belediging van mijnen Heer, opdat ik niet door mijne zonden, aan de kinderen ergernis geve, en de schuld worde dat de grootste van alle rampen, de zonden en hun verderf over hen neêrkome. Amen.

Gebed tot de Heilige Maagd.

O allerheiligste Maagd Maria, gij wonderbare moeder, tot u neem ik mijnen toevlucht, daar de Heer mij met het moederlijk beroep vereerd heeft. O mocht ik ook als moeder aan u gelijken, en uwer liefde niet onwaardig zijn. Verwerf voor mij, gij heilige en machtige moeder, deze genade, en moge het mij door uwe voorpraak vergund zijn, dat ik met gewetensnauwgezetheid, met getrouwheid, en met volharding al mijne moederlijke plichten vervulle. Welken godgevallig en heilig leven was het, hetwelk gij, heilige Moeder, aan de zijde van uwen heiligen bruidegom, met Jezus uwen goddelijken Zoon, in het gebed, in God toegewijde

bezigheden, en in goede werken in het nederig huisje van Nazareth leidet ! O laat dit tot voorbeeld strekken van mijn familieleven ! Smeek den Geest der godsvrucht, opdat hij over ons huis nederdale, opdat mijne kinderen steeds slagen in alles wat goed is. Amen.

Gebed tot den H. Joseph.

O H. Joseph, gij getrouwe gezelschap der H. Moeder, uwe maagdelijke bruid, gij die haar en haar goddelijk kind met zulk eene toegenegenheid, en met zulk eene groote zorgvuldigheid beschermt hebt, en uwe levensdagen aan hen offerdet, ik smeeke u, van ook mijn beschermer, en die mijner kinderen te willen zijn, en spreek ons voor bij Jezus uwen goddelijken pleegzoon. Verkrijg voor mij de genade, opdat ik de verplichtingen jegens mijne kinderen moge vervullen, gelijk Maria en u die jegens Jezus eens vervuldet. H. Joseph bid voor mij ! Amen.

Gebed tot de H. Engelen bewaarders.

O heilige Engelen bewaarders, gij hemelsche vrienden mijner kinderen, vol vertrouwen wend ik mij tot u. Zij die de Heer aan mijne zorgen heeft toevertrouwd, zijn ook het onderwerp uwer liefde, uwer teederste zorgen. Verkrijgt dan voor mij de genade, dat mij dezelfde gevoelens jegens mijne kinderen bezielen als de uwe, dat ik hunne belangen behartige even als gij, en hen voor God en voor den Hemel opleide. O moge ik zulk eene moeder voor mijne kinderen zijn, dat ik nooit uwer liefde en uwer vriendschap onwaardig moge zijn! Verwerft dit voor mij. Amen.

Gebed tot de H. Naamspatronen der kinderen.

Heilige naamspatronen mijner kinderen, gedenkt ook hunner moeder, en bidt voor mij, opdat ik door uwe voorspraak

de genade verwerve, van door woord en daad, eenen heilzamen invloed op mijne kinderen te kunnen uitoefenen, opdat ik hen, in de trouwe navolging uwer deugden, tot werkelijk goede medeleden der H. Kerk kunne opleiden, en zij eens opgenomen mogen worden in uw gelukzalig gezelschap. Amen.

B. VOOR DE KINDEREN.

Gebed der moeder, om van God den zegen en het welslagen harer zorgen voor hare kinderen te verkrijgen.

O God, zonder den zegen uwer genade, zal al hetgeen ik voor eene goede opvoeding mijner kinderen doen zal, geene goede vruchten opleveren. Ofschoon ik ook plant en begiet, zoo zal de groei ontbreken wanneer gij dezen niet verleent.

Te vergeefs bouwen de bouwmeesters, zegt uw profeet, wanneer de Heer aan den bouw niet helpt; en wanneer de Heer

het huis niet bewaart, dan waakt de wachter vergeefs. Daarom smeeik ik u, o Heer, zegen al datgene hetwelk ik door onderwijzing en vermaning, door waakzaamheid en bestraffing voor mijne kinderen doen zal, help mij over dezelve waken, opdat zij behoed mogen blijven voor alle gevaren der ziel en des lichaams, help mij bouwen, opdat het gebouw der deugden en der volmaaktheid in hen eene vaste grondlage hebbe, en zich steeds hooger verheffe. Begeleid welwillend, al mijne woorden en al mijne werken met uwe genade; opdat zij steeds tot het beste welzijn mijner kinderen mogen strekken. Door Jezus Christus. Amen.

Gebed om bescherming voor de kinderen in hunne gevaren.

O God, aan hoe vele, en aan welke groote gevaren zijn mijne kinderen blootgesteld, gevaren voor het lichaam en voor de ziel :

gevaaren die hen met eenen onherstelbaren ondergang bedreigen ! En hoe ontoereikend is de bescherming, die ik hen verleen kan. Ja, o Heer, te vergeefs waak ik over hen, wanneer gij niet waken wilt. Maar wanneer zij onder uwe hoede vertoeven, o Allerhoogste, en door u, o God des Hemels beschermd worden, dan alleen kan ik gerust zijn. Zoo stel ik dan, o Heer, mijne kinderen onder uwe machtige bescherming. Houd hen verre verwijderd van al datgeen hetwelk voor hunne gezondheid schadelijk en gevaarlijk is ; sterk hunne ledematen, maar behoed hen vooral voor alle gevaaren der ziel. Verwijder met uwe machtige hand al datgeen van hen, hetwelk eenen noodlottigen invloed kan uitoefenen op hun jeugdig hart, en hen tot de zonden kan verleiden. Bewaar hen voor de zonde ! zend uwe H. Engelen , opdat zij mijne kinderen behoeden op al hunne wegen, dat zij hen op hunne handen dragen, opdat zij zich niet aanstooten. O almachtige God en

Vader, leid mijne kinderen zoo door de gevaren en de stormen van dit leven, dat zij eens zeker in de haven des heils zullen aanlanden. Amen,

Gebed opdat de Heer de kinderen voor de doodzonden moge bewaren.

O God, hoe talrijk en hoe groot zijn in deze dagen voor mijne kinderen de gevaren der zonden, de gevaren des bederfs. En nooit zal ik bij machte zijn, van hen hiervoor te beschutten; gij moet hen redden en tot de overwinning leiden. Zoo rust u dan uit, o Heer, met de kracht uwer genade, en snel met eene groote macht te hulp, opdat nooit het monster der doodsonde mijne kinderen nadere. Gij weet het, o Heer, hoezeer ik mijne kinderen bemin; maar liever zal ik hen door den dood aan mijne zijde zien ontrukken, dan dat zij door zware zonden in den dood der ziel vervallen, en voor u, een voorwerp van afkeer en van haat

worden. Daarom smee ik u, gij Vader mijner kinderen, haast u, wanneer soms een langer leven hen in dit ongeluk zoude storten, met hen tot u terug te roepen ; opdat ik hen missend gedurende dit kortstondig aardsch leven, hen in uw huis terug vinden moge, om hen eeuwig met u en in u te bezitten. Verhoor mij, o Heer, verhoor mij, door Jezus Christus. Amen. *Wees gegroet Maria.*

Gebed om tot God voor de kinderen te bidden, opdat Hij hen den geest der ware godvrucht en vreeze des Heeren verleene.

O God, alle goede gaven komen van u, door u alleen zijn wij in staat gesteld van goed te kunnen doen. Gij doet in ons den wil tot het goede ontstaan, gij helpt ons het goede volbrengen ! Gij hebt mijne kinderen in het H. Doopsel tot de uwen herschapen, en de kiemen der deugden in hunne harten gelegd, maar ook het

toenemen en het versterken der deugden, komt van u. Zoo neem dan mijne kinderen in genade aan. Verleen hen, dat zij geheel en al, in en door het geloof leven. Verhef hun hart tot hemelsche gedachten en begeerten. Ontsteek in hen het vuur uwer liefde, opdat zij u aanhangen, u voor oogen houden, uwe geboden steeds trouw vervullen. Voed in hen den geest des gebeds, opdat zij steeds ijverig zijn in het gebed en voor den H. godsdienst, opdat zij leeren bidden zoo als het behoort, en rijk worden aan hemelsche genaden. Bewaar hen in eene ongekwetste onschuld, en in eene groote reinheid des harten. Gij zijt machtig, o God, en in staat van elke genade overvloedig te verleen, zoo bezook dan mijne kinderen met uwe genade, opdat zij in de oprechtste en in de nartelijkste godsvrucht en vroomheid bevestigd worden en toenemen, om tot de eeuwige zaligheid te geraken. Amen.

Gebed om van God de noodige genaden voor de kinderen te verkrijgen, opdat deze de plichten van hunnen staat trouw vervullen.

Algoede God, verleen aan mijne kinderen de genade, opdat zij die verplichtingen, die zij als kinderen jegens hunne ouders hebben, getrouw vervullen. Het is uw heilige wil, dat elk een zich hoofdzakelijk heilige door de getrouwe volbrenging der plichten van zijnen staat. Gij vordert bijgevolg van mijne kinderen niets zoo zeer, dan dat zij jegens hunne ouders liefdevol, onderdanig en eerbiedig zijn; slechts dan alleen kunnen zij u aangenaam zijn; en dan alleen zullen zij eens goede menschen worden. Zoo boezem dan, o allergoedertierendste vader, mijne kinderen den geest van eerbied en liefde in, spoor hen aan, opdat hun hart steeds met dankbaarheid en liefde vervuld zij jegens hunne ouders, en zich met eene

willige gehoorzaamheid aan hen onderwerpen. Onderdruk in hen, de eigennigigheid en den eigenwil, leer hen den wil hunner ouders, met getrouwheid vervullen, opdat zij daardoor leeren ook aan u te gehoorzamen. Gij hebt eenen rijken zegen, voor tijd en voor eeuwigheid aan de getrouwe vervulling van dit gebod verbonden, laat o Heer, dezen zegen over mijne kinderen rijkelijk nederdalen. Amen.

*Gebed voor de kinderen voor de genade der
kuischheid.*

O allerheiligste God, gij die de reinheid des harten en de onschuld bemint, verleen aan mijne kinderen de onschatbare gave der reinheid. Ongelukkig zij, wanneer het wangedrocht der onkuischheid hen overweldigde. Hoe ongelukkig zouden zij dan zijn — en mogelijk voor tijd en voor eeuwigheid. Heer, behoed en be-

scherm hen, houd met uwen machtigen arm dit wangedrocht verre van hen verwijderd. Zonder uwe genade, kunnen zij onmogelijk de kuischheid bewaren! O God, verleen hen deze genade! Moge door uwe tusschenkomst hun hart aan een heiligdom gelijk zijn, vreemd aan alle onreine gedachten en begeerten; door haar zij hun oog zedig, hun oor en hunnen mond ontoegankelijk voor elke ontuchtige rede. Vervul hen door uwe genade met afkeer, jegens al datgene hetwelk met de eerbaarheid strijdig is, en laat hen voortleven, in eene ongekreukte reinheid van het lichaam en van de ziel, opdat zij steeds hunne handen vlekkeloos tot u kunnen richten, en hun lichaam een onontheilige tempel van den H. Geest blijve. O God, gij beminnaar der kuische zielen, neem mijne kinderen onder de schare uwer lievelingen op, laat de zegeningen en de weldaden, die gij in uwe goedertierenheid voor den tijd en voor de eeuwigheid aan de kuischen ver-

zekerd hebt , ook over mijne kinderen neêrkomen. Amen.

Heilige Maagd Maria , gij kuische moeder, gij voorbeeld en voorsprekeres van alle reine zielen, H. Joseph, gij kuische bruidegom der H. Maagd, H. Aloysius, gij engel in het vleesch, H. jongelingen en jonge dochters en H. kinderen en alle heiligen, staat mij bij met uwe krachtige voorspraak, opdat de Heer mij gelijk eertijds u, alsook mijne kinderen, de genade eener ongekrenkte onschuld en kuischheid moge verleenē. Amen.

Gebed voor kinderen om de genade eener ware naastenliefde voor hen van God te verkrijgen.

Gij God der liefde, gij die alle menschen als uwe eigene kinderen bemint , en ons het H. gebod der liefde opgelegd hebt, opdat ook wij elkander oprecht beminnen, boezem ook mijnen kinderen

den geest der naastenliefde in. Roei de zelfzucht en de eigenliefde uit, opdat zij uit wederliefde voor U, alle menschen oprecht beminnen. Verleen hen, dat zij allen met hunne zusjes, in de eendracht en in den vrede volharden, opdat zij, nadat de oefening der liefde in het familieleven, voor hen eene tweede natuur geworden is, zij met ter tijd dezelve jegens alle menschen in toepassing brengen. Door Jezus Christus onzen Heer. Amen.

Gebed voor de kinderen om van God de genade te verkrijgen dat zij steeds de waarheid beminnen.

Gij God der waarheid, gij die de leugen haat, bewaar mijne kinderen, voor de schandelijke en verderfelijke fout der leugen, die hen afschuwelijk maakt in uw oog, en hen steeds in grootere fouten doet vallen. Boezem hen eenen grooten afkeer in jegens elke leugen, leer hen de

waarheid beminnen, opdat zij de waarheid beminnende, altijd oprecht zijn. Amen.

Gebed voor de kinderen gedurende hunne schooljaren.

O God, gij vader des lights, werp eenen genadigen blik op mijne kinderen, die nu de scholen bezoeken. Welk eene kostbare gelegenheid voor eene nuttige en heilzame ontwikkeling van het verstand en van het hart, en om nuttige kennissen te verwerven, die voor hun tijdelijk en eeuwig welzijn noodzakelijk zijn.

Verleen dat zij dezelve met ijver en met getrouwheid tot hun groot voordeel bezigen. Beteugel hunne jeugdige lichtzinnigheid, en spoor hen aan tot eene groote vlijtigheid. Sta hun bij, opdat zij alles goed verstaan en begrijpen. Bezoek hen vooral, met uwe hemelsche ingevingen, opdat zij de leer van den heiligen

godsdienst grondig begrijpen; doordring hun kinderlijk hart van de christelijke waarheden, opdat deze tot leiddraad dienen van al hunne handelingen.

Bescherm hen, tegen den noodlottigen invloed van slechte kinderen; breng hen in aanraking met zulke kinderen, welke op hen eenen heilzamen invloed kunnen uitoefenen.

Zegen de priesters en de onderwijzers, en al diegenen die over mijne kinderen eenig gezag uitoefenen, opdat hun invloed heilzaam zij, en met het beste gevolg moge bekroond worden. — Laat o Heer, op deze wijze de school eene voorbereiding zijn tot de eeuwige gelukkige voorbestemming. Amen.

Gebed voor het kind wanneer het biechten gaat.

Heilige en barmhartige God, gedoog dat ik u mijn kind aanbevele, hetwelk op het punt is van te gaan biechten. Van

u alleen komt de genade der boete, en door deze alleen kunnen wij een goed berouw verwerven, en de vergeving der zonden verkrijgen. Vervul dan het hart van mijn kind rijkelijk met deze genade, opdat het de jeugdige lichtzinnigheid overwinne, en zich met ernst voorbereide zijne zonden hartelijk te verfoeien, eene oprechte biecht spreke, en in het H. Sacrament de vergeving vinde. Laat mijn kind door de medewerking van den biechtvader, en door deze heilige oefeningen, de heilzaamste indrukken gevoelen, en aangespoord worden, om zich voortaan des te getrouwer in eenen recht christelijken levenswandel te oefenen. Amen.

O heilige engel, begeleid mijn kind tot deze heilige biecht. Amen.

Gebed voor het kind gedurende zijne voorbereiding tot zijne 1ste heilige Communie.

Goddelijke Heiland, de tijd nadert

waarop gij mijn kind, de onbeseftbaarste
 weldaad bewijzen wilt, door in uw H.
 Sacrament met hem voor den eersten keer
 eenen verhevenen liefdebond te sluiten.
 Oneindig is de liefde, mijn God en Heiland,
 welke gij mijn kind toedraagt, daarom
 wilt gij tot hem komen, en in zijne ziel
 zetelen, om hem door die H. liefde geheel
 en al met u te vereenigen, en met uwe
 kostbare genade verrijken, en tot het
 hoogste heil te leiden. O Jezus, wie zal
 uwe liefde kunnen beseffen? Zijt eeuwig
 geloofd en geprezen! Moge toch mijn
 kind het groot geluk, hetwelk hem te
 wachten staat, erkennen. Verlicht hem,
 leid hem tot deze erkenenis en spoor
 hem aan dat het zich tot zulk eene groote
 genade waardig voorbereide. Verlicht
 uwen dienaar die hem hiertoe voorbereidt
 met uwe genade, opdat zijne onderwij-
 zingen de kinderen doordringen van de
 kennis der christelijke waarheden, en zijn
 woord en zijne leerredenen, hen eenen
 oprecht christelijken levenswandel doen

leiden. O Jezus , maak dat mijn kind dezen tijd der voorbereiding goed bestede, opdat het werkelijk waardig voor u verschijne, bij zijne eerste heilige Communie, en u aangenaam en welgevallig zij, en U waardig ontvangende, den grondsteen zijner eeuwige zaligheid moge leggen. Amen.

Gebed opdat God alles voor het beste welzijn der kinderen moge beschikken.

Alles o God, berust in uwe hand ; uwe macht vertoont zich over den ganschen aardbodem , en behartigt alom het grootste welzijn der schepselen. Gij regelt alles zoo , dat alles tot nut strekt der menschen, en dat zij het doel waarvoor gij hen geschapen hebt kunnen bereiken, namelijk uwen heiligen naam verheerlijken, en voor den tijd en voor de eeuwigheid waarlijk gelukkig mogen zijn. Aan U, alwetende God , aan uwe oneindige wijsheid zijn de wegen bekend, op welke

mijne kinderen het zekerste, het doel hunner bestemming kunnen bereiken. Daarom smeek ik u, van hen op deze wegen te voeren. Moge in alles uwe heilige wil voor hen geschieden! Uwe H. wil alleen is hun heil. Laat niet toe dat ik zelve, door ontijdige aardsche beschouwingen verleid en verblind, hen op wegen voere, die ondanks allen uiterlijken schijn, hen langzamerhand in het verderf storten. Behoed hen, opdat zij niet door de jeugdige lichtzinnigheid verlokt, op zulke wegen verdwalen. Gij, o groote en oneindig wijze, oneindig liefdevolle en oneindig machtige Vader mijner kinderen, Gij wilt hen voeren, Gij voert hen altijd tot hun heil. Op eene bijzondere wijze smeek ik u, Gij hebt in uwe macht en in uwe wijsheid besloten, dat elk een mijner kinderen, eens dien levensstaat aanvaarde, tot welken Gij hem geroepen hebt. In dezen door u voorbestemden roep, ligt hun eeuwig heil. O laat daarom niet toe, dat mijne kinderen door de

zonden, en door de verkeerde neigingen verdwaald, hunnen roep verliezen. Geef en onderhoud in hen een levendig geloof, bevestig hen in uwe heilige vrees, en in de ware vroomheid, dan zullen zij door uwe genade bij tijds hunnen roep erkennen; dan zullen zij denzelven zonder gevaar aanvaarden, en gij zult met hen zijn. Verhoor mijn gebed, o Heer, verhoor mij. Door Jezus Christus. Amen.

Gebed voor kinderen, die aan hardnekkige fouten lijden.

Almachtige God, rijk aan genaden, verhoor genadig mijn gebed voor mijnen zoon (mijne dochter). Gij weet het hoezeer de toestand van zijne (hare) ziel, mijn hart met kommer en zorg vervult. Ach, al mijne krachten, al mijn streven voor hem (haar) hadden tot nu toe geen gevolg. Wat kan ik dan anders doen, dan mijn toevlucht te nemen, tot u o Heer. Gij zijt een sterke God, in staat van elke genade

overvloedig te verleenen, en van door uwe genade de harten te vermurwen. Hoe dikwijls hebt gij door de werkingen uwer genade, de verstokste zondaars op het pad der deugd doen terugkeeren, en hoe dikwijls hebt gij de bede van vrome moeders verhoord, en ter wille van haar, den kinderen de genade eener oprechte bekeering verleend. Zoo versmaad dan ook mijn smeeken niet. Ik beken het, ik heb uwe gramschap meermalen ontstoken door mijne talrijke zonden, en heb zelf de grootste schuld aan de fouten en aan de verkeerdheden van mijnen zoon, (van mijne dochter), en derhalve ben ik niet waardig van door u verhoord te worden. Maar, o barmhartige God, ontferm u mijner, daar ik nu van ganscher harte mijne zonden betreur, en weiger mij uwe genade niet. Door uwe oneindige barmhartigheid, door de verdiens'ten van uwen goddelijken Zoon, mijnen Heiland, door de voorspraak der allerzaligste Maagd Maria, der H. Monica, en van alle heiligen

bid ik u , bezoek mijnen zoon , (mijne dochter) met uwe genade, opdat hij zijne (zij hare) fouten erkenne, die hartelijk betreure en er berouw over hebbe, en voortaan in alles uwen heiligen wil eerbiedige, en het overige van zijn (haar) leven in uwe liefde doorbrenge.

O Maria, gij moeder der barmhartigheid, gij toevlucht der zondaren , H. Monica, gij die door uwaanhoudend gebed over uwen zoon gezegevierd hebt, en alle heiligen, ondersteunt door uwe machtige voorspraak mijn gebed, opdat het verhoord worde. Amen.

Gebed voor de kinderen om de zeven gaven van den H. Geest.

Heilige Geest, daal genadig neder over mijne kinderen, en schenk hun de gave der wijsheid, opdat zij ten alle tijde de genade Gods, en het heil hunner zielen hooger achten, dan al het overige, en zij hun oog gevestigd hebben op het eeuwige.

O H. Geest, schenk aan mijne kinderen de gaaf van verstand, opdat zij de leer van onzen heiligen godsdienst steeds beter, tot hun eeuwig heil leeren be-
seffen en ijverig zijn, door de vlijtige
aanhooring van Gods woord, en door de
lezing van goede boeken in de heilzame
kennis der geloofswaarheden vooruitgang
te maken !

O H. Geest, schenk aan mijne kinde-
ren de gave der wetenschap, opdat zij
steeds grootere schatten van nuttige
wetenschappen verzamelen, die voor hun
eigen heil, en voor het welzijn hunner
medemenschen gevorderd worden.

O H. Geest, schenk aan mijne kinderen
de gave van raad, opdat zij, door deze
genade verlicht , altijd beantwoorden
aan uwen heiligen wil , en steeds
datgene mogen kiezen hetwelk met uwe
geboden overeenkomt.

O H. Geest, schenk aan mijne kinderen
de gaaf der sterkte, opdat zij met deze
uitgerust, alle gevaren kunnen trotseeren,

waarmede de beoefening der deugd bedreigd wordt, en alle hinderpalen kunnen overstappen, welke de booze wereld uwen getrouwen dienaren in den weg legt. Amen.

O H. Geest, schenk aan mijne kinderen de genade der vroomheid, vervul hun hart geheel en al met uwe liefde, opdat zij steeds ijverig mogen zijn in alle goede werken, en alleen er op bedacht mogen zijn, van in alles uwen heiligen wil te volbrengen. Amen.

O H. Geest, schenk aan mijne kinderen de gave der vrees des Heeren, opdat zij de zonden als het grootste kwaad erkennende, deze vooral verafschuwen, en niets zoo zeer mogen vreezen, dan van door de zonden de straffen der goddelijke rechtvaardigheid te belooopen, en het welgevalen des Heeren te verliezen. Amen.

DE KRUISWEG DER CHRISTELIJKE MOEDER

voor hare kinderen.

Goddelijke Heiland, den geheelen rijkdom der liefde van uw H. Hart, hebt gij ons veropenbaard in de heilige stonden van uw bitter lijden en van uw sterven. Wreed jegens u zelve, hebt gij den lijdensweg betreden, terwijl uwe menschelijke natuur, daarvoor innerlijk schrok. De liefde jegens den Vader, en jegens ons heeft over het afgrijzen uwer natuur gezegevierd; het verlangen naar onze zaligheid heeft u bewogen, om u aan de schande en aan de folteringen ten besten te geven tot aan den dood des kruizes. Door u ontvangen wij de vergeving onzer zonden, door u elke genade, om alle hemelsche goederen en den vollen rijkdom van het eeuwig heil te verwerven. Aan u alleen onze wederliefde, onze eeuwige

dankbaarheid ! — In den geest betreed ik nu den weg van uw lijden, om hetzelfde te vereeren, en om door de verdiensten die er aan verbonden zijn, voor mijne kinderen, die genade te verwerven, van van alle zonden bevrijd te blijven, en om bevoegd te worden, van uwe liefde te erkennen, u van ganscher harte eene onbegrensde wederliefde te wijden, en door de getrouwe nakoming uwer geboden, rijkelijk deelachtig te worden aan het eeuwig heil, hetwelk gij ook voor hen verworven hebt. — Ach, mijne zonden maken mij onwaardig van voor uw aanschijn te verschijnen, en ik durf geene aanspraak maken om verhoord te worden. Schenk mij vergeving. Ik betreur ze van ganscher harte. Sta mij bij met uwe genade, opdat deze overweging u aangenaam moge zijn. Laat mij en mijne kinderen deelachtig worden aan de aflaten die er aan toegevoegd zijn. Amen.

Heilige Maria, gij Moeder der smarten,

o begeleid met uwe voorspraak de bede
voor mijne kinderen. Amen.

I STATIE.

ÿ. Wij aanbidden u, o Heer, en lo-
ven u :

Ë. Want door uw heilig Kruis hebt gij
de wereld verlost.

Overweeg hoe Jezus voor den rechter
staat, het hoofd met doornen gekroond,
zijn H. lichaam, door geeselslagen ver-
scheurd in de voorgaande nacht in den
Hof en bij Caïphas, bij Pilatus en bij Hero-
des, en door zielsmarten geheel en al
uitgeput. Nu wordt over Jezus den heilig-
sten, den besten, het doodvonnis gevelde :
als een boosdoener wil hij sterven, om
van ons het oordeel der eeuwige ver-
doemenis af te wenden. Smeek hem, dat
hij door dit even onrechtvaardig als
wreedvaardig oordeel, de kinderen uit het
eeuwig verderf redde.

Gebed. O Jezus, ter wille van ons laat

gij dit onrechtvaardig oordeel over u neêrkomen, door datzelve smeeke ik u, van het oordeel der eeuwige verdoemenis van al mijne kinderen af te wenden.

Onze Vader. Wees gegroet. Eere zij den Vader.

ÿ. Gekruiste Heer Jesus.

ñ. Heb medelijden met ons. Dat de zielen der overledenen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. Amen.

II STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouderen.

Wij aanbidden u, enz.

Overweegt, hoe Jezus bereidwillig het zwaar kruis op zijne schouderen neemt, alhoewel hij tot stervens toe afgemat is, en weet hoeveel hij aan het kruis moet lijden, en den dood er aan moet sterven. Maar daardoor bereidt hij ons heil, en dit is voor den liefdevollen Jezus voldoende, om voor geene versmadingen en voor geene folteringen terug te deinzen. Smeek

hem, dat hij aan uwe kinderen de genade verleene zijn juk gewillig op te nemen, en een waarlijk christelijk leven te leiden.

Gebed. Jezus, gij die zoo bereidwillig het zware kruis opgenomen hebt, zegen door uwe genade mijne, en de bemoeiingen der priesters en der leeraars voor mijne kinderen, om hen in den Geest Gods, en tot een christelijk leven op te leiden, opdat zij uw juk gewillig opnemen en in het dragen volharden. Amen.

III STATIE.

Jezus valt voor den eersten maal onder het kruis.

Wij aanbidden u, enz.

Het kruis is voor Jezus zoo zwaar, Hij bezwijkt onder den last. Tot dat hij er onder nederviel, heeft hij het, uit liefde voor ons eeuwig heil, willen dragen. Bid Jezus, opdat hij uwe kinderen in de ge-

varen der jeugd bescherm en hen in de deugd behoude.

Gebed. O Jezus, gij die het zwaar kruis tot bezwijkens toe gedragen hebt, door de verdiensten van dezen val, bescherm mijne kinderen in de talrijke gevaren hunner jeugd, die hun naar ziel en naar lichaam bedreigen, opdat zij niet vallen. Heer behoed en bescherm hen, houd hen staande, leid hen gelukkig ter eeuwige zaligheid. Amen.

IV STATIE.

Jesus ontmoet zijne H. Moeder.

Wij aanbidden u, enz.

Beschouw hoe Jezus, als hij het kruis wederom opgenomen had, zijne H. Moeder ontmoette. Hoe doorboorde zijn blik haar moederhart. Wie zal hare smarten beseffen? Ach welk eene grievende smart voor Jezus, van zijne moeder zoo gekweld te zien! Hij beminde haar zoo zeer. Bid den Heer, opdat door de verdiensten van

de
uis
de
rm
ren
aar
en.
nen
ige

deze, voor zijne kinderlijke liefde zoo vreesselijke smarten, hij uwe kinderen, eene ware liefde jegens u, en jegens hunnen vader inboezeme, en Hij hen moge bijstaan in de trouwe vervulling hunner kinderlijke plichten.

Gebed. Goddelijke Heiland, gij allerbeste en liefdevolle Zoon uwer heilige Moeder, door de liefdevolle deelneming die gij, in deze voor haar zoo smartvolle ontmoeting toondet, verleen aan mijne kinderen de genade, de plicht der kinderlijke liefde en der gehoorzaamheid steeds trouw te vervullen, opdat de zegen van het vierde gebod, en uw welgevallen, steeds hun aandeel blijve. Amen.

V STATIE.

Jesus laat zich van Simon het kruis nadragen.

Wij aanbidden u, enz.

Overweeg hoe dat Jezus onder het kruis wankelt, en ieder oogenblik in het

ve-
der
aar
oe-
art
eld
Bid
an

gevaar verkeert van eenen nieuwen val. Ach hij is tot den dood toe vermoeid en uitgeput, en het kruis is zoo zwaar. Een mensch moet hem helpen om het verder te dragen. Door deze bezwaren in het dragen van zijn kruis, smeeke den goeden Jezus om de genade voor uwe kinderen, opdat zij de bezwaren van een echt christelijk leven, moedig op zich nemen, en met geduld en met volharding dragen.

Gebed. O Heer Jezus die voor ons het zware kruis gedragen hebt, spoor de harten mijner kinderen aan U na te volgen. Schenk hun moed om uit liefde voor U alle lasten van een vroom leven gewillig op te laden, en geef hun krachten om steeds standvastig te blijven. Amen.

VI STATIE.

Jezus geeft aan Veronica het afbeeldsel van zijn H. aangezicht.

Wij aanbidden u, enz.

Overweeg en aanschouw het jammerlijk uiterlijk van uwen Heer ; zijn heilig

aanschijn is misvormd door de vreesselijkste mishandelingen, en vol van geronnen bloed, dat uit de doornen kroon stroomt. De edele vrouw, welke vol medelijden Hem eenen doek toereikte, opdat Hij zijn aangezicht zou afdroogen, ontvangt dit van hem terug, met het afbeeldsel er in geprent. Onschatbaar en heilverzekarend aandenken ! Smeek den Heer opdat hij de herinnering van zijn heilig lijden, in de harten uwer kinderen steeds levendig houde, en hij hen eene gròote godsvrucht tot zijn H. lijden inboezeme !

Gebed. O Jezus, van af dit oogenblik hebt gij uwen uitverkorenen eene hartelijke herinnering aan uw heilig lijden geschonken, verleen aan mijne kinderen de genade, dat zij u in uw heilig lijden op eene bijzondere wijze vereeren ! Ontsteek in hunne jeugdige harten, de vlam der teederste liefde tot uw heilig en bitter lijden, opdat zij door de aanhoudende overweging van uw lijden, zich van de zonden onthouden, en u in eene onafge-

brokene getrouwheid, tot hun stervensuur dienen. Amen.

VII STATIE.

Jesus valt voor de tweede maal onder het kruis.

Wij aanbidden u, enz.

Overweeg , hoe jammervol de Heer, onder het kruis op den grond ligt. De last onzer zonden, heeft hem neêrgeworpen. O welk eene ontzettende misdaad moet dan de zonde niet zijn, welke God, aan zijnen eigenen Zoon zoo wreekt ! Bid God, opdat hij uwe kinderen, voor het gevaar van in doodzonde te vallen behoede.

Gebed. O Jezus, op den grond geworpen onder den last onzer zonden, heb medelijden met mijne kinderen. Ach, in welk groot gevaar verkeeren zij, van te bezwijken onder de bekoringen die hen in hunne levensdagen bedreigen, en van in zware zonden te vervallen. Daarom smee ik u, door de verdiensten van dezen val onder het kruis, behoed hen voor dit

ongeluk ! Laat niet toe dat zij ooit uwe genade verliezen. Behoud hen in uwe genade. Amen.

VIII STATIE.

Jezus wordt beweend door edele vrouwen.

Wij aanbidden u, enz.

Aanschouw en overweeg, voor het aanschijn des Heeren, wanneer hij gedwongen werd van het kruis wederom op te nemen, en slechts onder de grootste smarten zijne voetstappen verder kon richten, hoe toen deelnemende vrouwen in tranen losbarstten. Jezus werpt ondanks zijne vreesselijke smarten, eenen blik vol liefde en vol achting op haar. Bid Jezus, dat hij ook de harten uwer kinderen, met eene groote liefde, en met innige deelneming voor hunne lijdende medemenschen beziele.

Gebed. Liefdevolle Heiland, gij die in uwe smarten die vrouwen met achting en liefde aanschouwd hebt, door dezen

jammervollen blik smee ik u, verwek in de harten mijner kinderen meer en meer den Geest dier liefde, welke volgens uw goddelijk woord, het kenteeken der uwen zijn moet. Verleen dat zij vol deelneming zijnde, altijd bereid mogen zijn, om hunne in den nood verkeerende medemenschen met raad en daad bij te staan, en zij niets verzuimen om hun lijden te verzachten, hunne smarten te lenigen. Maak dat zij hunnen evenmensch uit wederliefde jegens u beminnen en hem ter liefde voor u behulpzaam zijn. Amen.

IX STATIE.

Jezus valt voor de derde maal onder het kruis.

Wij aanbidden u, enz.

Overweeg hoe dat Jezus, nu op het oogenblik dat hij, de plaats waar hij den dood moest sterven, meer nabij zijnde, gansch uitgeput onder den last des krui-

zes neêrgezonden , en vol vreeselijke smarten op den grond ligt. Alle zijne krachten heeft hij ingespannen in het groot werk onzer verlossing. Bid Jezus, opdat hij zich gewaardige door de verdiensten van dezen val, uwe kinderen eenen grooten ijver in te boezemen in Zijn heiligen dienst.

Gebed. Al uwe krachten hebt gij gebezigt tot het nedervallen toe, om het werk van onze zaligheid te voltooien ; zoo smee ik U dan, o Heer, wil toch mijne kinderen door de verdiensten van dezen derden val, genadig bewaren voor de schande en voor het ongeluk der lautheid en der traagheid in uwen dienst. Sterk hen door uwe genade in den ijver, opdat zij ten alle tijde en onvermoeid, hunne lichaams-en zielskrachten bezigen, om het groot werk der eeuwige zaligheid en der eere Gods te behartigen. Amen.

X STATIE.

Jezus wordt van zijne kleederen beroofd.

Wij aanbidden u, enz.

Men is op de plaats waar het doodvonnis ten uitvoer moet gebracht worden gekomen. Zonder mededogen, wordt Jezus door de wreede beulen aangevallen, en met geweld wordt hij ontkleed. Al zijne wonden worden losgescheurd en bloeden op nieuw; de doornen kroon in alle richtingen bewogen, hernieuwt al hare snijdende pijnen. Daar stond Jezus, bebloed en vol wonden, en geheel naakt. O vreesselijk schouwspel ! Deze smaad en deze smarten worden voor ons doorstaan. Offer deze den Heer op voor uwe kinderen, opdat hij door deze den smaad en de schande der onreinheid van uwe kinderen verwijderd houde.

Gebed. O mijn, met hoon en smarten ter liefde van mij overladen Heiland ; diep geroerd aanbid ik uwe barmhartig-

heid en uwe liefde, en smeeek u, van aan mijne kinderen eene der kostbaarste genade te willen verleenē. Ja, o Heer, door uwe voor u zoo pijnelijke ontblooting smeeek ik u, van mijne kinderen, met uwe genade te willen beschutten, opdat zij beschermd zijn tegen de schande en tegen het verderf der onreinheid. Doordring en vervul hen geheel en al met de genade der kuischheid, opdat zij dezelve beminnen en ongeschonden bewaren, en aan de zegeningen deelachtig worden, welke gij aan de getrouwe beoefenaars dezer deugd toekent. Amen.

XI STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden u, enz.

Aanschouw hoe wreedaardig men met den Heer omgaat. Bereidwillig legt hij zich op het kruis, en strekt zijne handen en voeten uit, waar groote nagels door-

gedreven worden, om hem aan het kruis vast te spijkeren. Hoe dreunt elke hamerslag, welke vreesselijke smarten ontstaan in zijn heilig lichaam ! Hij is aan het kruis vastgenageld. Bid hem, opdat hij door de verdiensten van deze aannageling, in uwe kinderen de verkeerde natuur en alle booze neigingen uitroeie.

Gebed. Goddelijke Heiland, laat door de macht uwer genade in mijne kinderen, den ouden mensch, de verkeerde natuur, met hare booze neigingen als aan het kruis genageld afsterven ; roei vooral bij hen uit die ongewone zinnelijkheid, de bronader van zoo vele zonden. Amen.

XII STATIE.

Jezus lijdt en sterft aan het kruis.

Wij aanbidden u, enz.

Aanschouw uwen goddelijken Heiland, hoe hij daar aan het kruis hangt, overal gewond, uit alle deelen van zijn heilig lichaam stort bloed, van de menschen

verstooten en versmaad, en zelf van zijnen Vader verlaten. Wie zal de maat zijner smarten bepalen ! Deze is de groote prijs door dewelken hij onze ziel vrijgekocht heeft ! Beveel den Heer, de zielen uwer kinderen aan.

Gebed. O Jezus, niet voor goud of zilver, maar door uw kostbaar bloed, door uw bitter lijden, hebt gij onze zielen vrijgekocht. En zulke kostbare zielen, hebt gij mij, in mijne kinderen toevertrouwd ; o Heer, sta mij bij , leer mij hen beschermen, en hen leiden tot de eeuwige zaligheid. Laat den kostbaren prijs dien gij ook voor hen besteed hebt niet verloren gaan. Leid hen tot het eeuwig leven. Amen.

XIII STATIE.

Het H. lichaam van Jezus in den schoot der H. Moeder.

Wij aanbidden u, enz.

Aanschouw, hoe het H. lichaam van Jezus, ontzield en van de holte der voeten

tot aan het hoofd, met wonden bedekt in de armen der H. Moeder ligt. Ter wille van ons is hij een lijk geworden. Welke gevoelens zouden u bezielen, bij het lijk van eenen vriend, die om u en uwe kinderen, vaneenen gewissen dood te redden, zelf den dood onderging? Jezus is deze vriend. Bid hem voor u en voor uwe kinderen, voor de genade eener groote dankbaarheid, en eene vurige wederliefde.

Gebed. Jezus, gij groote en oneindig edele vriend, gij die ook uit liefde voor mij en voor mijne kinderen den dood hebt ondergaan, opdat wij van den eeuwigen dood gered en het leven mogen hebben, laat niet toe dat wij ooit koud en onverschillig zijn jegens zulk eene liefde, en ondankbaar genoeg om deze te vergeten. Verleen mij en mijne kinderen de genade, dat wij u van ganscher harte eene onbegrensde wederliefde toonen, u steeds in onafgebroken trouwheid aanhangen, en u in den hemel eeuwig mogen prijzen. Amen.

XIV STATIE.

Het heilig lichaam des Heeren wordt in het graf gelegd.

Wij aanbidden u, enz.

Het groote werk hetwelk hem de Vader opgedragen had is volbracht; op de volmaakste wijze heeft hij den wil van zijnen Vader uitgevoerd. Nu nadert de verheerlijking der verrijzenis, de eeuwige hemelsche glorie. Bid den Heer, opdat hij ook uwe kinderen de genade verleene van hunne levensdagen gelukkig te eindigen, opdat zij ook eens deelachtig worden aan de glorieuse verrijzenis, en aan de gelukzalige eeuwigheid. Amen.

Gebed. Goddelijke Heiland, door uwe H. begrafenis bid ik u, dat gij mijne kinderen door alle gevaren en bekoringen des levens gelieft te begeleiden, tot een zalig einde, tot eene glorievolle verrijzenis en tot het eeuwig leven. Amen.

Sluitgebed. Moge aan u, o allerheiligste Drievuldigheid, deze oefening aangenaam zijn ! Verhoor genadig de bede voor mijne kinderen. Neem hen onder uwe hoede, nu en ten alle tijde ! o almachtige en oneindig goedertierende God ; laat niet toe dat één hunner ooit verloren ga ! Verleen dat zij allen te zamen, met mij bij u in den hemel komen. Amen.

5 *Vader ons*, 5 *wees gegroet*, om den aflaat te verdienen.

DE ROZENKRANS DER CHRISTELIJKE MOEDERS.

I. *Voor zich zelve.*

1. Die mij de genade moge verleen
van altijd een goed voorbeeld aan mijne
kinderen te geven.

2. Die mij de noodige kennis moge
verleen van aan mijne kinderen een
goede opvoeding te geven.

3. Die mij voor eene verkeerde toegewendheid en voor eene ongepaste strengheid moge bewaren.

4. Die mij den ijver en de volharding moge schenken om aan mijne kinderen eene goede opvoeding te kunnen geven.

5. Die mijne bemoeiingen voor mijne kinderen moge zegenen.

II. *Voor de kinderen.*

1. Die mijne kinderen moge beschermen in alle gevaren van het lichaam en van de ziel.

2. Die mijne kinderen moge bevrijden van hunne booze neigingen.

3. Die mijne kinderen den geest der vreeze Gods, en der ware godsvrucht moge verleen en vermeerderen.

4. Die aan mijne kinderen den zegen van het 4de gebod moge toekennen.

5. Die mijne kinderen moge behoeden, voor het groot ongeluk der doodzonde.

GEBED DER MOEDER VOOR DE H. BIECHT.

Voorbereidend gebed,

Ach ! maar al te dikwijls heb ik het getrouw volbrengen dier heilige verplichtingen, welke op mij jegens mijne kinderen berusten verwaarloosd. Zoo verleen mij o Heer, dat ik deze fouten en deze misstappen erkenne, hen hartelijk betreur, en vergeving derzelve erlange. Moge deze H. Biecht door uwe genade, er vooral toe dienen, dat ik met eenen nieuwen moed beziel, door uwe genaden versterkt, voortaan mijne moederlijke plichten heilige, en dezelve met eene groote teederheid van geweten, en met eene groote getrouwheid vervulle. Door Jezus Christus onzen Heer. Amen.

(Hier volgt het gewetensonderzoek).

Acte van berouw.

O God, mijne zonden zijn des te grooter

en des te strafbaarder voor u, omdat ik door dezelve ontrouw geworden ben aan mijn moederlijk beroep. Daar gij de kleinen, uwe kinderen, aan mij toevertrouwd hebt, opdat ik ze voor u opleide, daarom vordert gij des te meer van mij, dat mijn levenswandel aangenaam zij aan uw oog, omdat ik op deze wijze alleen, de kinderen in uwe heilige vrees, en in uwe liefde kan doen vooruitgaan. Het is vooral uw heilige wil, dat ik hen met een goed voorbeeld voorga, en hen verlichte in eenen oprechten christelijken levenswandel.

Maar ach, hoezeer ben ik hieraan te kort gebleven. Wegens mijne lauwheid jegens u, wegens mijne nalatigheid in uwen heiligen dienst, wegens mijne zonden, zijn ook mijne onderrichtingen, mijne vermaningen zonder kracht en zonder werking voor mijne kinderen geweest, en van den zegen uwer genade verstoken gebleven. En welke groote verkeerdheden, hoeveel onchristelijke daden, hebt gij elken dag niet bij mij waargenomen

tot groote schade mijner kinderen ! Daarom zijn zij arm gebleven aan uwe genade, omdat ik het gebed voor hen verwaarloosd heb, of maar te weinig, maar te zeer voor evenveel gebeden heb, en mijn gebed niet waard was, om verhoord te worden. O mijn God, hoe streng zal ik eens door u geoordeeld worden, wanneer ik dan eens zal moeten erkennen, dat ik aan die welke gij mij toevertrouwd hebt, aanleiding gegeven heb tot de zonde, in stede van hen tot het goede op te leiden. En wee mij, wanneer zij, die ik voor den hemel moest opleiden, door mijne schuld verloren gingen !

Hoe moet ik mij schamen voor uw aan-
schijn ! Hoe dierbaar zijn u mijne kinderen ; hoezeer bemint gij hen ! Wat hebt gij niet voor hen gedaan ? Uwen eenig geboren Zoon hebt gij voor hen ten beste gegeven ; en uw goddelijke Zoon heeft zich niet ontzien, van voor hen het vreeselijkste lijden te ondergaan, en zelfs van voor hen te sterven ; hij heeft in de

heilige Kerk , alle heilbronnen en alle schatten van genaden achtergelaten ; ja hij is altijd bereid , van zich zelf aan hen te schenken in de H. Communie , om hun de eeuwigheid te verzekeren . En ik heb deze , voor uw oog zoo kostbare , door u zoo teeder beminde zielen zoo gering geschat , verwaarloosd , en zooveel voor hunnen ondergang bijgedragen ! O ik ondankbare ! Hoe zeer heb ik uw goddelijk vaderhart beleedigd en bedroefd !

Ach , uit liefde voor mij , hebt gij mij het moederlijk beroep gegeven . Welk eene kostbare gelegenheid voor mij , om door de trouwe vervulling mijner plichten jegens u , en jegens mijne kinderen , rijke schatten te verzamelen , de hemelsche belooning te verwerven , ja eeuwig uwer goddelijke vreugde , die gij aan uwe getrouwe dienaren verzekerd hebt deelachtig te worden , wanneer ik ook medewerk aan de eeuwige zaligheid mijner kinderen . En ach ! ik heb zoo weinig en zoo slecht beantwoord aan uwe vaderlijke bestem-

mingen opzichts mij ! O God, ik heb voor u gezondigd. Maar nu betreur ik mijne zonden, door uwe genade, van ganser harte. Volgaarne ben ik bereid van voortaan mijn leven te beteren, mijne moederplichten zullen mij heilig zijn. Geene moeite, geene inspanning zal mij weêrhouden, van dezelve met de grootste getrouwheid te vervullen. En om te bewijzen, hoezeer dat ik er op bedacht ben, van mijn leven te beteren en van mijne kinderen met een goed voorbeeld voor te gaan, zal ik hen door woord en daad tot het goede opleiden. Zoo verleen mij de genade, van mij mijne misstappen te vergeven, door de verdiensten van uwen goddelijken Zoon, schenk mij om zijnent wille de vergeving van alle mijne zonden ! Sta mij bij met uwe genade, opdat ik voortaan mijne goede voornemens trouw vervulle. Amen.

GEBED NA DE H. BIECHT.

Van ganscher harte kan ik mij nu wederom, o God, wegens uwe vriendschap verheugen ; ook die zonden tegen mijn moederlijk beroep hebt gij mij genadig vergeven, en mij de middelen ter hand gesteld, om deze voortaan des te zekerder te kunnen vermijden, en mijne moederlijke plichten des te beter te kunnen vervullen. Ik herhaal hier de belofte in uwe tegenwoordigheid dat ik mijne betering en mijnen vooruitgang in het goede met den grootsten ijver zal behartigen. En zoo als het mijne heiligste verplichting is, van voor mijne kinderen steeds eene ware moeder te zijn, zoo zal dit ook mijn ernstig streven zijn. Juist derhalve zal ik des te vlijtiger zijn, om mij te oefenen in de ware godsvrucht en in de ware vroomheid, opdat ik in staat zij, van mijne plichten als moeder te vervullen. Vooral zal ik er op bedacht zijn, dat mijne kinderen in

mijne gesprekken, in mijn doen of laten, niets waarnemen, wat aan u, o God, mishaagt, maar ik zal hen in alles een goed voorbeeld geven. Ik zal niets verzuimen, om hunne fouten uit te roeien, en hen tot al wat goed is op te leiden. Aanhoudend zal ik voor hen bidden.

O God, gij hebt mij nu wederom den goeden wil gegeven, zoo schenk mij ook de genade der volharding. Zonder uwe genade vermag ik niets. Verleen mij uwe hulp! Maak mij door uwe genade, steeds meer en meer gelijkvormig aan die H. moeders, welke hunne kinderen tot de heiligheid opgeleid hebben. Amen.

(Hier leest men, wanneer de tijd het toelaat, eenige der gebeden, bl. 248).

GEBEDEN DER MOEDER, BIJ DE H. COMMUNIE.

Voorbereidend gebed.

Goddelijke Heiland, gij hebt in deze H. geheimen uwer liefde, ons eene bron-

ader der rijkste genaden achtergelaten ;
 uit deze moeten wij putten, om een leven
 te leiden, dat ons christelijk beroep waar-
 dig is, om als ware kinderen Gods te kun-
 nen leven, en de belooning die de kinderen
 Gods toegekend is deelachtig te kunnen
 worden. Hoe zeer heb ik den rijkdom
 uwer genade noodig , om alle plichten
 eener christelijke moeder, zoo te kunnen
 vervullen als het behoort. Zookom dan
 o Jezus, gij vriend der kinderen, kom in
 mijne ziel, en verrijk mij met uwe ge-
 nade ; opdat ik door de kracht uwer ge-
 nade voortaan des te beter in staat zij,
 mijne kinderen, uwe lievelingen, geheel
 en al volgens uwen heiligen wil en volgens
 uw verlangen op te voeden ; zonder de
 kracht en de ingeving uwer genade ben
 ik nergens toe in staat. Zoo kom mij
 dan ter hulp, o Heer, opdat ik door het
 licht uwer genade voorgelicht, den rech-
 ten weg der opvoeding erkenne, en door
 hare kracht sterk en volhardend zij om
 hun steeds het goede voor te houden.

Vernieuw door deze H. Communie in mij de genade welke gij mij in het H. Sacrament des huwelijks bereid hebt ; maak van mij eene waarlijk christelijke moeder, opdat ik steeds het waar welzijn mijner kinderen behartige en gaarne voor hen alles doen moge. Amen.

BIJ DE GEBEDEN NA DE H. COMMUNIE.

O Jezus, nu zijt gij in mijne ziel wezenlijk tegenwoordig en op het innigste met mij vereenigd. Gij zijt tot mij gekomen, om door uwe tegenwoordigheid, mijne ziel te heiligen, en om mij inniger door de H. Liefde, met u te vereenigen ; gij zijt gekomen om mij met genaden te verrijken, en om mij in staat te stellen, opdat ik tot mijn welzijn, eenen u aangenamen levenswandel moge leiden ; gij zijt ook tot mij gekomen goddelijke kindervriend, ter wille van mijne kinderen. Zij liggen u zeer aan het hart, gij voedt

den liefdevollen wensch dat zij tot waardige Iedematen uwer heilige Kerk opgroeien, en eens het eeuwig heil vinden mogen. Zoo verleen aan mij, de moeder, door deze H. Communie de genade, dat ik hen, uwe lievelingen, tot hun doel doe komen. Zoo vervul dan uwe liefdevolle inzichten jegens mij! Maak mij door de macht uwer genade eene werkelijke goede moeder voor mijne kinderen, en zegen alles wat ik voor hen doen zal.

O Heer, ware het mij vergund geweest in die genadevolle dagen, toen gij door uwe zichtbare tegenwoordigheid het heilig land gelukkig maaktet, van hetzelfde te bewonen, en even als Martha en Maria, u in mijn huis op te nemen, wat zoude ik dan meer behartigd hebben, even als die moeders, mijne kinderen aan u voor te stellen opdat gij ze zegendet. Zoude ik dit heden niet doen, nu gij nog de genadevolle gast mijner ziel zijt? Ach neen, goddelijke Heiland, mijn hart dwingt mij van in deze heilige genade-

volle oogenblikken , u mijne kinderen voor te stellen. Zoo neem hen dan in genade aan ! Zonder u kan ik niets doen voor het welzijn mijner kinderen, wat ik ook zoude doen, zal zonder u vruchteloos zijn. Sta mij bij in het groot en gewichtig werk der opvoeding ! Behoed mijne kinderen voor de zonden ! Vervul mijn hart met uwe heilige liefde, en met uwen geest, opdat zij in alles te werk gaan volgens uwe leer, en volgens uw voorbeeld. Leid hen tot het eeuwig leven. Amen.

Gebed der christelijke moeder voor haren man.

God hemelsche Vader, even als aan mij, zoo hebt gij ook aan mijnen man de kinderen toevertrouwd ; gemeenschappelĳk is ons beroep. En dan alleen, kan deszelfs hoofddoel , de goede opvoeding der kinderen, bereikt worden , wanneer wij beiden ons beijveren, om de verplĳch-

tingen jegens de kinderen, gezamenlijk te vervullen. Zoo verleen dan o God, aan mijnen echtgenoot de genade, dat hij de heiligheid en de belangrijkheid van zijn vaderlijk beroep goed erkenne; spoor hem aan, opdat hij niets zoo zeer behar- tige dan deze verplichtingen stiptelijk te vervullen. Moge hij vooral den kinderen tot voorbeeld van eenen waarlijk christe- lijken levenswandel strekken. Daarom, o almachtige God, schenk hem de genade, van met alle ernst zijne fouten te be- strijden en te overwinnen, behoed hem, opdat hij in de veelvuldige verstrooiingen van zijn leven, steeds uwer indachtig zij, en hij niet te gronde ga in de gevaren des levens, boezem hen den geest in van een levendig geloof, van de hoop, van de liefde, geef hem ijver voor het gebed, voor den godsdienst en voor de oefeningen van een echt christelijk leven. Maak o Heer, dat hij een waar christelijke vader voor onze kinderen zij. Amen.

*Gebed om de genade der kuischheid volgens
den staat.*

O God, gij beminnaar der reine zielen, van wien alleen elke volmaakte gaaf komt, ook ik nader tot uwen troon, en smeeek u vurig, om de gave en de genade der kuischheid overeenkomstig mijnen staat, want ik weet, dat ik niet in staat ben van kuisch te leven, wanneer uwe hulp mij ontbreekt. O schenk mij dan deze genade! Hoe onschatbaar is voor uw oog het tuchtig en eerbaare samenleven der echtgenoten, welke een rein hart hebben! Op hen rust uw welgevalen; zij verwerven den zegen uwer rijkste gaven, en van hen gaat het geluk tot de kinderen over!

« O hoe schoon is het geslacht der kuischen! » — Zoo laat dan niet toe, dat ik mij in de echtelijke samenleving bezoedele, door mij teugelloos aan de zinnelijke driften over te geven, « gelijk het

onre
laat
met
en
mij
ond
o ne
als
taar
gen
des
deze
voll
sme
gij
god
zelf
gen
ik o
zinn
ver
voo
doo
alle

onredelijk dier dat geen verstand heeft, »
 laat niet toe dat ik de heilige schaamte
 met de voeten trede, gelijk de heidenen,
 en zoo u van mij verwijderende, en uit
 mijn hart verbannende, de duivel mij
 onder zijne macht krijge. Neen, o Heer,
 o neen! « Laat ons te samen komen, zoo
 als het aan de kinderen der heiligen be-
 taamt; Gij hebt mij liefdevol, tot zulke
 genade gerechtigd in het H. Sacrament
 des huwelijks, gij zijt bereid om mij
 dezelve te verleenen, vermits ik u met
 volharding er voor smeek. Zie, o Heer, ik
 smeek er u voor! Door deze genade hebt
 gij ten allen tijde in uwe heilige Kerk
 godvreezende echtgenooten gevormd, die
 zelf in den huwelijken staat eenen heili-
 gen levenswandel leidden. Door deze zal
 ik ook in staat zijn om de onordelijke
 zinnelijkheid te beteugelen, door deze
 versterkt zal ik getrouw volharden in de
 voorwaarden die gij zelf vastgesteld hebt,
 door deze verlicht en gezegend, zal ik ten
 allen tijde het doel van den huwelijken

staat voor oogen houden, en mij niets veroorloven wat er mede in strijd is ; van deze gesterkt zal ik onthoudend zijn , voor zoo verre het uw heilige wil is. Gij sterke en machtige « bij wien alles mogelijk is, » verhoor mij ! O H. Maagd Maria, en gij maagdelijke bruidegom, H. Joseph, en gij heilige echtelieden, bidt allen voor mij. Amen.

Gebed in den gezegenden toestand.

Almachtige, algoede God, Schepper en bewaarder van alle menschen, gij die volgens de raadbesluiten uwer ondoorgronde-lijke wijsheid, mijnen huwelijken staat gezegend hebt, hoevele redenen heb ik niet van u te danken, dat gij u gewaardigt hebt, van mede te kunnen werken tot de uitvoering uwer vaderlijke inzichten, volgens dewelke gij wederom eenen mensch in het leven roept, bestemd om uwen heiligen naam te verheerlijken en in staat, om door u voor den tijd en voor de

eeuwigheid gelukkig te worden. O mocht ik toch altijd de verhevenheid mijner taak goed beseffen, en van mijnen kant niets verzuimen, om deze te vervullen zoo het behoort.

Zoo zegen dan, o mijn God, mij en het kind hetwelk ik u nu reeds toewijd. Gij hebt het mij gegeven, en ik geef en schenk het u wederom terug. Neem dit kostbaar pand onder uwe vaderlijke hoede, en sta mij bij opdat ik alles, wat eenen nadeeligen invloed er op zoude kunnen uitoefenen, volgens mijne krachten vermijde. Bewaar mij voor booze neigingen en voor verbodene begeerten, voor den toorn en voor opgewondenheid, voor de ijdelheid, en voor al datgeen hetwelk in uw oog zondig is.

Beziel mijn hart met den geest der ware vroomheid, en leid al mijne neigingen tot het goede, en tot al datgeen hetwelk u aangenaam is, opdat nu alreeds, het zich ontwikkelende hart van mijn kind tot het goede overhelle.

Wees o Heer, mijn steun en mijne bescherming, opdat mij niets overkome. Leid genadig o mijn Vader, en de Vader van mijn innig dierbaar kind, uw werk in mij tot de voltooiing, en verleen mij dat ik op den bestemden tijd, uwen naam moge lofprijzen, in de « zoete vreugde, omdat een mensch ter wereld geboren is » ; door Jezus Christus. Amen.

Gebed om de genade van het priesterlijk beroep.

Goddelijke Heiland, hoe zeer behartigt gij het heil der menschen, en hoe groot is derhalve uw verlangen naar goede priesters. Daarom vermaant gij ons zeggende : « Bidt den Heer van den oogst, opdat hij degelijke arbeiders in zijnen wijngaard zende ! » O Jezus, uwe woorden overwegende, kan ik niet weêrstaan van het verlangen uit te drukken, dat ook een mijner zonen, de gelederen der priesters intrede ? En welk eene groote genade voor mijnen

zoon, en voor mij ? Zoo smeeik en bid ik u dan, o Heer, dat, wanneer zulks niet in strijd mocht wezen met uwe raadsbesluiten, gij mijnen zoon aanmoedigt, hem met den roep tot den priesterlijken staat begunstigt en hem onder het getal uwer priesters opnemet. Gij leidt de harten der menschen even als de water-vloeden. Gij kunt uit eenen Saulus eenen Paulus maken, « u is alles mogelijk. » Toon dan o machtige God, de kracht uwer genade, verhoor mijn smeeiken ! Ach Heer ik erken het, dat ik zulk eene genade onwaardig ben. Maar gij zijt rijk aan genaden ook voor onwaardigen, zij het ook voor mij !

Ik wil alles, zoo veel ik er voor in staat ben, ten offer brengen, wanneer ik de verhooring mijner bede hopen mag, opdat de zoo beroepen zoon, door mij opgeleid worde tot eenen waardigen priester, en om hierin te slagen zal ik niets verzuimen om hem diep te doordringen, van de ware godsvrucht en vroomheid. Amen,

Gij uitverkorene moeders, gij die het geluk en de genade hadt, van aan de heilige Kerk, waardige priesters te schenken, ondersteunt mijne onwaardige bede. Amen.

Gebed voor eenen zoon die geroepen is tot den priesterlijken staat.

O God, gij die mij onwaardige, de onschatbare weldaad verleend hebt, van mijnen zoon te begunstigen met den roep tot den priesterlijken staat, met een dankbaar hart smee ik u, opdat gij het goede werk in hem vervullen en behouden moget. Ach, hoe licht wordt deze verhevene roeping, door de eigene schuld eene schande! Hoe groot en hoe talrijk zijn de gevaren voor de jongelingen, van aan dezen roep ontrouw te worden!

Daarom smee ik u, o Heer, bescherm mijnen zoon in deze gevaren, leid hem opdat hij zonder te wankelen, de gevaarlijke loopbaan eindige, en het hoog doel,

naar hetwelk hij streeft, steeds zonder achterdocht voor oogen houde. Bezoek hem, met de kostbaarste zegeningen uwer genade, opdat eene werkelijk christelijke vroomheid in hem tot rijpheid kome. Ondersteun en zegen zijn wetenschappelijk streven, opdat hij met de schatten der wetenschap uitgerust, in staat zij van de groote verplichtingen van zijn beroep op eene waardige wijze te vervullen. Verleen mij echter de hulp uwer genade, opdat ik voor zulk eenen zoon, de verplichtingen van mijn beroep des te getrouwer en des te ijveriger vervulle, en zooveel ik er voor in staat ben, door woord en daad ertoe bijdrage, dat hij tot eenen goeden priester opgroei. Zegen dan, Algoede, mijn zwak streven, met de verwezenlijking uwer weldaden. Amen.

Gij heilige moeders, die heilige priesters opgevoed hebt, en daarom nu in eeuwigheid deelachtig zijt aan al het goede, welk zij verricht hebben, en met hen de glorie en de zaligheid deelt, en gij

heilige en uitverkorenpriesters, bidt voor mij, en verwerft voor mij de genade, dat ik niets verzuime om mijnen zoon tot eenen goeden priester te vormen en op te leiden. Bidt ook voor mijnen zoon, opdat de Heer hem de genade der volharding schenke, en hem moge verleenen, dat hij eens rijk aan vele deugden, onder het getal der priesters worde opgenomen. Amen.

LITANIE DER CHRISTELIJKE MOEDER.

Heer, ontferm u mijner !

Christus, ontferm u mijner !

Heer, ontferm u mijner !

Christus, hoor mij !

Christus, verhoor mij !

God de Vader in den hemel, ontferm u mijner.

Gij groote Vader, van wien het vaderschap

en het moederschap uitgaat, ontferm u
mijner.

God hemelsche Vader mijner kinderen,
Gij, die mijne kinderen meer bemint,
dan ik, hunne moeder, hen beminnen
kan,

Gij die weet dat zij bij u eeuwig geluk-
kig worden,

Gij die voor hen, uwen eeniggeboren
Zoon ten beste gegeven hebt,

Gij die mij hierover eens eene strenge
rekenschap zult doen geven,

Gij die de trouwe vervulling der moe-
derlijke plichten eens rijkelijk zult
beloonen,

God Zoon, Verlosser der wereld,

Gij die voor ons mensch geworden zijt,
O Jezus, gij die eens kind geworden,
de teedere kinderjaren geheiligd
hebt,

O Jezus, gij liefdevol kind,

O Jezus, gij allerbeste Zoon uwer hei-
lige moeder en van uwen voedster-
vader,

Ontferm u mijner.

O Jezus, gij dankbaarste en gehoorzaamste Zoon uwer heilige ouders, ontferm u mijner.

O Jezus, gij liefdevolle kindervriend,
Gij die de kinderen tot u komen liet,
om ze van ganscher harte te zegenen,

Gij die over al datgene hetwelk de kinderen tot het kwaad kan leiden, den vloek uitgesproken hebt,

Gij die al datgene hetwelk ter wille van u aan de kinderen gedaan wordt, als aan u gedaan beschouwt,

Gij die mijne kinderen zoo bemind hebt,
dat gij u zelven voor hen ten besten hebt gegeven,

Gij die voor hun welzijn, uwe H. Kerk met alle genaden voorzien hebt,

Gij die mij door het H. Sacrament des huwelijks voor mijn moederlijk beroep geheiligd en gezegend hebt,

Gij die mij in uwe H. Kerk, voor dit beroep rijke genade bereid hebt,
God H. Geest,

Ontferm u mijner!

Gij die door de heilzame werking der genade mijne kinderen door het H. doopsel, in kinderen Gods herschapen hebt, ontferm u mijner.

Zonder uwe genade, kan ik onmogelijk mijne plichten jegens mijne kinderen behoorlijk vervullen,

Zonder uwe genade, kunnen mijne kinderen onmogelijk goed worden, en goed blijven,

H. Geest der wijsheid en des verstands,

H. Geest des raads en der sterkte,

H. Geest der godzaligheid en der vrees des Heeren.

H. Geest der wetenschap en van alle genade,

Gij die reeds, zeer dikwijls door uwe genade bij de kinderen wonderen verricht hebt,

H. Drievuldigheid een God,

H. Maria, bid voor mij!

Gij moeder van eenen God, bid voor mij.

Moeder van Christus, bid voor mij.

Ontferm u mijner!

Allereinste moeder, bid voor mij.
Allerkuischte moeder,
Gij allerbeminnelijkste moeder,
Gij bewonderingswaardige moeder,
Gij die uwen goddelijken zoon in den
tempel opgedragen hebt,
Gij die met hem in Egypte gevluht
zijt.
Gij die hem gedurende drie dagen
vol droefheid gezocht hebt,
Gij die de echtelieden te Cana aan hem
aanbevolen hebt,
Gij die hem aan het kruis hebt zien
lijden en sterven,
Gij die hem gewillig den Vader ten offer
gebracht hebt,
Gij die u door zijne verrijzenis, en door
zijne hemelvaart zeer verheugd hebt,
Die nu met hem in den hemel ver-
heerlijkt zijt,
H. Joseph,
Aan wien God het kostbaarste van alles,
zijn eigen zoon toevertrouwd
heeft,

Bid voor mij!

Gij die uwen goddelijken pleegzoon op
eene liefdevolle wijze verpleegd en be-
schermd hebt, bid voor mij.

Gij die het geluk hadt van methem
zoovele jaren te leven en te werken,

Gij die in zijne armen gestorven zijt,

Gij heilige Engelenbewaarders en
vrienden mijner kinderen, die hen
steeds den hemelschen Vader voor
oogen houdt,

Gij die van God gezonden zijt om hen
te beschermen,

Gij die vol liefde voor mijne kinderen
er altijd op bedacht zijt, om hen te
beschermen en te leiden.

O zalige Anna, de gezegende moeder
van Samuel,

Die dit begunstigd kind zoo vele gena-
den, door uw gebed van God ver-
kregen hebt,

Die liet aan zijnen H. dienst toegewijd
hebt,

H. moeder der Machabeërs, gij marte-
lares van het oud verbond,

Bid voor mij!

Bid voor mij!

Gij heldin en moeder der ware moeder-
liefde, bid voor mij !

Gij die met eenen onverschrokken
moed, uwe zeven zonen, voor het
gebod van God, den dood ten beste
gegeven hebt,

H. Anna, uitverkorene moeder der
allerzaligste Maagd.

Gij die door u aan God opgedragen ge-
duld, en door uw bidden de genade
van zulk een moederschap verwor-
ven hebt,

Die door God met het genadenrijkst
kind gezegend zijt,

Die uwe heilige dochter tot alle deug-
den en tot de grootste volmaaktheid
opgeleid hebt,

Gij die haar door het voorbeeld van
eenen allergodvruchtigsten levens-
wandel voorgestaan zijt,

Gij patrones der christelijke echtge-
nooten en moeders,

H. Joachim, gij vrome gemaal der H.
Anna, gij vader der H. Maagd Maria,

Bid voor mij !

Gij H. moeders der Apostelen die uwe zonen den goddelijken Heiland ten offer gebracht hebt, en aan zijnen dienst toegewijd hebt, bidt voor mij!

H. Felicitas, gij die even als de moeder der Machabeërs, uwe zeven zonen, vol vreugde voor Jezus, den martelaarsdood hebt laten ondergaan,

Gij alle heilige moeders, die liever uwe kinderen den marteldood hebt laten sterven dan hun geloof verloochenen,

H. Paula, gij toonbeeld der moederlijke liefde,

H. Monica, die door uw volharden in het gebed, uwen zoon voor God gewonnen hebt,

H. Elisabeth, gij die met zulk eene groote zorgvuldigheid uwe zonen opgevoed hebt,

Alle Heiligen en uitverkorene moeders,
Die door uwe gebeden en door uwe goede werken de genade der moederschap verworven hebt,

Bid voor mij!

Bid voor mij!

Die u met de grootste zorgvuldigheid
toewijdet , om de aan u door God
geschonkene kinderen, door woord en
daad, tot eenen heiligen levenswandel
op te leiden, bidt voor mij !

Die door de getrouwe vervulling uwer
moederlijke plichten , u zelve ge-
heiligt en eene groote hemelsche
belooning verworven hebt,

Alle heilige Engelen,

Alle H. patriarchen en propheten,

Alle H. Apostelen en martelaars,

Alle H. Bisschoppen , priesters en be-
lijders,

Alle H. maagden en weduwen,

Alle H. onschuldige kinderen,

Zijt mij genadig, verschoon mij, o Heer,

Zijt mij genadig, verhoor mij, o Heer,

Van alle kwaad, verlos mij, o Heer,

Van onverschilligheid wegens mijne moe-
derlijke plichten, verlos mij, o Heer,

Van geringschatting van het zielenheil
mijner kinderen, verlos mij, o Heer,

Bidt voor mij !

Van de ontijdige liefde en van de ver-
keerde toegevenheid , verlos mij , o
Heer !

Van toorn en opgewondenheid,
Van elk slecht voorbeeld,
Van ongeduld en hevigheid,
Van den geest der onkuischheid,
Door de verdiensten van uw leven , van
uw lijden en van uw sterven,

Door uwe liefde voor de kinderen,
Door uwe zorgvuldigheid waarmede
gij het welzijn der kinderen behar-
tigt,

Door het rijke loon , dat gij aan
diegenen toegezegd hebt, welke om
uwentwillen, het welzijn der kin-
deren behartigen,

Door de barmhartigheden van uw god-
delijk hart,

Door de voorspraak uwer H. Moeder,
Door de voorspraak van alle uitver-
korene moeders,

Ik zondares, ik smeeek u, verhoor mij !
Dat gij mij de genade verleenen wilt,

Verlos mij, o Heer !

van altijd de verhevenheid van mijn
moederlijk beroep te erkennen , ik
smeek u, verhoor mij !

Dat gij mij uwe hulp verleenen wilt,
om de heiligheid en de belangrijk-
heid der plichten jegens mijne kin-
deren steeds in te zien,

Dat gij mij in het groot werk der op-
voeding met uwe hulp en uwe
wijsheid bijstaat,

Dat gij mijn hart steeds wilt doordrin-
gen van eene ware liefde voor mijne
kinderen,

Dat gij in mij den ijver in het gebed
voor mijne kinderen steeds moogt
onderhouden,

Dat gij mijne onderrichtingen en
mijne vermaningen moogt zegenen,

Dat gij mij de genade moogt schenken
van mijne kinderen in alles met een
goed voorbeeld voor te gaan,

Dat gij mijne kinderen in genade aan-
nemen wilt,

Dat gij hen van alle lichtzinnigheid,

Ik smeek u, verhoor mij !

en van het onheil eener doodzonde genadig moogt terughouden, ik smeek u, verhoor mij !

Dat gij in hen den geest der ware godsvrucht moogt gronden en ontwikkelen,

Dat gij in hen de ware liefde moogt vermeerderen,

Dat gij voor hen, den schat eener ongekrenkte onschuld moogt bewaren,

Dat door uwe hulp, de influisteringen van den boozen geest, hem tot schande strekken,

Dat gij hen moogt beschermen tegen de noodlottige invloeden der bedorvene wereld,

Dat gij de moeiten der geestelijken en der leeraars voor hen moogt zegenen,

Dat gij hen moogt behouden in uwe genade,

Dat gij hen tot het eeuwig leven moogt leiden,

Ik smeek u, verhoor mij !

ik

Ik smeek u, verhoor mij !

O Lam Gods dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar mij, o Heer !

O Lam Gods dat wegneemt de zonden der
wereld, verhoor mij, o Heer !

O Lam Gods dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm u mijner, o Heer !

Christus, hoor mij !

Christus, verhoor mij !

Heer, ontferm u mijner !

Christus, ontferm u mijner !

Onze vader. Wees gegroet.

GEBED TOT HET H. HART VAN JESUS.

O allerheiligst Hart van Jesus, gij troon
der volmaakste liefde, gij bezitter van
alle volmaaktheden, waardig dat u alle
harten, de hoogste eer bewijzen, u be-
minnen en u aanhangen, ook ik breng u
mijne innigste vereering, ik bemin u
van ganscher harte, en verlang niets zoo
zeer, dan dat ik u altijd meer en meer
moge beminnen, en u geheel mijn hart en
geheel mijn leven toewijden. O goddelijk
Hart dat met zulk eene liefde, u met de
zorg voor het menschedom belast hebt,

en alles gedaan hebt wat voor hun
 eeuwig heil noodzakelijk was, ja zelfs
 voor hen smaad en kwellingen onder-
 gaan hebt, en voor den dood niet terug-
 deinsdet, ontsteek in mijn hart de vlam
 der liefde, opdat ik bereid zijn moge
 voor het welzijn van mijnen evenmensch,
 alle bezwaren en alle offers te overnemen,
 en ontsteek bijzonderlijk in mijn hart
 eene liefde voor mijne kinderen die de
 uwe evenaart, opdat ik geheel en al voor
 hen leve, even als gij alles hebt laten
 varen om onze zaligheid te verzekeren.
 In uw liefdevol hart, beveel en sluit ik
 mijne kinderen in. Omhul hen, gij troon
 der liefde, met uwe liefde. Sluit hen in
 dezelve, houd hen zoo in uwe macht dat
 nooit iemand ze u kan ontrukken. Gij
 kent de gevaren waaraan zij blootgesteld
 zijn, de vijanden die hen met den onder-
 gang bedreigen. Heb medelijden met
 hen! Snel hen ter hulp, volgens de groot-
 heid en de menigvuldigheid uwer barm-
 hartigheden!

O Allerheiligst Hart van mijnen Heer, dat alle deugden en alle volmaaktheden in zich bevat, roei uit mijne kinderen al datgene welk u mishaaft; verlos hen van de zonden, en vergeef hen al datgeen hetwelk zij misdaan hebben. Hetgeen u altijd behaagt, boezemt hen dat in, uit uw allerheiligst Hart. Heilig hen, en beschik over hen volgens uw welgevallen, en volgens uwe heilige liefde, verleen hen de genade van in uwe liefde te kunnen volharden; wanneer zij maar in uwe liefde verblijven, zoo beschik voor het overige slechts naar uw welgevallen; en verstoot hen niet van u. Tot u smEEK en roep ik; u roep ik aan als de eenigste hoop van mijn leven; laat mij en mijne kinderen uwe almachtige bescherming ondervinden. Sta ons bij, volgens onze behoeften, vooral in het uur van onzen dood; roep ons dan tot u, opdat ons hart, met uw aanbiddelijk Hart in eeuwigheid in de liefde en in de zaligheid vereenigd blijve!

GEMEENSCHAPPELIJKE GEBEDEN.

MORGENGEBED.

God hemelsche vader, gij hebt ons heden wederom frisch en gezond laten ontwaken. Gij hebt ons dezen nieuwen dag geschonken. Gij verlangt zoo zeer, dat wij, uwe kinderen, zeer godvruchtig en zeer gelukkig worden, daarom hebt gij ons dezen dag geschonken, opdat wij heden ook wederom recht vroom en braaf zouden zijn. Gij hebt ons dezen nacht voor alle ongelukken behoed. O Vader, wij danken er u hartelijk voor. Door Jezus Christus onzen lieven Heiland. Amen.

Nu willen wij ook heden brave en goede kinderen zijn, wij zullen ons zeer in acht nemen, en geen kwaad doen; wij zullen zorg dragen van niet ongehoorzaam te zijn jegens onze ouders, van niet te kraakelen, van niet te liegen, wij willen jegens onze ouders altijd onderdanig zijn; vlijtig leeren en arbeiden, aandachtig

bidden en zeer dikwijls aan u, o liefdevolle God denken. Dan zijn wij u welgevallig, goede Vader ; dan verheugt gij u over ons, lieve Heiland. Dan staat gij ons bij, opdat wij altijd brave kinderen worden. Dan komen wij eens bij u in den hemel. Welke groote vreugde zullen wij dan bij u hebben ! O ja, wij willen brave kinderen zijn, maar lieve Vader, wij kunnen het niet wanneer gij ons niet helpt, o helpt ons dan ! Staat ons bij, dan zullen wij onze beloften kunnen vervullen. Amen.

O Jezus, goddelijke Heiland, hoe zeer hebt gij eens hier op aarde de kinderen bemind ? ook nu bemint gij de goede kinderen zoo zeer. Hoe waart gij eens als kind, zoo goed en zoo vroom, zoo gehoorzaam jegens de ouders, zoo aandachtig in den tempel, zoo vlijtig in de school en aan den arbeid. O zoo help ons dan, opdat wij zulke goede kinderen worden. O Jezus, ik bemin u van ganscher harte ! maak dat ik u nog meer beminne. Amen. *Onze Vader.*

O Maria, moeder van den lieven Heiland, gij zijt ook onze moeder ; o zoo bid dan uwen lieven Zoon voor ons , opdat wij goede kinderen worden , zoo als Jezus eens bij u was. — *Wees gegroet. Maria.*

O H. Engelenbewaarders, H. naampatronen , gij heilige kinderen en alle Heiligen, bidt voor ons ! Maak dat wij zoo leven, dat wij eens bij u komen. Amen.

O God en Vader, wij bidden u ook voor onze ouders. O geef hen ook heden, de genade van het goede te doen, bescherm hen, schenk hen alles wat goed voor hen is, en beloön hen rijkelijk alles wat zij voor ons doen. Ook voor alle anderen welke wij beminnen, bidden wij u, voor alle christenen en voor alle menschen. Geef hen o God, wat goed en heilzaam voor hen is, bewaar hen van alle ongelukken. Amen.

AVONDGEBED.

O God hemelsche Vader, deze dag is

wederom geeindigd. Gij hebt ons heden gezond in het leven behouden ; spijs en drank, en alles wat ons heden genoeg gedaan heeft, en al het goede hetwelk wij ontvangen hebben, dit alles zijn wij aan uwe vaderlijke goedheid verschuldigd. Gij hebt ons de genaden gegeven, van het goede te doen en van de zonden te vermijden. O beste en goede Vader, wij danken er u van harte voor. De beste dank kunnen wij u bewijzen door braaf en godvruchtig te zijn. Amen.

Maar zijn wij dan werkelijk heden, goed en braaf geweest (korte tusschenpoos). Ach wij hebben ook heden wederom fouten en zonden bedreven ! En wij hebben, u liefdevolle Vader, en u goddelijke Heiland er door beleedigd. O hoe ondankbaar zijn wij geweest ! Liefdevolle Vader, vergeef het ons ! Wij smeeken u goddelijke Heiland om vergeving ! Hoe doet het ons van harte leed ! Wij beloven het u wederom ; morgen zullen wij ons beter in acht nemen. Sta

ons bij opdat wij woord houden. Amen.

Nu leggen wij ons ter rust. Bescherm ons hemelsche Vader. Laat uwe lieve Engelen bij ons bed waken, opdat zij ons voor alle onheilen bewaren. *Onze Vader.*

O Heilige maagd Maria, gij hulp der christenen, wij bevelen ons ook aan u, en stellen ons onder uwe bescherming. Verlaat ons niet, beveel ons aan uw Zoon ! Toon dat gij onze moeder zijt. *Wees gegroet, Maria !*

Wij bidden u ook, God hemelsche Vader, voor al diegenen welken wij beminnen, voor onze lieve ouders, voor onze broeders en zusters, voor onze bloedverwanten, wij bidden u ook voor alle christenen, welke in nood en in gevaar verkeerden, ook voor de arme zielen in het vagevuur, en voor alle menschen. Help allen, maak dat allen in den hemel komen. Amen.

(Bij het wijwater nemen) In den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes Amen. In den naam van Jezus slaap ik in.

O Jezus, Maria, Joseph, laat mij aan u bevolen zijn. Amen.

VOOR HET ETEN.

O God de spijzen die wij nu gebruiken zijn uwe gaven ; wij danken u er voor. Zegen hen , en geef ons de genade , dat wij ze voldoende, matig en met een dankbaar hart ontvangen. Door Jezus Christus onzen Heer. Amen. *Onze Vader. Wees gegroet.*

NA HET ETEN.

Wij danken u, o God, voor uwe gaven welke wij nu genoten hebben ; wij danken u voor al het goede hetwelk wij voortdurend van u ontvangen. Door de spijzen, hebt gij ons nieuwe krachten in uwen Heiligen dienst verleend, help ons door uwe genade, opdat wij dezelve trouw daartoe bezigen. Door Jezus onzen Heer. Amen. *Onze Vader. Wees gegroet.* Dat de zielen der overledenen door uwe barmhartigheid in vrede rusten. Amen.

INHOUD.

Inleiding	v
Voorrede van den vertaler	xii
De eerste kerkgang.	1
Beroep voor de opleiding der moeder	20
Noodzakelijke voorbereidingen . . .	56
Godsvrucht en vroomheid.	40
De liefde	52
De uitzet	71
De opdracht	91
De onderrichting in de christelijke waarheid	100
Het tegengaan der fouten der kinderen.	105
De bewaring der H. schaamte en der onschuld.	124
De opleiding	142
Gods woord aan de christelijke moeder.	165
De moeder van eenen priester . . .	175
De moeder in haar gebed.	196

Het aartsbroederschap der christelijke moeders.	208
--	-----

II.

Gebed op den verjaardag van het hu- kelijk.	227
Gebed bij den eersten kerkgang. . .	230
Morgengebed.	235
Avondgebed	254
Gebed der moeders bij de H. Mis. .	
(voor haar zelf)	236
Gebed der moeders bij de H. Mis voor hare kinderen.	242

GEBEDEN DER MOEDERS.

A. VOOR HAAR ZELF.

Voor de genade van een goed voor- beeld.	248
Voor de ware bovennatuurlijke liefde en voor wijsheid	252
Om sterkmoed	254
Om zachtzinnigheid.	255

Tot Jezus den kindervriend	257
Tot den H. Geest om zijne zeven gaven	259
Tot de H. Maagd Maria	262
Tot den H. Joseph	263
Tot de H. Engelen bewaarders.	264

B. GEBEDEN VOOR DE KINDEREN.

Voor den zegen en voor het welslagen der opvoeding,	265
Voor de bescherming in de gevaren.	266
Voor de behoeding tegen de dood- zonden	268
Voor den Geest der godsvrucht en der vroomheid	269
Voor de genade der trouwe vervulling,	271
Voor de plichten van den staat	271
Voor de genade der kuischheid.	272
Voor de genade der ware naasten- liefde	274
Voor de genade van steeds waarheids- lievend te zijn.	275
In de schooljaren	276
Wanneer het kind biechten gaat.	277
Gedurende de voorbereiding tot de 1 ^{ste} H. Communie	278

Dat God hunne betrekkingen zegene.	280
Bij hardnekkige fouten.	282
Om de zeven gaven van den H. Geest.	284
Kruisweg aandacht.	287
De rozenkrans . . . ,	306
Bij de H. Biecht	308
Bij de H. Communie	314
Gebed voor den echtgenoot	318
Om de kuischheid volgens den staat .	320
Gebed in gezegenden toestand . . .	322
Voor de genaden van den priesterlijken roep	324
Voor eenen zoon die geroepen is tot den priesterlijken staat.	326
Litanie der christelijke moeder. . .	328
Gebed tot het H. Hart van Jezus. . .	340

C. GEMEENSCHAPPELIJKE GEBEDEN.

Morgengebed.	345
Avondgebed	346
Voor het eten.	348
Na het eten	348

A. M. D. G.

